

CONSTANCIA
...geen bloed...

108STE JAARGANG — NO.: 200 ZATERDAG 31 AUGUSTUS 1991

AMIGOE

Preke

Horvers: boksgalan

PvdA begint scheuren te vertonen:

Marjanne Sint weg als partijvoorzitter

AMSTERDAM/DOORN — De Nederlandse PvdA-voorzitter Marjanne Sint treedt af. Vrijdagmiddag is haar besluit bekendgemaakt tijdens een vergadering van het partijbestuur in Doorn. Haar vertrek geeft aan dat de socialistische partij de perikelen rond de wao-kwestie niet zonder kleerscheuren heeft overleefd. Ook PvdA-leider en vicepremier Wim Kok constateerde gisteren dat de partij zich opnieuw moet bezinnen op zijn positie.

Als reden voor haar vertrek heeft Sint aangegeven dat discussies rond haar persoon een moeilijk en cruciaal debat in de weg staan over de inhoudelijke afwegingen waar de PvdA thans voor staat en die de koers en de toekomst van de partij betreffen. "Doordat ik in de partij omstreden ben geraakt zou ik mijn volle gewicht niet hebben kunnen gebruiken", aldus Sint. "De partij verkeert met dit debat in een cruciale fase, met mijn aftreden heb ik ruimte willen scheppen voor een inhoudelijk debat in plaats van een over mijn persoon, aldus de scheidende voorzitter.

Het partijbestuur zegt de stap van Sint te betreuren, maar "haar besluit te respecteren. De partij is haar veel dank verschuldigd voor de betrokken manier waarop zij in de afgelopen jaren de partij heeft geleid".

Sint is van mening dat partijleider en vice-premier Kok moet aanblijven. De kabinetsplannen rond de wao en de koppeling noemde Sint op een persconferentie voluit verdedigbaar. Kritiek vanuit de partij op de dubbelfunctie van partijleider Kok wees Sint van de hand. "Als mensen daar mee zitten hadden zij dat twee jaar geleden op de partijraad in Amersfoort moeten ventileren, waar toen werd ingestemd met regeringsdeelname", aldus Sint.

De reacties vanuit de partij dat de wao feitelijk is afgeschaft noemde Sint schromelijk overtrokken. Volgens Sint "realiseert een aantal mensen in onze partij zich onvoldoende dat PvdA-fractie en ministers afwegingen moeten maken. Wij bepalen niet alleen wat er gebeurt", aldus Sint.

OMSLAG

Volgens haar is een belangrijk probleem van haar partij de omslag van oppositie naar regeringspartij. "In 1977 was de PvdA nog het centrum van maatschappelijk protest. Toen werkte dat nog voor ons, nu werkt dat tegen ons. Deze omslag is een uitermate moeilijk en ingewikkeld proces, aldus Sint. Momenteel houdt de partij een pistool op eigen borst gericht, zo zei zij.

"Ik voel me niet weggejaagd maar heb het besluit zelf genomen nadat afgelopen weken mijn positie erg omstreden werd, toen er op gewestelijke vergaderingen moties rond mijn persoon werden ingediend", aldus Sint.

Zij zei zich nog steeds nauw verbonden te voelen met haar partij. "Zo'n besluit om op te stappen is nooit eenvoudig. Ik kijk terug op een periode in mijn leven die ik nooit had willen missen, aldus Sint, die daaraan toevoegde de komende jaren "met evenveel betrokkenheid een rol in de PvdA te willen spelen".

"Het aftreden van Sint als voorzitter van de PvdA brengt de oplossing van de problemen absoluut niet dichterbij". Aldus reageerde vrijdagavond partijvoorzitter Van Velzen van het CDA op het besluit van zijn collega van de coalitiepartij.

Van Velzen liet via een woordvoerder weten "te doen te hebben met het collega Marjanne Sint, juist nu we samen als CDA en PvdA moeilijke maar noodzakelijke boodschappen moeten uitleggen aan de samenleving".

De CDA-voorzitter zei verder het te betreuren dat de PvdA zo intern verscheurd is dat het dit soort onomkeerbare stappen moet leiden.

Azerbajdzjan de straat op

■BAKU — Honderden politiemensen moesten in Azerbajdzjan demonstranten voor de onafhankelijkheid in toom houden. Zij kwamen op de been nadat het land deze week eerder de onafhankelijkheid opriep.

■BAKU — Even pauze voor deze wapendrager. Hij moet de wacht houden over het Azerbajdzjaanse parlementsgebouw in Baku waar zaterdag twee pro-onafhankelijkheidsdemonstraties zijn gehouden. Azerbajdzjan verklaarde deze week de onafhankelijkheid.

Baskische politie doodt ETA-lid

BILBAO — Bij de arrestatie van een groep leden van de Baskische afscheidingsbeweging ETA heeft de politie in de Spaanse havenstad Bilbao vrijdag bij vuurgevechten een verzetsstrijder gedood en een andere verwond. Zes andere ETA-leden werden gearresteerd, zo heeft de regionale regering in Baskenland bekendgemaakt. Een lid van de Baskische politie raakte gewond.

De ETA-groep in Bilbao, bekend als het commando 'Vizcaya', werd beschouwd als het belangrijkste van de Baskische afscheidingsbeweging sinds eerder deze maand in San Sebastian het commando 'Donosti' was opgerold.

Het rommelt weer in de Golf:

Honderden doden in zuid-Irak

GENEVE — Een Iraakse oppositiegroep heeft in Genève gezegd over informatie van het verzet in het zuiden van Irak te beschikken waaruit blijkt dat Iraakse troepen vanaf 19 augustus verscheidene artilleriebeschietingen hebben uitgevoerd op dorpen in het zuidelijke moerasgebied en bij Basra.

Er zou ook met helikopters gebombardeerd zijn. Het Iraakse verzet zou melding gemaakt hebben van honderden doden en gewonden, vooral in het gebied tussen Nassirya en Amara.

Een van de Iraakse shi'itische leider, Mohamed Bakr Al-Hakim, heeft de informatie woensdag al doorgegeven aan de secretaris-generaal van de VN, Perez de Cuellar. Hij deed een beroep op de VN om een gedemilitariseerde zône in het zuiden in te stellen en het VN-personeel daar uit te breiden. Veel VN-personeel is door het leger weggestuurd.

WAARSCHUWING

In navolging van de berichten over een Iraakse landing op het Kuwaytse eilandje Bubiyan, heeft de veiligheidsraad van de Verenigde Naties Irak vrijdag gewaarschuwd zich niet meer te bezondigen aan gewapend optreden op Kuwayts grondgebied.

"Ik wil de Iraakse zaakgelastigde eraan herinneren dat Irak verantwoordelijk is voor al hetgene dat op of vanaf het Iraakse grondgebied gebeurt en dat mogelijk het grondgebied van Kuwayt schendt", zo verklaarde de Ecuadoraanse voorzitter van de veiligheidsraad, Jose Ayala Lasso. De veiligheidsraad was vrijdag achter gesloten deuren bijeen gekomen om over het incident op Bubiyan te praten. Het incident was de ernstigste schending van het staakt-het-vuren dat de geallieerden en Irak ter beëindiging van de Golfoorlog hebben gesloten.

Ayala Lasso liet weten dat de raad nog in afwachting is van een volledig onderzoeksrapport van de secretaris-generaal van de VN over de affaire. De huidige voorzitter van de veiligheidsraad riep Baghdad op herhaling van soortgelijke incidenten in de toekomst te voorkomen.

GEVANGEN

Kuwayt beschuldigt Irak ervan woensdag zo'n 80 gewapende Irakezen op Bubiyan te hebben gezet. De Irakezen, die in burgerkleding waren gehuld, zouden bij hun actie zijn ondersteund door een aantal boten. De Kuwaytse autoriteiten zeggen 45 van 80 Irakezen gevangen te hebben genomen en zeven boten tot zinken te hebben gebracht.

Sommige Amerikaanse, Kuwaytse en Britse functionarissen stelden de afgelopen dagen dat Irak met de actie wapens wilde ophalen die terugtrekkende Iraakse soldaten op het eind van de Golfoorlog hadden achtergelaten. Baghdad heeft alle beschuldigen over de aanval van de hand gewezen. Volgens de Iraakse autoriteiten zijn de aantijgingen een voorwendsel om de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Kuwayt en het nog steeds van kracht zijnde handelsembargo tegen Irak te rechtvaardigen. Volgens Kuwayt hebben zich de afgelopen weken herhaaldelijk incidenten voorgedaan in het grensgebied met Irak. Dinsdag maakte Kuwayt de gevangenneming van 14 illegaal binnengedrongen Irakezen bekend. Bij een schotenwisseling met een Kuwaytse grenspatrouille zou een Irakees zijn omgekomen. Al eerder lichtte Kuwayt de veiligheidsraad in dat Irakezen hadden geschoten op een Kuwaytse grenspatrouille.

Sovjet-atleten demonstreren eensgezindheid

TOKYO - De Sovjet-atleten Alexander Potasjov en Andrej Perlov hebben zaterdag bij de WK de 50 kilometer snelwandelen beheerst. Het tweetal ging gedurende bijna vier uur precies gelijk op in de straten van Tokyo. Terug in het stadion sloegen de 29-jarige landgenoten de armen om elkaars schouders en marcheerden zij aan zij over de eindstreep. De jury gaf de gouden medaille aan Potasjov. Perlov, die exact dezelfde tijd liet noteren, kreeg het zilver. De Duitse titelverdediger Hartwig Gauder finishte als derde op ruim twee minuten achterstand.

Potasjov en Perlov deden in de stromende regen - de nasleep van tyfoon Harry - geen pogingen elkaar kwijt te raken, toen ze alleen over waren gebleven. De beslissende versnelling kwam al na vijftien kilometer. Vitali Popovitsj (Sov.) kon mee, Gauder en diens landgenoot Ronald Weigel ook. De laatste, winnaar van het Olympisch zilver, haakte als eerste af. Hij werd gediskwalificeerd wegens lopen in plaats van wandelen. Na 30 kilometer konden Popovitsj en Gauder het tempo niet meer bijhouden. Van de overgebleven favorieten leek de besnorde Potasjov de sterkste. De bebaarde Perlov, die de beste tijd op deze afstand heeft staan, bleef echter vastbesloten volgen. De Russische 'Siamese tweeling' werd pas na de finishlijn gescheiden.

Opnieuw jogster verkracht in Central Park

NEW YORK — Opnieuw is vrijdag een joggende vrouw verkracht in Central Park in het hartje van New York, ongeveer 200 meter van de plaats waar in 1989 een andere vrouw werd verkracht en ernstig mishandeld door een groepje jongeren. Die verkrachtingszaak leidde destijds tot enorme woede onder de Newyorkers en zelfs tot rassenrellen.

Een politie-woordvoerder liet weten dat de 34-jarige advocate door een jonge neger in korte broek de bosjes werd ingetrokken en verkracht. Hij beroofde haar ook nog van de tien dollar die ze op zak had. Het slachtoffer meldde zelf de verkrachting bij de politiepost in het park. Daarop kamden honderden agenten tevergeefs het gebied uit op zoek naar de dader.

In april 1989 viel een bende zwarte en latino-jongeren een jonge vrouw aan op vrijwel dezelfde plaats in het park. Artsen zeiden later dat het een wonder was dat de vrouw de mishandelingen had overleefd. Negen tieners werden later veroordeeld voor betrokkenheid bij die massale verkrachting.

Suriname en Guyana hervatten grensoverleg

PARAMARIBO — Suriname en zijn westerbuur Guyana zullen het overleg over gezamenlijke patrouilles op de Corantijn grensrivier voortzetten. Dit heeft de Surinaamse minister van defensie Rupert Christopher donderdag in Paramaribo verklaard.

De aanzet tot het overleg heeft Christopher in Georgetown gegeven tijdens een recent werkbezoek. Door de patrouille zou de smokkel van drugs en eerste levensbehoeften kunnen worden bestreden. Christopher gaf niet aan wanneer het overleg wordt voortgezet.

De Surinaamse minister van defensie heeft met niet nader aangeduide Britse autoriteiten gesproken over technische samenwerking. Volgens hem moet dit gesprek worden bezien in het licht van de ontwikkelingstaak van het nationaal leger waaronder de bescherming van de economische wateren voor de kust valt.

Moldavië arresteert leider SU-minderheid

KISJINJOV — Moldavische politieagenten hebben de voorman van de Russische minderheid in Moldavië gearresteerd. Dat is vrijdag bekendgemaakt door een woordvoerder van het Moldavische ministerie van binnenlandse zaken.

Vier officieren in burger arresteerden de minderheidsleider Igor Smirnov toen hij donderdag zijn hotel in Kiev, de hoofdstad van de Oekraïne, verliet. Smirnov is overgebracht naar de Moldavische hoofdstad Kisjinjov en zal daar terecht staan op de beschuldiging dat hij de mislukte staatsgreep van vorige week heeft gesteund.

Na de arrestatie is de spanning opgelopen in de Regio Dnestr in Moldavië. De Russische meerderheid in deze regio verzet zich tegen de onafhankelijksheidsverklaring die het Moldavische parlement dinsdag accepteerde. Volgens de Moldavische woordvoerder hebben 300 leden van de 'nationale garde' van de zelfverklaarde republiek Dnestr zich verzameld in Tiraspol, de belangrijkste stad van de regio.

ZAGREB/BELGRADO — In de Joegoslavische republiek Kroatië is in de nacht van vrijdag op zaterdag opnieuw gevochten. De strijd concentreerde zich rond de stad Vukovar. Dat heeft de Kroatische radio gemeld. De radio meldde sporadische 'schotenwisselingen en aanvallen met granaatwerpers'. Kroatische nationale gardisten zouden bij de gevechten verscheidene pantserwagens hebben uitgeschakeld. Ook uit de andere crisisgebieden in Kroatië werden schotenwisselingen gemeld.

De regering van de Joegoslavische republiek Servië overlegt zaterdag in Belgrado over de voorstellen van de Europese Gemeenschap, die een effectieve controle op een staakt-het-vuren in Kroatië en de oproep voor een vredesconferentie behelzen.

Moisejev mocht tijdens coup op 'de knop' drukken

MOSKOU — De uitspraken over wie in de Sovjetunie "op de knop mag drukken" voor het lanceren van intercontinentale kernraketten, blijven tegenstrijdig. Vrijdag kwam er weer een verrassing bij, dit keer van de voormalige stafchef van het leger en de man die vorige week een dag minister van defensie was, Michail Mojssejev.

Mojssejev gaf een interview aan het Italiaanse dagblad Corriere Della Sera, dat zaterdag wordt gepubliceerd. Daarin zegt de generaal dat hij "de enige" was die tijdens de staatsgreep "de strategische kernwapens onder zijn beheer had" en dat de codes voor lancering gewist werden op het moment dat de communicatielijnen met president Gorbatsjov, toen op De Krim, stilvielen en verbroken werden.

"Ik was de enige die de strategische kernwapens (de intercontinentale raketten - red.) beheerde," zei Mojssejev. Maarschalk Dmitri Jazov, de minister van defensie, was van het beheer "uitgesloten", evenals president Gorbatsjov. "Ik kan zeggen dat ik verzekerd heb dat ze veilig waren (tegen gebruik door de coupplegers - red.) en dat ik dat op een waardige manier heb gedaan," aldus de generaal.

"De Sovjetunie beschikt over een volledig uitgetest systeem ter voorkoming van onbevoegde lanceringen. Het gebruik van strategische kernwapens is een andere kwestie, dat valt onder de Opperste Sovjet en de president. Maar op het moment dat deze bevoegde organen geïsoleerd werden, was het belangrijkste doel om geen onbevoegd gebruik toe te staan, het systeem van controle en bewaking in stand te houden en om geen toegang te verlenen tot geheime documenten aan mensen die daartoe niet het recht hadden. We hebben dat gedaan," zei Mojssejev.

Afghaans verzetsleider vermoord

ISLAMABAD— Een vooraanstaande leider van het Afghaanse verzet is vrijdag in de Pakistaanse grensprovincie Bajaur bij een aanslag om het leven gekomen. Zoals het Pakistaanse persbureau PPI meldde stierf Maulvi Jamil-Ur-Rehman, leider van de Mujaheddingroep 'Jamaat-Al-Dawat Ahle Hadith' door een kogel uit het wapen van een Egyptenaar. De dader werd direct door de lijfwachten van de verzetsleider gedood. De Egyptenaar was op bezoek bij Rehman in diens woning.

Hirsch Ballin belooft Inderson:

Hulp aan de Antillen voor aids-bestrijding

DEN HAAG/WILLEMSTAD — De Nederlandse minister van koninkrijkszaken mr. Ernst Hirsch Ballin heeft de Antilliaanse minister drs. Stanley Inderson van volksgezondheid en milieuhygiëne financiële hulp toegezegd voor wat betreft de campagne tot bestrijding en voorkoming van aids. Minister Inderson had dezer dagen in Nederland een gesprek met de koninkrijksminister, waarbij Hirsch Ballin zelf de kwestie van aids naar voren bracht. "De situatie voor wat betreft de aids in de Antillen is relatief vrij ernstig", zegt de minister. Vooral Sint Maarten baart hem zorgen. "Het probleem van de illegale migranten werpt zijn schaduw over alle sectoren van de samenlevig daar. Als minister van arbeid had ik er ook mee te maken en nu in mijn nieuwe functie, omdat de problemen rond de controle het zicht op de gezondheidstoestand van de mensen bemoeilijkt. De mensen zijn zelf onzichtbaar. We zijn er druk mee bezig en we hebben speciale aandacht voor dat probleem", aldus minister Inderson.

De minister kondigde aan dat de Pan-American Health Organization (PAHO), een regionale onderafdeling van de wereldgezondheidsorganisatie, in oktober een conferentie zal beleggen, waarop ook Frans-Sint Maarten aanwezig zal zijn. De Antillen zullen dan met de Franse autoriteiten plannen op papier zetten om te komen tot een integrale aanpak van het aidsprobleem op Sint Maarten.

Via de Nederlandse staatssecretaris van volksgezondheid drs. Hans Simons is een project ingediend bij de EG, dat voorziet in een grootscheepse voorlichtingscampagne over aids op het Bovenwindse eiland. Hoewel het aantal aidsgevallen op Curaçao hoog is (de minister noemde het getal zeventig) vindt hij dat de eilandsregering goed bezig is.

"We kunnen bogen op een betere infrastructuur dan op Sint Maarten op dit terrein. De vakbonden, de stichting werklozen, streetcorner workers en de media werken goed met de Aidscommissie mee en verspreiden de nodige informatie via hun kanalen. Op Curaçao loopt de trein wel, hoewel ie altijd zou willen dat hij sneller loopt. Ik heb minister Hirsch Ballin gevraagd om zijn bezorgdheid over het aidsprobleem ook te verzilveren. Ik vind het vervelend, maar ik kan niet anders. Het ontbreekt ons nu eenmaal aan voldoende middlen. De minister stond er positief tegenover".

Minister Inderson heeft op verzoek van de Antilliaanse regering ook gesproken over de kwestie van het beweerde politiegeweld op Curaçao en Bonaire en de kwestie Bijkerk. Volgens Inderson —dit maal in zijn hoedanigheid van criminoloog — is er ongetwijfeld sprake van politiegeweld in de Antillen, zoals dat overal elders ook het geval is. "Zoals de regen nat maakt in Alaska, Boeroendi, Nederland en op Curaçao is er in die landen ook politiegeweld. Dat is in mijn optiek inherent aan het apparaat. Dat keur ik niet goed, het moet worden ingedamd, maar komt op Curaçao niet in ergerlijke mate voor. De democratie is niet in gevaar en er is geen sprake van rechtsschending".

Volgens Inderson zijn in de reportage van 'Brandpunt', de actualiteitenrubriek van de Katholieke Radio-Omroep (KRO), incidentele gevallen — hoe verwerpelijk en verachtelijk ook — aan elkaar gelast. Wat de kijkers voor de Nederlandse televisie hebben gezien, is beslist niet het algemene beeld voor wat betreft het politieoptreden in de Antillen. "De reportage had niets te maken met de realiteit". Inderson vindt dat Nederland jaloers kan zijn op de onderzoekscommissie die aan het werk is gegaan om de beschuldigingen over onoirbaar politieoptreden te bestuderen. "Ik benadruk: on-afhankelijk, niet gelieerd aan de politie of het justitiële apparaat. Nederland zou daar iets van kunnen leren". Inderson vraagt zich af of de acties van Bijkerk door het doel werden geheiligd.

Hij vindt het jammer dat in politiek Den Haag de uitdrukking 'Zuidamerikaanse toestanden' is gebruikt en bepaalde gevoelens zijn teweeg gebracht. "Ik vind dat vervelend. Praat dan eerst over je Zuidafrikaanse toestanden hier in Nederland. Politiegeweld onder allochtonen is geen vreemd verschijnsel in Nederland. Een paar jaar geleden toen ik in Nederland actief was in welzijnsstichtingen hebben we zelfs geprotesteerd tegen gevallen die de dood van de betreffende arrestant tot gevolg hadden. Ik wil alleen maar zeggen: als je ons wil betichten van schendingen van mensenrechten, dan vind ik dat een bijzonder zware beschuldigingen. Ik vind dat je je tevoren goed op de hoogte moet stellen van de ware situatie voordat je je mond open doet. Ik zeg dat als voorzitter van de politieke partij Frente Obrero i Liberashon Trinta di Mei (FOL) en als lid van de combinatie FOL/SI", aldus Inderson.

Boksdelegatie bij sport-minister

■WILLEMSTAD — *Een delegatie van het door Caribbean Media Consultants (CMC) georganiserde boksgala heeft een bezoek gebracht bij sport-minister Chucho Smits. Het grootse gala vindt vanavond plaats in de sporthal van het SDK. Op de foto CMC-directeur Ard Horvers (tweede van rechts) en Robert Lee tijdens de opwachting bij Smits.*

'BALA' WORDT DAGBLAD

Uitgever Chati Constancia:

"Geen bloed en sensatie"

WILLEMSTAD — Richard 'Chati' Constancia is van plan met ingang van 1 december aanstaande met een dagelijkse sportkrant voor de dag te komen. Dit maakte de uitgever vlak voor de Dag van de Pers bekend. Sinds zeven jaar is hij verantwoordelijk voor de tweewekelijkse sportkrant Bala. "Het concept Bala blijft min of meer gehandhaafd maar zal worden uitgebreid met allerhande nieuws, ook politiek en buitenlands". Constancia zal 'sensatie' berichten gaan mijden. "Geen foto's van bebloede, in auto's beklemde, mensen maar respectabel nieuws". Ook haalt Constancia zijn neus op voor 'de beledigende pers'. "Politici zullen in Bala verschoond blijven van onheuse aantijgingen". Bala wordt de vierde Papiamentstalige ochtendkrant. Hoe denkt de uitgever zijn positie in de markt te veroveren? "Ik merk dat er een groot publiek is voor sportberichtgeving en acht de tijd rijp voor een dagelijkse sportkrant. De mensen worden een beetje moe van alle 'chollers' en auto-ongelukken op de voorpagina's; ze willen sport maar ook het belangrijkste nieuws". Aan die behoefte komt Constancia graag tegemoet. "Er is volgens mij plaats voor nog een ochtendblad en als dat niet het geval zou blijken te zijn dan zal er een andere krant moeten opschuiven", stelt hij vastberaden vast.

Waarschijnlijk zal Bala uit twee katernen gaan bestaan. Sport zal nog steeds de hoofdmoot gaan vormen. Voor het nieuwskatern wil de uitgever een aparte naam. Maar daar kan hij nog ruim drie maanden over fantaseren. De huidige Bala werkt nog volgens het recept van abonnees en losse verkoop. Bala's nieuwe stijl zal alleen nog in de losse verkoop te verkrijgen zijn, aldus Constancia die in totaal tien jaar sportredactie achter de rug heeft bij Ultimo Noticia en Noticiero. Terwijl hij het nu nog met vier free-lance medewerkers redt zal Constancia met de nieuwe Bala op zoek moeten gaan naar vers bloed. "Ik heb een oude rot in het vak nodig zoals Roberto Cuales, en verder wil ik jonge enthousiaste nieuwelingen die het vak willen leren". Cuales, redacteur bij La Prensa, heeft hij wel benaderd maar een gesprek heeft nog niet plaatsgevonden. "Ik heb nog tijd".

Shon Garcia (SI):

"MAN poogt coalitie te destabiliseren"

WILLEMSTAD — De MAN heeft het volk duizenden guldens gekost door een openbare eilandsraad aan te vragen over onderwijs waardoor de Curaçaose onderwijsspecialisten uit Nederland moesten worden teruggeroepen. "Natuurlijk heeft de MAN het recht om dit te doen", aldus Shon Garcia van de Partido Social Indepediente (SI). Maar de partijleider verdenkt de MAN ervan dat de motieven voor dergelijke openbare eilandsraadsvergadering minder nobel zijn. "De MAN wil onze regering destabiliseren en politieke spanningen veroorzaken". Volgens de Staatsregeling mogen drie parlementariërs om een openbare eilandsraadsvergadering verzoeken. Deze regeling garandeert een goed functioneren van de democratie, aldus Garcia. Het geeft de oppositiepartijen de ruimte om onderwerpen van algemeen belang aan de orde te stellen.

Volgens de SI-leider is het in veel democratieën de gewoonte om te wachten met het aanvragen van dergelijke bijeenkomsten totdat de regering honderd dagen in functie is geweest. Binnen de honderd dagen dat de NVP-FOL/SI aan de macht is zijn er echter al diverse eilandsraadsvergaderingen door de MAN aangevraagd. "Dat toont aan dat de MAN de huidige coalitie wil dwarsbomen", meent Garcia.

Daar komt nog bij dat de MAN in tijden van financiële problemen van de overheid er niet voor schroomt om extra kosten te veroorzaken. "De onderwijsfunctionarissen moesten worden teruggeroepen uit Nederland alwaar zij de bursalen begeleidden in hun eerste week in een vreemd land. Dat kost duizenden gulden vliegkosten". De SI-leider leidt uit deze handelwijze van de oppositiepartij af dat 'zij op een wanhopige manier oppositie voeren'.

Overigens is Garcia van mening dat de andere oppositiepartij, de Democratische Partij, niet zelfstandig in staat is een openbare eilandsraadvergadering aan te vragen. "Om dit te kunnen moet een partij tenminste drie zetels in de Eilandsraad hebben. Zij hebben er slechts twee. Om een openbare vergadering aan te vragen zullen zij de steun van een andere oppositiepartij moeten inroepen", concludeert Garcia.

Verkrachter aangehouden

WILLEMSTAD — Een poging tot verkrachting kon door de belaagde vrouw in kwestie en haar dochter gestremd worden. De twee vrouwen pakten de man, een vage bekende van de moeder, hardhandig beet waarna de verkrachter de hielen lichtte. De politie stelt een onderzoek in naar de ongewenste indringer.

Aviodome krijgt de Snip voor zeker twee maanden

WILLEMSTAD/AMSTERDAM — Het luchtvaartmuseum Aviodome bij Schiphol stelt tot 1 november de restanten van een vliegtuig tentoon, waarmee geschiedenis is geschreven: De Snip. Het was in 1934 het eerste vliegtuig dat de grote overtocht van Amsterdam naar de Nederlandse Antillen maakte.

Het quarantaine-gebouw van het Curaçaosch museum, waar de Snip aanvankelijk zou komen te staan, is nog niet af en het vliegtuig kan daarom niet hierheen vervoerd worden. Het museum is de eigenaar van het historisch vliegtuigje. Het Aviodome heeft het toestel in bruikleen. De Snip onderging de laatste drie jaar in Nederland een grote restauratie-beurt door de KLM. Het is niet meer compleet. Alleen het voorste deel van de romp, waarin zich één van de drie motoren bevindt, de tweepersoons cockpit en een deel van de cabine zijn bewaard gebleven. Ook twee van de oorspronkelijk achttien passagiersstoelen, staan er nog in. De reis van de Snip startte in de vroege morgen van 15 december 1934 in storm, sneeuw en regen. De voortgang werd gevolgd door honderdduizenden radioluisteraars die aan hun toestel gekluisterd zaten en de adem inhielden als het radiocontact weer eens langdurig uitviel. De driemotorige Fokker deed acht dagen over de pioniersvlucht. De laatste en gevaarlijkste etappe - de oversteek over de Atlantische Oceaan - duurde 17 uur. Drie Nederlandse schepen fungeerden als radiobakens. De bemanning van de Snip werd geconfronteerd met radiostoringen, problemen met de motoren en slecht weer.

Als het quarantainegebouw van het Curaçaosch museum gerestaureerd is, zal de Snip naar Willemstad overgeheveld worden.

Landelijk Antillen-orgaan wordt opvolger

Doek voor POA lijkt definitief te vallen

UTRECHT/WILLEMSTAD — Zoals de zaken er nu voor staan, valt voor het Platform voor Antilliaanse en Arubaanse organisaties in Nederland (POA) het doek definitief per 31 december 1991. Het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC) is voornemens haar subsidie aan POA in te trekken op grond van jarenlange wanprestatie. Het Landelijk Inspraakorgaan Antillianen en Arubanen (LIAA) maakt een goede kans de positie van POA over te nemen. Op het allerlaatste moment liet de Antilliaanse gevolmachtigde minister in Den Haag, Edsel 'Papy' Jesurun, zich overtuigen om niet meer zijn beste beentje voor te zetten tijdens een gesprek met WVC-minister Hedy d'Ancona om het voortbestaan van het huidige POA garant te stellen. Aldus meldt het Nederlandse maandblad Volksnieuws in haar september-editie.

Het Surinaams/Antilliaans/Arubaanse maandblad in Nederland, Volksnieuws, haalt via de pen van de Antilliaanse journalist Al Peterson flink uit naar het POA-bestuur. Onder de kop "WVC stopt POA-subsidie" schrijft Volksnieuws uitgebreid over de slechte werkrelatie tussen POA en subsidiënt WVC. Onder de Antillianen en Arubanen in Nederland bestond er hoe langer hoe meer "ergernis over wat de lompe opstelling die het POA-bestuur zich meende te kunnen veroorloven ten opzichte van WVC".

Medio 1989 start WVC de besprekingen met POA met als doel te komen tot een verbetering in beleid en organisatie. Op 7 juli 1989 werd op aandringen van WVC afgesproken dat de POA binnen twee maanden met een notitie zou aangeven hoe het platform het een en ander geregeld zou willen zien. Pas een jaar later rolde bij WVC een fax binnen met de notitie 'Breedte-analyse van beleid en organisatie POA nieuwe stijl'. WVC reageerde dat de notitie geen antwoord was op het verzoek.

PROBLEMEN

In die tijd had de POA te kampen met aanzienlijke problemen. De POA-directie werd op staande voet ontslagen, waarover de rechter later verklaarde dat de aangedragen gronden voor het ontslag nietig zijn. Een aantal zusterinstellingen als de Landelijke Federatie van Welzijnsorganisaties voor Surinamers zegde de samenwerking met en het vertrouwen in POA op. In september 1990 zegden twee lidorganisaties, Stichting Welzijn Antillianen en Arubanen Rotterdam (SWA) en Bazhan Karpata in Utrecht, tijdens een rumoerige vergadering hun lidmaatschap op.

Het POA-bestuur krijgt van WVC keer op keer het voordeel van de twijfel. Op 13 juni 1991 is er een overleg over een aantal urgente kwesties: het herstel van de relaties met het veld, (nog steeds) aangekondigde notitie inzake het beleid voor 1991-1993 en het POA-plan van aanpak ter verbetering van de bestuurlijke verhoudingen. WVC constateert na dat overleg dat het "POA-bestuur niet in staat is gebleken om de organisatie op eigen kracht in veilig vaarwater te brengen" en dat "het POA-bestuur gebrek aan voortvarendheid en daadkracht inzake de afspraken heeft getoond". Minister D'Ancona van WVC besloot daarom de subsidie aan POA per 31 december 1991 stop te zetten.

POPULAIR

Volgens journalist Peterson heeft D'Ancona haar grote populariteit onder de Antillianen en Arubanen in Nederland te danken aan deze laatste zet. Ook het besluit van gevolmachtigde minister Jesurun om zich niet het 'POA-karretje te laten spannen' en zich in te zetten voor het voortbestaan van het huidige POA op termijn, getuigt van 'echte politieke en bestuurlijke rijpheid van Jesurun'.

WVC zou momenteel uitzien naar een initiatiefgroep van Antillianen en Arubanen 'met een grote geloofwaardigheid bij de doelgroep'. Opmerkelijk is dat in het artikel geschreven door 'Al Petersons' news Agency' (APNA) in dit verband vermeld staat dat de naam van niemand minder dan Al Peterson zelf wordt genoemd. Daarnaast zouden Heinz Davelaar (waarnemend gevolmachtigde minister van de Antillen), Ben Leito en René Römer, beiden woonachtig in Nederland, worden genoemd.

Een goede kans om de positie van de POA over te nemen maakt volgens Volksnieuws het Landelijk Inspraakorgaan Antillianen en Arubanen (LIAA) onder voorzitterschap van Roy Pietersz en waarvan de directie wordt gevoerd door Jacques Veeris.

Lezing over onderwijs in vreemde taal

WILLEMSTAD — De internationale taal-expert Elana de Ru houdt op 4 september een lezing over nieuwe technieken bij het onderricht van vreemde talen in het onderwijs. Deze bijeenkomst wordt georganiseerd door de stichting belast met de vervaardiging van schoolmateriaal. Alle belangstellenden zijn welkom om de lezing, die om half 9 in de aula van de UNA begint, bij te wonen.

Kamer bezorgd over te liberaal casino-beleid

WILLEMSTAD — Volgens de Curaçaose Kamer van Koophandel moet er een stringenter beleid komen ten aanzien van de afgifte van vergunningen aan casino's en naleving van de casinowetgeving. De Kamer meent dat zich nu een verkeerde ontwikkeling voordoet waarbij casino's gebouwd worden bij relatief kleine hotels waardoor zich een omgekeerde situatie voordoet: casino's, die eigenlijk een extra incentive voor de toeristen-industrie behoren te zijn, worden min of meer genoodzaakt ook lokale gasten aan te trekken, met alle gevolgen van dien.

De Kamer is bezorgd over het grote aantal casino's dat er aan komt, mede door de regeling dat ieder toeristisch project met minimaal 45 kamers aanspraak kan maken op een casino-vergunning. Volgens de Kamer moet deze ontwikkeling nauwlettend in de gaten worden gehouden: een casino moet immers - dat was de geest van de wet - een integraal onderdeel uit maken van een toeristisch project als extra attractie en incentive. Als dit niet het geval is dan wordt het lokale publiek automatisch de doelgroep en dat mag volgens de Kamer niet.

In het jongste radiopraatje van de Kamer wordt ingegaan op de negatieve neveneffecten van overmatige goklust: die draagt economisch geen steentje bij en is sociaal gezien vaak desastreus voor de gokkers en hun gezinnen. Een relatief groot casino bij een relatief klein hotel zal elders - op de lokale markt - zijn klanten gaan werven. De Kamer vindt dat de grootte van het gokhuis evenredig moet zijn aan die van het hotel waar het bijhoort. Indien juist toegepast is de casino-handel wel gunstig voor de economie en de werkgelegenheid.

WILLEMSTAD — Aan de Schottegatweg Noord stond gistermorgen vroeg een 'chollhuis' in lichterlaaie. De brandweer rukte uit en kon voorkomen dat het hele pand afbrandde. Een uur later moesten de brandweerlieden weer te hulp snellen. In Paradijs troffen zij wederom een een onbewoond huis aan, dat door chollers werd gebruikt, dat in brand stond. Ook hier kon net op tijd een totaal afbranden voorkomen worden.

■ WILLEMSTAD — Het exterieur van het nieuwe pand van Curacao Equipment op de kruising van de Emancipatie Boulevard en de Dokweg.

WILLEMSTAD — Gisteren vond de officiële opening plaats van het vernieuwde en uitgebreide gebouw van Curaçao Equipment Company op het kruispunt Emancipatie Boulevard/ Dokweg. Het al vele jaren bestaande bedrijf heeft nu een geheel gerenoveerde hardwarewinkel van het Amerikaanse 'home center'-type, een nieuwe showroom voor bouwmaterialen, sanitair en technisch apparatuur en nieuwe, moderne en representatieve kantoren.

Ook de magazijnsruimte is aanzienlijk uitgebreid. Het hele bedrijf is in een nieuw kleurrijk jasje gestoken, zoals iedereen die langs de Emancipatie Boulevard rijdt, wel zal zijn opgevallen.

Zoals het een handel in bouwmaterialen past, heeft het bedrijf een groot deel van de voor de renovatie gebruikte materialen uit haar eigen pakket geleverd, zoals het stalen gebouw zelf, de wand- en plafondsystemen, de vloerbedekking etc.

Na het voltooien van dit project blijft Curaçao Equipment niet stilstaan, doch het zal in de naaste toekomst met nog verschillende andere vernieuwingen komen. In meer dan vijftig jaar is het oorspronkelijke Curaçao Harware in de Madurostraat (Punda) uitgegroeid naar het huidige moderne Curaçao Equipment aan de Emancipatie Boulevard.

Curaçao trots op ISOTT conferentie

WILLEMSTAD — De afgelopen week stond Curaçao in het teken van zuurstof. Honderdvijftig internationale en lokale wetenschappers, anesthesisten, internisten, chirurgen en fysiologen waren bijeen in het Holiday Beach hotel om de allerlaatste ontwikkelingen op dit gebied te volgens tijdens het 19e congres van de International Society on Oxygen to Tissue, dat dit jaar werd gehouden op Curaçao.

Naar aanleiding van het congres zal er een congresboek bij een gerenommeerde Amerikaanse wetenschappelijke uitgever, Plenum Press, verschijnen. Dit 'proceedingsbook' zal te zijner tijd naar alle medische en wetenschappelijke autoriteiten op het gebied van zuurstof gestuurd worden en bovendien in alle wetenschappelijke bibliotheken ter wereld komen te liggen. Op de voorpagina staat de naam van Curaçao duidelijk vermeld...

ISOTT geniet internationale faam en telt vierhonderd leden. Elk jaar wordt een conferentie in een ander werelddeel georganiseerd. Tot nu vonden de congressen plaats in grote landen. Dankzij de contacten van de voorzitter van de ISOTT, professor dr Erdmann, met het St. Elisabeth Hospitaal kon het congres ditmaal plaatsvinden op Curaçao. Het lokale organisatie-comité meldt dit feit 'met gepaste trots'.

'Eigen' rechter voor Bovenwinden

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — Met de komst van rechter mr Lo Chin Sho in Philipsburg beschikt St. Maarten na lange tijd weer over een "eigen rechter". Jaren geleden woonde er permanent een rechter op de Bovenwinden, maar sinds hij vertrok reizen rechters regelmatig voor het voorzitten van zaken naar de Bovenwindse eilanden.

De uit Rotterdam afkomstige magistraat, die in zijn loopbaan ook als officier van justitie heeft gewerkt en tot zijn vertrek uit Nederland kinderrechter was, werd gisteren door de president van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Antillen en Aruba, mr Meindert Wijnholt, aan de media voorgesteld. De nieuwe rechter zal uiteraard ook voor zaken van Saba en Statius beschikbaar zijn. De "Bovenwindse rechter" heeft als standplaats St. Maarten maar valt, evenals zijn collegas die op Aruba werken, onder het Gemeenschappelijk Hof.

Ook op het gebied van de staande magistratuur krijgen de Bovenwinden versterking: mr Hans Wesselink was tot voor kort de enige officier op die eilanden. Hij kreeg enige maanden geleden bijstand van een plaats- vervangend officier uit Nederland. Maandag komt daar een officier van justitie bij: de eveneens uit Nederland afkomstige Paco Stein.

De St. Maartense politie is onlangs ook versterkt met de komst van 40 marechaussees. Het eiland heeft te kampen met toenemende criminaliteit. De inzet van de marechaussees is tot nu naar tevredenheid verlopen, meldde onlangs de Antilliaanse minister van justitie, Ivo Knoppel.

"Ban topa" oudercommissie Stuyvesant

WILLEMSTAD — De Oudercommissie en de directie van het Peter Stuyvesant College (PSC) organiseren elk jaar een Ban Topa met het doel de ouders in de gelegenheid te stellen kennis te maken met de leerkrachten. Dit jaar vindt dit plaats op zondag 1 september van tien uur 's morgens tot half één 's middags. Een en ander gebeurt op het PSC-terrein.

Tijdens deze ochtend zullen de directie en de Oudercommissie algemene informatie verschaffen aan de ouders, waarna deze met de klasseleerkracht van hun kind meegaan naar een lokaal om verdere informatie te verkrijgen. Op het eind van de ochtend kunnen de ouders onder genot van een drankje en een versnapering met de overige leerkrachten kennis maken op het schoolplein.

De leerlingen hebben aan het begin van deze week allemaal een uitnodigingen meegekregen. Iedereen is van harte welkom.

Diverse andere instellingen opgeroepen

Acties in gezondheidszorg dreigen zich uit te breiden

WILLEMSTAD —De staking van het personeel in de bejaardenzorg en de crèches dreigt te escaleren. De vakbond CBV besloot vanmorgen alle crèches, het mgr. Verriet Instituut, de Jeugdzorg en de Kamara Sindikal bij de crisissituatie te betrekken.

Het bestuurscollege heeft gisteren tijdens een vergadering met vertegenwoordigers van de stichting Birgen di Rosario geen enkele toezegging gedaan. Desondanks leken de gemoederen vanmorgen bij de bespreking tussen de actiecommissie en de CBV in het SSK-gebouw, minder verhit. Voorzitter Daphne Kibbelaar van CBV zette nog een keer alles op een rijtje. De ongeveer twintig actievoerders verdeelde hij in groepen, waarvan één de taak had om alle crèches, het mgr. Verriet Instituut en de jeugdzorg op te roepen solidair te zijn. "Hoe voelen jullie je nu? Zijn we nu al drie dagen actie aan het voeren? Goh, zo lang is er nog nooit in de bejaardenzorg en de crèches gestaakt, poe-poe." Kibbelaar verwacht dat de actie maandag een hoogtepunt zal bereiken. Inmiddels heeft ook Kamara Sindikal een brief gekregen, waarin informatie wordt gegeven over het verloop van de staking. "Als Kamara Sindikal wil gaan bemiddelen, is dat mooi meegenomen", zegt Kibbelaar. "Als wij als vakbond er na enkele dagen strijd niet uitkomen, halen we de vakbondskamer erbij. Dat is een normale gang van zaken".

Gisteren vergaderde het bestuur van Birgen di Rosario met onder anderen gedeputeerde Nelson Monte en gezaghebber Elmer Wilsoe. Dat leverde de stichting weinig op. Het bestuurscollege bleef onveranderd vasthouden aan zijn standpunt, namelijk dat de rechter in een kort geding van de bejaardenstichting tegen de overheid benadrukte dat ambtenaren de nieuwe cao voor de bejaardenzorg nooit officieel hebben ondertekend. Een verhoging van 250.000 gulden op de maandelijkse subsidievoorschotten door het BC kan Birgen di Rosario dus niet verwachten. De rechter besliste echter wel dat er een verhoging van 50.000 moet komen, met terugwerkende kracht, dat wil zeggen vanaf januari 1991. Die verhoging van acht maal 50.000 gulden, dus 400.000, is inmiddels gestort. Gedeputeerde van algemene zaken Ricardo Isebia maakte dat gisteren bekend en vond dat alle stakers maar weer gewoon aan het werk moesten gaan.

Een verhoging van 50.000 gulden per maand is volgens Birgen di Rosario, de stichting waaronder vijf bejaardentehuizen vallen, bij lange na niet genoeg om haar personeel volgens de nieuwe cao uit te betalen. De stakers houden daarom voet bij stuk. In de nieuwe cao, die voor de verkiezingen door de CBV en Birgen di Rosario is ondertekend, staat dat de salarissen van het personeel van de crèches en de bejaardenzorg conform de lonen van de ambtenaren moeten zijn.

Dat houdt in dat Birgen di Rosario de non-discriminatieregeling (het opheffen van het verschil in salariëring tussen ongehuwden en gehuwden) moet toepassen, net zoals dat bij de ambtenaren gebeurt. De bejaardenstichting zegt geen geld te hebben om de regeling toe te passen. Volgens het bestuurscollege is er bij de de bejaardenzorg echter nooit een verschil geweest tussen de beloning van gehuwden en ongehuwden, dus is er volgens het college geen reden om extra geld te vragen bij de 'invoering' van de non-discriminatie regeling.

Volgens Kibbelaar kwam het standpunt van Birgen di Rosario gisteren op de vergadering met het bestuurscollege niet goed uit de verf. Tot ieders verbazing kwam de voorzitter van Birgen di Rosario met een voorstel om het personeel in de bejaardenzorg een contract aan te bieden volgens de oude cao. "Het lijkt nu op een strijd tussen CBV en het bestuurscollege, met daartussen Birgen di Rosario. Men probeert zand in de ogen van het volk te strooien", zegt Kibbelaar.

Celsio Doran jubileert

■ WILLEMSTAD — Celsio Doran ontving onlangs uit handen van Diensthoofd ing Murray Joubert een envelop met inhoud; Doran werkte vijfentwintig jaar bij de Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij. Op de foto naast Joubert en Doran de twee kinderen van de jubilaris.

WILLEMSTAD — Dankzij de medewerking en de financiële steun van ENNIA, Fatum, Nationale Nederlanden, Sun Alliance Insurance en de Brandweer van Curaçao kunnen 750 medewerkers van Curaçaose hotels van 3 tot 18 september de cursus 'Fire Prevention Awareness' gaan volgen. Deze week brachten de heren Beaujon, Hilgersom, Riemersma, Woodward en een brandweerfunctionaris een bezoek aan het Curaçao Hotel Tourism en Training Centre om de enveloppen met inhoud te overhandigen danwel in ontvangst te nemen.

Justitie Antillen niet ingelicht

In 1985 geheime 'under cover' operatie op Aruba

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — Het Nederlandse avondblad NRC-Handelsblad opent vandaag met het bericht dat het Nederlandse ministerie van Justitie al in 1985 door de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) ingelicht was over het feit dat de Surinaamse legerleiding betrokken was bij de cocaine-handel. Een Nederlandse undercover-operatie in de Antillen, die in 1985 zou hebben geleid tot arrestatie van de Surinaamse luitenant' E. Boereveen (die uiteindelijk in Miami werd aangehouden), werd op het laatste moment afgeblazen omdat de actie "politiek te gevoelig" werd geacht. Buitengewoon opmerkelijk is dat het NRC meldt dat de Antilliaansejustitie "veiligheidshalve niet werd ingelicht over de actviteiten" op Antilliaans territorium.

De betrokkenheid van het Surinaamse leger bij de internationale drugshandel staat in Nederland sinds enkele weken volop in de belangstelling. Het NRC beschikt over informatie waaruit blijkt dat de Nederlandse regering om politieke en diplomatieke redenen in 1985 een kans om de toenmalige plaatsvervanger van legerleider Bouterse, topmilitair E. Boerenveen, vanwege cocainehandel te arrresteren liet voorbij gaan.

In het artikel maakt het NRC melding van een geheime under cover operatie op Aruba. Nadat de Nederlandse politie een tip kreeg dat het Colombiaanse Medellin-cartel een drugslijn naar Nederland wilde opzetten via Suriname werd in november 1984 in overleg met de CRI en na goedkeuring van het Nederlandse Openbaar Ministerie een informant gestuurd naar het toen nog Antilliaanse eiland Aruba. Een CRI-agent op Curaçao begeleidde de operatie en vloog af en aan naar Aruba. De Antilliaanse justitie werd veiligheidshalve niet ingelicht over de activiteiten op het Antilliaanse territorium.

In samenwerking met de CRI-functionaris op Curaçao werden er contacten gelegd met de Surinaamse drugshandelaren. Na de nodige besprekingen dalen begin 1985 op de Arubaanse luchthaven uiteindelijk een aantal mannen de vliegtuigtrap af onder leiding van naar later zou blijken de Surinaamse top-militair Boerenveen. Tewijl hij de trap afkwam maakte de CRI-agent heimelijk foto's. Na contact met Den Haag werd duidelijk dat men op het punt stond zaken te doen met de plaatsvervanger van Bouterse.

De operatie moest onmiddellijk worden gestaakt. Een dergelijke justitiële actie was "politiek te gevoelig" en "zo'n zaak kunnen we niet bemannen" kregen de mannen op Aruba en Curaçao uit Den Haag te horen. Uit pure frustratie besloten de CRI agenten hun inlichtingen door te spelen naar de Amerikaanse Drugs Enforcement Administration. Die komen meteen in actie en weten Boereveen alsnog in Miami achter de tralies te zetten. In Den Haag dreigt een schandaal dat de Nederlandse justitie al in 1985 op de hoogte was van de betrokkenheid van de Surinaamse legerleider bij de drugshandel.

Koot over veranderingsstategie

"Politieke benoemingen incalculeren"

WILLEMSTAD — Ambtenaren zijn stoffig, sloom, saai en behoudend. Bedrijfsmanagers daarentegen zijn verantwoordelijk, constructief en dynamisch bezig. Dat was de uitkomst van een enquête waar gastspreker dr Willem Koot, universitair hoofddocent aan de Rijkuniversiteit Utrecht, aan refereerde in zijn lezing 'Bedrijfsmatige optreden van de overheid: van ambtenarencultuur naar bedrijfscultuur?' die afgelopen donderdagavond plaatsvond in de aula van de UNA. Koot verblijft enige weken op Curaçao op uitnodiging van de Faculteit der Sociale en Economische Wetenschappen aan de UNA. De trend, die in het begin van de jaren zeventig de kop opstak om het stoffige imago van de ambtenaar af te schudden, zette volgens Koot in op het moment dat de Japanse wijze van bedrijfsvoering opeens voor het voetlicht kwam.

Excelleren werd het devies dat overigens niet alleen door de non-profit sektoren maar eveneens bij profitbedrijven insloeg als een bom.

Veranderen dus, maar hoe. Volgens Koot was wel duidelijk wàt er moest veranderen maar zeker niet hoe. Er moest een 'corporate culture' komen, klantgerichtheid, flexibiliteit, beter management en een sterkere motivatie, dat was duidelijk. Ook Curaçao ging zich twintig jaar geleden om verandering bekommeren.

Tijdens een duik in de archieven van Curaçao stuitte Koot al op rapporten van Nederlandse deskundigen over de ineffectiviteit van het overheidsapparaat daterend uit de koloniale tijd. "Ook toen verdwenen met de deskundigen deze analyses al in de bureauladen." Niets nieuws onder de Curaçaose zon.

De gangbare veronderstellingen over het succesvol maken van zowel overheids- als profitinstellingen blijken volgens de universitair docent één voor één onwaar. "Dat succeskenmerken als klantgerichtheid en corporate culture universeel toepasbaar zouden zijn, is volgens de onderzoeken van Peters niet geldig gebleken." Peters kwam tot de ontdekking dat succeskenmerken voor bedrijven en overheid van land tot land sterk verschillen. Wat in Europa een succesformule is, hoeft dat helemaal niet te zijn voor Curaçao, merkt hij op. Ook het snel willen doorvoeren van wijzigingen blijkt in de praktijk juist het tegenstelde effekt te sorteren. "Voor veranderingen moet je de tijd nemen". Een uitspraak als 'I want a corporate culture by monday' is uit den boze.

Koot bezoekt Curaçao regelmatig - sinds zeven jaar - en hij heeft veel 'geobserveerd'. Wat hij waarneemt is dat het overheidsapparaat van Curaçao onder meer verzwakt is door politieke benoemingen. 'Er is al wel veel verbeterd maar die stagnerende factor blijft een rol spelen.' Wat volgens hem moet worden nagegaan is in hoeverre die politieke benoemingen veranderingen in de weg staan.

Culturele verschillen zijn een gegeven. Zo ook de politieke benoemingen. 'De kunst is nu om dat gegeven in te calculeren bij je veranderingsstrategie', aldus Koot, die van huis uit antropoloog is. Uit zijn ervaring als bedrijfsonderzoeker weet hij dat het 'geen zin heeft aan verandering te gaan werken als er geen wil is om de zaken aan te pakken'. Die wil moet van hoog tot laag aanwezig zijn, meent hij.

"En als je dat veranderingsproces wil laten ondersteunen door externe deskundigen dan is het raadzaam voor mensen te kiezen die bekend zijn met de Curaçaose samenleving. Het incidenteel inhuren van een expert zet geen zoden aan de dijk en kost alleen maar geld."

Drenkeling boven water

■NEW YORK — Allison Hadley Wilcox wordt vanuit een reddingshelicopter naar een dichtbijzijnde ambulance gereden na een tiendaags verblijf op het water. De zes maanden zwangere vrouw en haar twee bootmaten zijn op drift geraakt met hun scheepje. Na het avontuur leden ze alle drie aan uitdrogingsverschijnselen, ondervoeding en uitputting.

Bosnegers Suriname verkiezen Frans Guyana boven vaderland

PARAMARIBO— De trek van Saramaccaner bosnegers naar Frans Guyana neemt toe als gevolg van de verwaarlozing van het Surinaamse binnenland. Dit zegt Songo Aboikoni, grootopperhoofd van de Saramaccaners, de grootste bosnegerstam. Volgens hem werken momenteel meer dan vijfduizend Saramaccaanse jongeren in het buurland in het oosten.

Aboikoni klaagt over de slechte communicatie tussen zijn stamgebied en de hoofdstad Paramaribo. Het kost duizenden guldens om vanuit zijn residentie Asidonhopo aan de Boven-Surinamerivier naar Paramaribo te reizen. De wegen zijn haast onbegaanbaar. De vliegverbinding, die "niet binnen ieders bereik ligt, wordt onregelmatig onderhouden.

Het Saramaccaanse grootopperhoofd verwijt de regering in Paramaribo dat ze geen aandacht heeft voor het binnenland waar het leven volgens hem ondraaglijk wordt. Sinds 1985 heeft de overheid geen sociale uitkeringen, zoals kinderbijslag en oudedagvoorziening uitbetaald. De prijzen van levensmiddelen schieten steeds verder omhoog doordat de exorbitante vervoerskosten worden doorberekend aan de Samaraccaanse consument.

"Het gaat mis met het Surinaamse binnenland", aldus Aboikoni tegen het nieuwsagentschap SNA. Hij zegt er moe van te zijn te wijzen op de leegloop van zijn stamgebied door de verwaarlozing door de overheid. Aboikoni voelt zich een "gevangene in eigen land".

Sejm stemt tegen aftreden regering:

Oud-communisten in Polen blijven premier dwarszitten

WARSCHAU — Het Poolse parlement heeft zaterdag het voorstel verworpen van de regering van premier Jan Krysztof Bielecki af te treden. Bielecki kondigde vrijdag voor het parlement het ontslag aan van zijn kabinet. De premier meende niet langer te kunnen samenwerken met de Sejm (het Poolse lagerhuis) waarin de ex-communisten en hun bondgenoten een tweederde meerderheid hebben.

Hij klaagde erover dat de afgevaardigden de regering belemmerden in het nemen van besluiten volgend op een stormachtig debat. Veel volksvertegenwoordigers lieten tijdens de beraadslagingen weten te zullen stemmen tegen de bezuinigingsvoorstellen. Nadat een ex-communistische afgevaardigde donderdag een motie van wantrouwen indiende, was voor Bielecki de maat vol en bood hij zijn ontslag aan.

In diezelfde Sejm stemden 211 volksvertegenwoordigers tegen het besluit van Bielecki en 114 voor. Van stemming onthielden zich 28 afgevaardigden.

De oud-communisten en hun bondgenoten maken tweederde van de Sejm uit en houden hun gereserveerde zetels vast die zij door een inmiddels achterhaald politiek akkoord met Solidariteit hebben verworven. Verscheidene malen hebben zij verzoeken van president Walesa afgewezen om het parlement te ontbinden en verkiezingen uit te schrijven.

HERVORMINGEN

Premier Bielecki heeft sinds zijn benoeming door Walesa krachtige economische hervormingen doorgevoerd en harde anti-inflatiemaatregelen afgekondigd. Hierdoor wordt de Poolse regering nu geconfronteerd met stakingen en felle protesten. Ook de recessie die het land momenteel teistert zorgt ervoor dat lonen en uitkeringen sterk dalen. Donderdag presenteerde Bielecki een verstrekkend bezuinigingsprogramma.

Hij kondigde zijn ontslag aan toen hij geïrriteerd raakte over een motie van wantrouwen die was ingediend door een ex-communistische afgevaardigde. De meeste parlementsleden hebben ernstige kritiek op de bezuinigingsvoorstellen. "Het debat in het parlement toont aan dat een effectieve samenwerking tussen regering en parlement onder de huidige condities volledig uitgeput is", aldus Bielecki.

Volgens de premier heeft Polen een grote vergissing begaan door niet eind mei verkiezingen te houden, zoals Walesa had voorgesteld. "De besluitvorming in onze staat wordt verlamd. Symptomen hiervan zijn al zichtbaar", aldus de premier.

Nieuwe wagen voor brandweer

ORANJESTAD — De regering gaf deze week goedkeuring voor de aankoop van een tankwagen voor de Centrale Brandweerdienst. De tankwagen kost 272 duizend gulden en heeft een capaciteit voor twaalfduizend liter water.

Kok wil herbezinning op zijn positie in PvdA

DEN HAAG — PvdA-leider en vice-premier Wim Kok wil dat de achterban van zijn partij snel duidelijk maakt of hij nog wel als aanvoerder van de sociaal-democraten kan aanblijven. Na afloop van de ministerraad in Den Haag zei Kok vrijdag dat er snel een partijcongres moet komen, dat zich over hem uitspreekt.

"Ik heb dringend nodig dat het hoogste orgaan van de partij mijn leiderschap herbevestigt. Ik wil niet blijven bungelen", aldus Kok. De PvdA-leider staat vooral sinds deze week aan zware kritiek bloot van zijn eigen achterban, omdat hij in het kabinet akkoord gegaan is met de WAO-plannen en de ontkoppeling van uitkeringen en lonen. Het congres van de PvdA is uitgeschreven voor 26 oktober. Kok lijkt nu nog in september uitsluitsel te willen hebben over zijn positie in de partij. Op 17 september biedt Kok als minister van financiën de miljoenennota aan aan het parlement. Op 7 oktober beginnen vervolgens de algemene en financiële beschouwingen in de Tweede Kamer.

Premier Lubbers gaf Kok vrijdag een steuntje in de rug. Hij vindt dat de PvdA haar leider niet mag laten vallen. "Juist als het wat ruwer weer is, moet je je eigen man steunen", aldus de premier. Lubbers erkende dat Kok "een heel zware functie" heeft als minister van financiën, vice-premier en politiek leider van de PvdA. "Maar ik vind dat de balans positief is", aldus Lubbers. Uit een opiniepeiling van donderdag onder de PvdA-kiezers is gebleken dat 61 procent Kok nu ongeloofwaardig vindt.

Scheidsrechters starten commiss...

ORANJESTAD — Tijdens de vergadering van het bestuur van de Arubaanse Voetbal Bond (AVB) met de scheidsrechters werd een scheidsrechterscommissie geïnstalleerd. Deze bestaat uit: Eddy Laaf, Hilario Orman en Rufo Kelly.

De voornaamste taken van de commissie zijn: het aanwijzen van scheidsrech... grensrechters voor het leiden van wedstrijden en organiseren van activit... voor scholing van scheidsrechters.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/ 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-257.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
zaterdag
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur **Delta Force II** (action, 18 jr.).
PRINCIPAL: 20.30 uur **The Perfect Weapon** (Action, 18 jr.).
zondag
DRIVE-IN: 21.00 uur **Delta Force II** (action, 18 jr.).
PRINCIPAL: 20.30 uur **The Perfect Weapon** (Action, 18 jr.).

****

BOTICA (nachtdienst)
Pabao brug: Santa Maria.
Pariba di brug: San Nicolas.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
zaterdag+zondag
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter A.S. Ridderstap, Sta. Cruz 362, tel.: 28017. Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter J. Tromp via Centro Medico San Nicolas (tel.: 48833, zaterdag en zondag van 09.00-10.00/17.00-18.00 uur) of via Alarmcentrum (115).

****

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk, gelieve Alarmcentrale op te bellen, **tel.: 115.**

****

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wacht heeft dra L.G. Beke-Martinez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, tel.: 24444): dagelijks van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur
Maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/ 27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999): geopend op dinsdag, woensdag en donderdag van 14.00-18.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/ drugsmisbruik.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA: P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Father Murphy; 18.50 Style with Elsa Klensch; 19.10 Big Story; 19.30 Alf; 20.00 Nos cu Nos; 21.00 Prime News; 22. Movie; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 Studio Sport; 17.00 Movie: 'Girl who spelled Freedom'; 18.30 Cagney & Lacey; 19.30 Special: '2½ Dads'; 20.30 Airwaves; 21.00 Week in Review; 22.00 Movie: 'Never so Few'; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

SPORT
BOLAS CRIOLLAS (Sta. Ana Bolasteam): 19.00 uur vervolg toernooi - Papaya Ranch.

****

ZONDAG
DIVERSEN
SPORT
BOLAS CRIOLLAS (Sta. Ana Bolasteam): 09.30 uur vervolg toernooi - Papaya Ranch.

****

MAANDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/ 16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN 'MAN NA OBRA': elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om produkten te kopen in het oude gebouw van Bibito Pin, t/o protestantse kerk, Piedra Plat.

****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat. 19.00 uur; zon.: 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen.

****

KAPEL MARINIERSKAZERNE SAVANETA: 09.30 uur kerkdienst o.l.v. vlootaalmoezenier P. Kortekaas.

****

Belastingen hebben nog 66 miljoen van burgers te goed

ORANJESTAD — De overheid heeft in 1990 een totaal bedrag van 163,6 miljoen florin aan belastingen ontvangen. Het saldo bedroeg eind 1989 883,2 miljoen, eind 1990 786,0 miljoen en invorderbaarstellingen 66,4 miljoen.

De Algemene Rekenkamer van Aruba vermeldt het bovenstaande in haar jaarverslag 1990 en stelt verder dat voor het bepalen van het verloop van de invordering der belasting zij geen gebruik kon maken van het ontvangstengrootboek. Een specificatie per belastingjaar is dan ook helaas niet te geven.

Met betrekking tot Inkomstenbelasting bedroeg het saldo op eind 1990 99,6 miljoen (122,6 miljoen eind 1989) en werd 25,3 miljoen ontvangen; Loonbelastingsaldo 24,2 miljoen (76,6 miljoen eind 1989) en ontvangsten 89,1 miljoen; Solidariteitsbelasting saldo 11,4 miljoen (48,6 miljoen eind 1989) en ontvangsten 1,9 miljoen; Winstbelasting saldo 630,1 miljoen (616,5 miljoen eind 1989) en ontvangsten 17,4 miljoen. De invorderbaarstellingen waren respectievelijk: 12,3, 36,7, 35,3 en 31,0 miljoen florin.

De Rekenkamer geeft in haar jaarverslag de volgende toelichting op de cijfers van Inkomstenbelasting, Loonbelasting, Solidariteitsbelasting en Winstbelasting.

INKOMSTENBELASTING

In 1990 is tot een bedrag van circa zestien miljoen aan oude vorderingen op deze belasting uit de administratie verwijderd. Een groot gedeelte van deze posten was toch al niet meer invorderbaar.

In haar jaarverslag over 1989 meldde de Rekenkamer dat in 1990 een inhaal van achterstanden in de oplegging van de belasting zou plaatsvinden van achtduizend aanslagen. Tezamen met de normale produktie van achttienduizend aanslagen zou dit een totale produktie van 26.000 aanslagen zijn tot een totaal bedrag van 27 miljoen. Een recent gemaakte nieuwe planning van de Inspectie der Belasting geeft echter nu een totale achterstand aan van 54.000 aanslagen. Deze achterstand zal — afhankelijk van te overwinnen problemen op personeelsgebied — kunnen worden ingehaald.

Ondanks de tegenvallende oplegging in 1990 zijn de ontvangsten op de Inkomstenbelasting slechts licht gedaald ten opzichte van 1989, hetgeen te danken is aan het actieve invorderingsbeleid.

LOONBELASTING

Zoals eerder vermeld, is het openstaande saldo van deze belasting thans vrij reëel, doordat een groot aantal correcties plaatsvond op de openstaande posten. De ontvangsten op deze belasting, mede veroorzaakt door de verschuiving van de Inkomstenbelasting naar deze belasting, namen in 1990 met 24 procent toe ten opzichte van 1989.

Hierbij is echter rekening gehouden met een bedrag van bijna zes miljoen, dat via een invorderingsactie bij een hotelorganisatie werd geïnd. Zonder dit bedrag zou de toename vijftien procent hebben bedragen.

SOLIDARITEITS-BELASTING

Ook van deze belasting is het openstaande saldo thans vrij reëel. De ontvangsten zullen nog enkele jaren in steeds geringere mate doorlopen tot de achterstanden in de aanslagoplegging over de jaren tot en met 1989 zullen zijn ingelopen.

WINSTBELASTING

Van het openstaande bedrag aan Winstbelasting heeft 577 miljoen florin betrekking op aanslagen die werden opgelegd aan de in 1985 gesloten Lago-raffinaderij. De invordering van dit bedrag is opgeschort vanwege de aangespannen beroepsprocedure tegen deze aanslagen.

Bij de oplegging van de belasting bestaat een achterstand van 13.750 aanslagen. Er is echter een groot tekort van aanslagregelaars voor deze belasting. Eerst in 1992 wordt weer een acceptabele bezetting verwacht. Hierdoor werden de laatste jaren vrijwel geen definitieve aanslagen opgelegd. Gesproken wordt zelfs over een verwaarloosde afdeling. De Rekenkamer dringt dan ook aan op het nemen van maatregelen die deze belangrijke belasting — ook uit een oogpunt van rechtszekerheid voor de belastingplichtigen — op een snelle en correcte wijze kan worden opgelegd.

Door deze achterstanden in oplegging is de opbrengst in 1990 ernstig achtergebleven bij voorgaande jaren.

Boekhouders in de dop

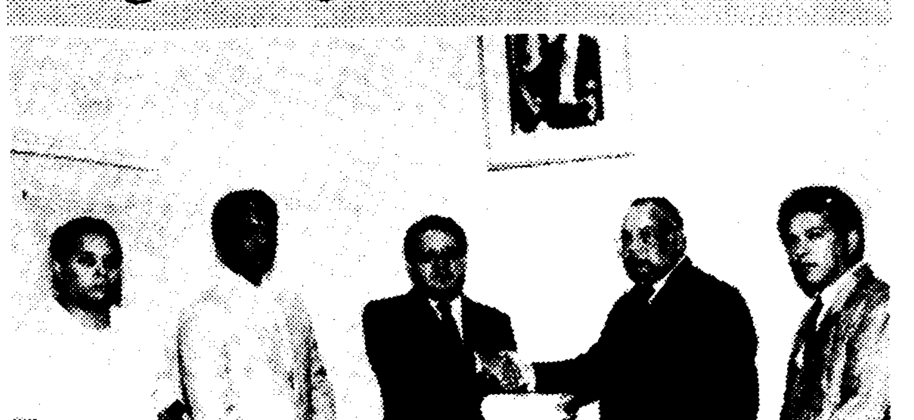
■ *ORANJESTAD — Bij het Escalona-Maduro Instituut (EMI) vond de diploma-uitreiking plaats aan de cursisten die geslaagd zijn voor het examen basiskennis boekhouden, praktijkdiploma boekhouden of MBA.*
De uitreiking werd namens de Stichting Nederlandse Associatie voor Praktijkexamens gedaan door Lilian Prince van directie Onderwijs.

Begroting '92 met surplus

■ *ORANJESTAD — Minister van Financiën ing. Roland Laclé heeft vrijdag de Arubaanse begroting voor het jaar 1992 aangeboden aan de Staten. De begroting — met een surplus van 21,1 miljoen florin — werd vóór 1 september, zoals voorgeschreven door de wet, ingediend.*

Bij de indiening merkte de minister op dat er weinig landen ter wereld zijn die een surplus op hun begroting hebben. Volgens gemaakte afspraak gaat van dit surplus twintig miljoen naar de reservepot en komt de resterende 1,1 miljoen als extraatje in de overheidskas.

Wat betreft kapitaalinvesteringen zal de regering in het komende jaar 55 miljoen investeren. Hiervan gaan twintig miljoen naar bouw en renovatie van overheidsgebouwen, acht miljoen naar het opknappen van wegen, vijf miljoen voor automatisering van overheidsdiensten en vier miljoen voor projecten die mede door de overheid gefinancierd worden, zoals aankoop van bussen voor Arubus (850 duizend) en wegaanwijzingsborden ten behoeve van het toerisme (zeshonderdduizend).

Klachten over luchthaven

American stuurt minder toeristen naar Aruba

ORANJESTAD — American Airlines (AA) zal ingaande morgen 1 september haar aantal passagiers naar Aruba met negentig per dag verminderen, maar is direct bereid met één miljoen dollar bij te dragen aan modernisering van de luchthaven. De toestand op de luchthaven, onder andere slecht onderhouden toiletten en te lang wachten in de bagageruimte was voor AA reden om tot voornoemd besluit over te gaan. De maatschappij ontving te veel klachten van haar passagiers over deze toestand.

De vermindering houdt in, dat AA ingaande morgen het DC-10 vliegtuig zal verwisselen voor een kleiner 767-toestel dat negentig minder passagiers per dag naar Aruba zal brengen. Dit, omdat de Arubaanse luchthaven niet meer praktisch en te klein is geworden voor een grotere aantal passagiers.

Premier Oduber gaf gisteren te kennen dat tussen de overheid en AA een plan is opgesteld waarin de twee partijen ieder met één miljoen dollar zullen deelnemen — vooruitlopend op de algehele uitbreiding van de luchthaven die te lang op zich laat wachten — de meest noodzakelijke verbeteringen aan te brengen.

Na voltooiing van dit noodplan zal AA weer bereid zijn haar stoelencapaciteit uit te breiden. AA heeft in het verleden ook dergelijke investeringen gedaan voor modernisering van de luchthavens van New York, San Juan en Sint Maarten.

John Block (Air Holland):

"Ik verlaat dit schip niet"

WILLEMSTAD — "Ik verlaat dit schip niet voordat het weer op koers ligt. Ik heb goede hoop dat we de problemen de baas kunnen worden". Dat zegt de Nederlandse luchtreder Johan Nicolaas (John) Block, de grote man achter Air Holland over de naaste toekomst van zijn maatschappij. Het voortbestaan van Air Holland hangt aan een zijden draad. De maatschappij, die in 1989 nog elf miljoen winst maakte en in 1990 vijf miljoen, verkeert in grote financiële problemen. In een reportage in het Algemeen Dagblad worden een aantal zakelijke uitglijders opgesomd die het einde van de maatschappij nabij hebben gebracht. Totdie uitglijders hoort ook de keuze voor verre bestemmingen in plaats van de redelijk solide Euopese markt met zonbestemmingen. "Door te kiezen voor Kenya, Aruba en Barbados verloor Block de greep op Europa", aldus het Algemeen Dagblad.

"Ik dacht met de keuze voor verre bestemmingen een tweede poot onder Air Holland te plaatsen", zegt Block. "De Europese vakantiemarkt hadden we al deels in handen, maar in de winter valt er niet veel te vliegen en staan je kisten stil. Maar de verre reizen zijn juist een groeimarkt. De kans van mijn leven, dacht ik. Nu kunnen we eindelijk het hele jaar doorvliegen, zijn we minder seizoensgevoelig".

Block verkeek zich ook bij zijn pogingen vanaf Aruba een grote dienstregeling op te zetten. In opdracht van Air Aruba, waarin Air Holland voor een groot deel participeert, werden vluchten naar Newark, Sao Paolo, Miami, Santiago en Caracas opgezet. "Air Aruba is niet zo'n zwaar gekapitaliseerd bedrijf", zegt Block in het Algemeen Dagblad. "Die vluchten eisten aanloopkosten, dat geld was er bijna niet. Op Miami leden we verlies, de vluchten naar Newark zijn mislukt, op de vluchten naar Brazilië verdienden we niets, omdat de cruzeiro sterk was gedevalueerd. En daar sta je dan als ondernemer: stoppen of gaan we door"?

VERLIES

Block verwijst naar de KLM. "Die heeft toch ook een gigantisch verlies geleden. Maar dat bedrijf heeft vlees op de botten, wij niet. Met een kapitaalsinjectie van vijftien miljoen gulden en steun van de banken zijn we weer zo schoon als een baby". Block zegt met een glimlach terug te denken aan de eerste trip van Air Aruba, waarbij een select gezelschap (onder andere minister Hanja May-Weggen) urenlang op de binnenkomst van de kist moest wachten. André van Duin, een van de genodigden, vond de verlate reis naar Aruba een moordvlucht. Alleen het instappen duurde wat lang, zei Van Duin", aldus een schaterende John Block.

Cholera teistert Roemenië

BUKAREST — In Roemenië zijn de afgelopen maand al 69 gevallen van cholera geconstateerd. Dit heeft een functionaris van het ministerie van gezondheidszorg in Bukarest vrijdag bekendgemaakt.

Er zijn voldoende medische voorzieningen, maar Roemenië wordt geplaagd door een erfenis van de voormalige dictator Nicolae Ceausescu: een gebrekkige volksgezondheidszorg, zo zei Florin Popovici van het Roemeense ministerie.

De cholera-epidemie is uitgebroken in de Donaudelta. De functionaris beklaagde zich over de geringe belangstelling van de media. "En het ministerie heeft geen mogelijkheden om op grote schaal informatie te verstrekken over cholera. We hebben zelfs geen middelen om folders over aids en hepatitus uit te geven", aldus Popovici.

Het percentage dat de Roemeense regering uitgeeft aan gezondheidszorg is de helft van wat het armste land van Europa, Albanië, ervoor uittrekt, aldus Popovici.

Versoepeling en verharding

Overheid naarstig op zoek naar evenwichtig toelatingsbeleid

ORANJESTAD — In de Memorie van Toelichting op de begroting van Aruba voor het dienstjaar 1992 brengt de regering onder "arbeidsmarktbeleid" naar voren, dat deze politiek erop gericht is een zo evenwichtig mogelijke balans te creëren en te behouden tussen enerzijds de noodzaak tot versoepeling van het toelatingsbeleid (voortvloeiende uit financieel-economische overwegingen) en anderzijds de noodzaak het beleid juist te verharden op grond van sociaal-culturele motieven.

De Memorie van Toelichting gaat als volgt verder: zeker is evenwel dat de vraag naar arbeidskrachten het lokale aanbod gedurende de komende jaren zal blijven overtreffen. Immers, voor het einde van 1992 zullen er 1770 hotelkamers worden opgeleverd. Alleen al in de toeristische sector levert dit circa 5500 arbeidsplaatsen op.

Maar het is tevens niet onmogelijk, dat de plannen die de olieraffinaderij heeft om een catcracker in het raffinageproces te betrekken, reeds in 1992 verwezenlijkt worden. Dat zal eveneens een niet te onderschatten hoeveelheid arbeidskrachten vereisen, zowel bij constructie als bij het operationeel houden van deze installatie.

Daarenboven zullen de geplande investeringen in de publieke sector de vraag naar arbeidskrachten doen toenemen; in dit verband werden in punt 3 reeds vermeld de door te voeren verbeteringen in het wegennet, de verbouwing van de luchthaven en het intensiveren van de woningbouw. De diversificatie van de economie en de toename van economische nevenactiviteiten zullen eveneens leiden tot een toename met naar schatting tweehonderd arbeidsplaatsen.

Positieverbetering van de Arubaanse werknemers staat centraal in de arbeidsmarktpolitiek van de regering. De beste onder de vrijstaande en vrijkomende arbeidsplaatsen zullen, waar mogelijk, door lokale en de in Nederland verkerende Arubaanse werkzoekenden worden ingenomen. Buitenlandse werkkrachten kunnen allen voor de resterende vacatures in aanmerking komen, waarbij sociaal-culturele aspecten vanzelfsprekend in ogenschouw zullen worden genomen.

In het kader van het positieverbeteringsbeleid van Arubanen is een nieuwe regeling, 'formacion', bij de directie Arbeid opgericht en zullen de plannen met betrekking tot de hotelvakschool worden geaccelereerd.

Gelukwensen politiek voor Dag van de Pers

ORANJESTAD — De politieke partijen AVP en PPN en later op de dag premier Nelson Oduber en minister van vervoer en communicatie Elio Nicolaas hebben gisteren gelukwensen aangeboden aan alle werknemers bij de nieuwsmedia in verband met de Dia di Prensa, morgen 1 september.

In het AVP-communiqué wordt gesteld dat op de Dia di Prensa ieder jaar weer iedereen het belang van de democratie, de fundamentele rechten en de vrijheid van meningsuiting doet beseffen. De pers — aldus AVP-leider mr. Henny Eman — heeft in een democratie een taak die even zwaar of zelfs zwaarder is dan de politieke partijen. "Het is de pers die de grote controleur is in democratische landen", aldus Eman.

Eddy Werleman vindt namens de PPN dat Aruba gewend is aan een vrije pers en hoopt dat Aruba nooit zal ervaren wat een gecontroleerde en gecensureerde pers allemaal inhoudt. Ofschoon er ruimte bestaat voor verbetering, verdient de pers op Aruba alle waardering voor haar werk, aldus Werleman.

Voor premier Nelson Oduber is het van belang dat gezagdragers en burgers naar de constructieve mening van de media luisteren, kijken of lezen. Omdat — aldus de premier — in de meeste gevallen de ingrediënten van een goed advies van de media "als een licht aan de horizon is dat ons allen naar de vooruitgang leidt".

"Zonder de pers heeft ons bestaan tegenwoordig bijna geen betekenis meer", vindt minister Elio Nicolaas. "Ofschoon de pers soms haar negatieve kant kan hebben, kan dit nooit de positieve kant — het geven van informatie op objectieve wijze — opzij schuiven", aldus Nicolaas.

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

Van harte proficiat

met de officiële opening van Uw nieuwe en mooie gebouw.

NABCO

Officiële Opening

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

Masha Masha Pabien

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

Congratulations and a lot of success

OTIS

CARIBBEAN ELEVATORS N.V.

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

van Harte Proficiat
met de officiële opening
van Uw nieuwe en moderne gebouw!

GOMEZ TRANSPORT n.v.

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

Goede zaken en een succesvolle toekomst toegewenst in Uw nieuwe gebouw.

ASFALCO

Voor een begaanbaar laagje tussen hemel en aarde

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

Onze welgemeende gelukwensen met de officiële opening. Goede Zaken toegewenst!

Het was voor ons een groot genoegen Uw hoofdaannemer te zijn geweest.

Bouwbedrijf Tassan

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

Van Harte Gefeliciteerd en veel sukses!

wij zijn er trots op aan het tot stand komen van uw pand te hebben mogen bijdragen.

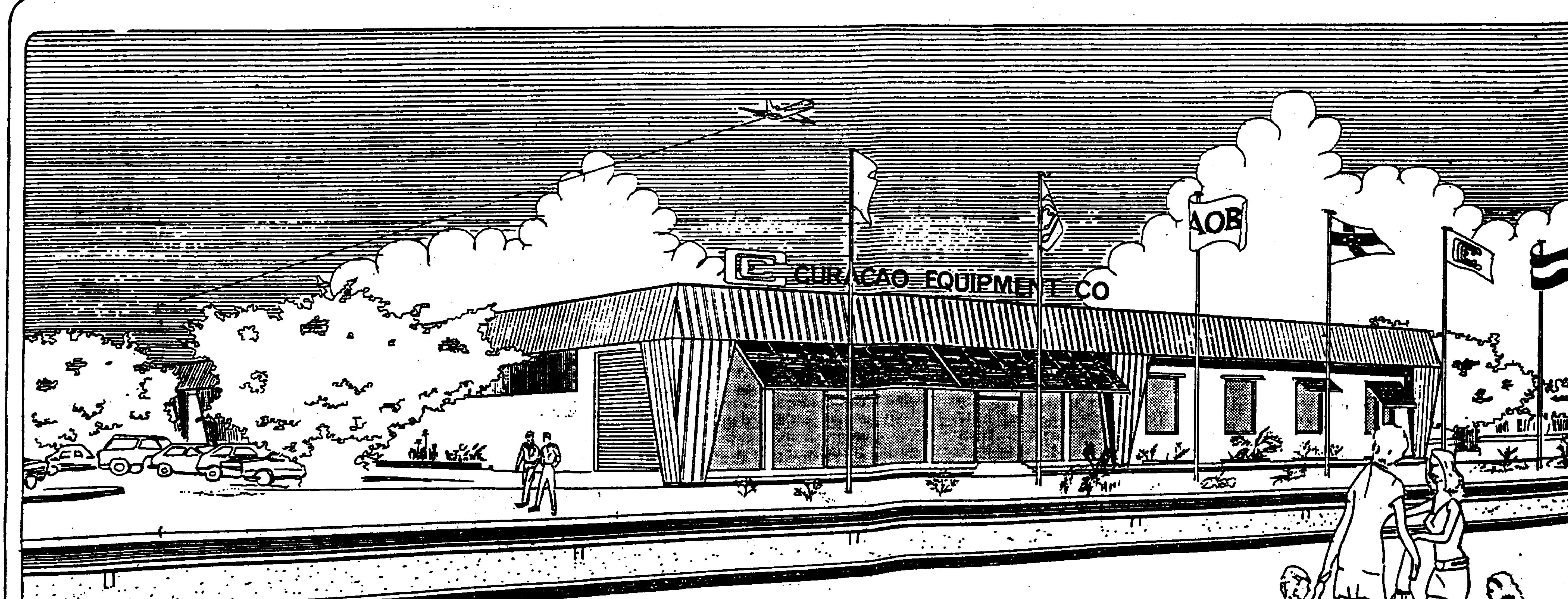
CURACAO INDUSTRIAL SERVICES N.V.

Emancipatie Blvd./Dokweg - P.O. Box: 3012 - Tel:76269/76822
Fax:(599-9)76138 -Telex: 1107 cis na - Curacao, Neth. Antilles.

CURAÇAO EQUIPMENT CO.

Veel sukses en goede zaken toegewenst in Uw nieuwe gebouw!

CARIBBEAN CARGO SERVICES N.V.

Onze felicitaties met Uw nieuw gebouwenkomplex
Het was een genoegen Uw architekt te mogen zijn

Curacao Equipment Co.

AOB Architekten
Perseusweg 40
Curacao

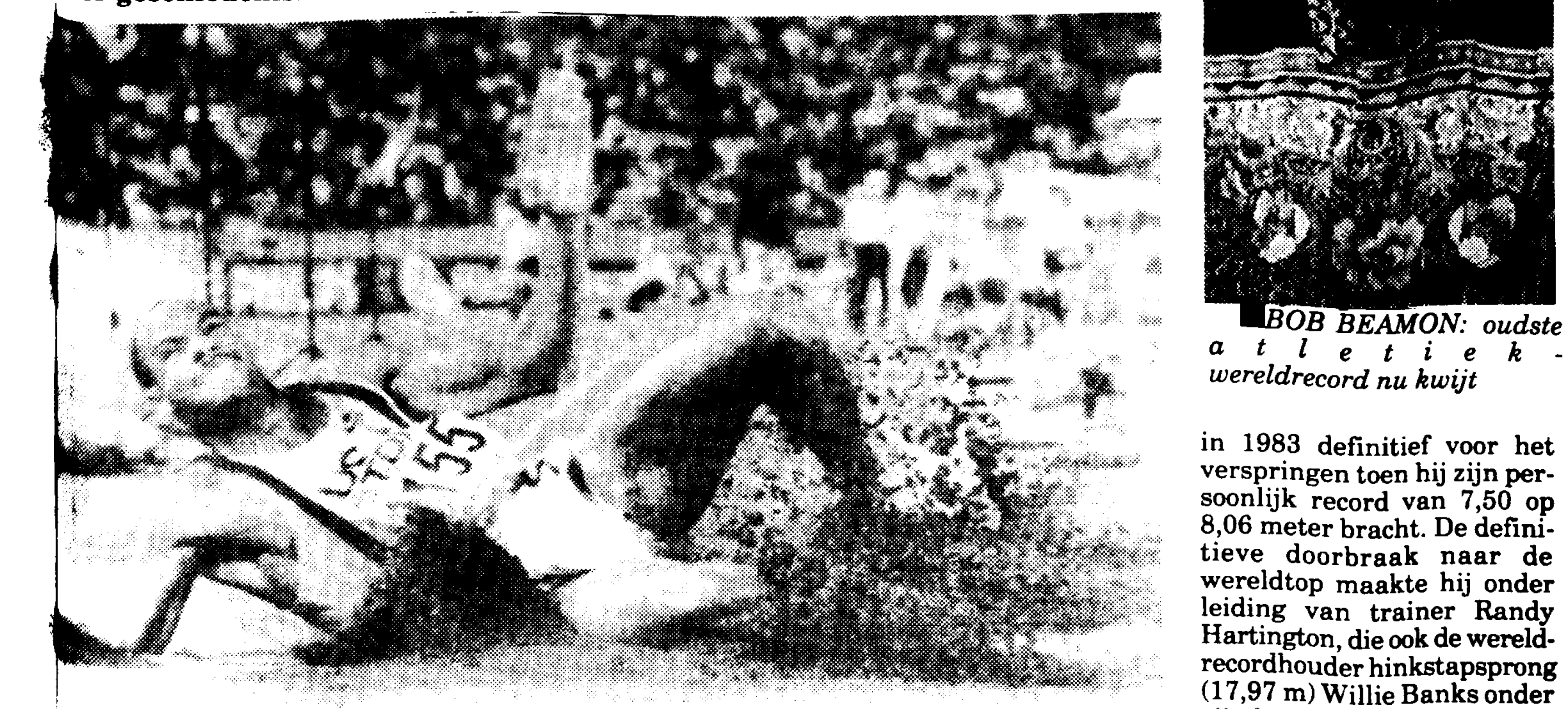
Oudste wereldrecord in de atletiek eindelijk verbeterd

Mike Powell springt historie in: 8,95 m!

TOKYO - Carl Lewis' voorspelling kwam uit. Echter anders dan hij gedacht had. "Er staat de komende dagen nog heel wat te gebeuren", had de Amerikaan gezegd, nadat hij zondag voor de derde keer wereldkampioen en opnieuw houder van het wereldrecord op de 100 meter (9,86) was geworden.

Lewis dacht aan wereldrecords bij het verspringen en de 4 x 100 meter. De man, die niet bepaald aan zelfonderschatting lijdt, achtte zichzelf de grote favoriet voor het verspringen. Lewis mocht wel de eerste man worden, die verder sprong dan het inmiddels bijna 23 jaar oude wereldrecord, dat Bob Beamon op 18 oktober 1968 in Mexico Stad met 8,90 meter vestigde.

De opvolger van Beamon en Lewis, de wereldkampioen verspringen van 1983 en 1987, werd bij een van de absolute hoogtepunten in de geschiedenis van de atletiek echter Mike Powell. De 27-jarige Amerikaan schreef in zijn vijfde sprong met 8,95 meter geschiedenis.

MIKE POWELL: historische sprong

BOB BEAMON: oudste atletiek-wereldrecord nu kwijt

Qua omstandigheden ging zich vrijdagavond in het nationale stadion van Tokyo een vergelijking op met de Olympische verspringfinale van 1968. Beamon maakte zijn beroemde sprong vlak voordat zich boven het stadion een hevig onweer ontlaadde. In Tokyo pakten zich ook donkere wolken samen maar de verwachte regen kwam pas later toen de tienkampers klaar stonden voor hun afsluitende 1500 meter.

Een groot verschil was er ook. Beamon leverde zijn prestatie op een hoogte van ruim 2000 meter. Powell en Lewis hadden het bewezen voordeel van de ijle Mexicaanse lucht in het op zeeniveau gelegen Tokyo niet. Dat feit maakte het verspringen van de mannen bij het derde toernooi om de wereldtitels nog gedenkwaardiger.

Voor Lewis kwam in de Japanse hoofdstad op het verkeerde moment een einde aan een unieke reeks van 65 overwinningen in een periode van ruim tien jaar. Die begon op 13 maart 1981 bij de Amerikaanse studenten indoor-kampioenschappen met 8,48 meter. In al die wedstrijden kwam de inmiddels 30-jarige Amerikaan maar een keer niet verder dan acht meter (7,86 m).

In de laatste twee wedstrijden van de reeks was Mike Powell de man die het onderspit moest delven. Bij de Goodwill Games van vorig jaar in Seattle was het verschil vier centimeter (8,38-8,34), tien weken geleden bij de Amerikaanse titelstrijd in New York een centimeter: 8,64-8,63 m.

Tokyo was voor de tweede keer in de historie plaats van handeling van een wereldrecord verspringen. Op 27 oktober 1933 werd de Japanner Chudei Nambu met 7,99 meter wereldrecordhouder.

Carl Lewis moet een voorgevoel hebben gehad van de uitzonderlijke gebeurtenissen bij het verspringen. De Amerikaan, als elfde aan de beurt van de dertien finalisten, begon bij absolute windstilte met 8,68 meter, de beste sprong van het jaar. Toen hij in 1984 Olympisch kampioen werd in Los Angeles startte hij de wedstrijd met 8,54 meter. Tot ergernis van het publiek maakte Lewis toen nog slechts een sprong, omdat zijn programma met de 100, 200, 4x100 meter alsmede het verspringen overladen was.

In Tokyo wilde Lewis naast wereldkampioen ook wereldrecordhouder worden. Dat de mogelijkheden daartoe aanwezig waren had hij daags tevoren in de kwalificatie bewezen, waarin hij een ongeldige sprong maakte, die niet ver van de negen meter was. Bovendien vreesde hij de concurrentie van Mike Powell, zijn 27-jarige landgenoot uit Alta Loma, die in zijn tweede poging 8,54 meter sprong.

Na de tweede, ongeldige, poging werd Lewis in zijn derde sprong met 8,83 m de derde verspringer achter Beamon en de Europese recordhouder Robert Emmijan, die zijn recordprestatie (8,86 m) op 22 mei 1987 in Tasjkador (Sov) eveneens op grote hoogte leverde. Lewis' sprong werd echter gemaakt met drietiende meter te veel rugwind. Ook bij zijn vierde poging, waarin hij Beamon een centimeter overtrof hielp de rugwind (2,9) te veel.

"Die twee sprongen van Lewis gaven mij de motivatie en de spanning het wereldrecord te verbeteren", vertelde de uitgelaten Powell later. De Amerikaan, die als beroep atleet opgeeft, had zelf een ongeldige vierde sprong en reageerde zijn teleurstelling daarover af op een jurylid. Dezelfde man werd echter later door de bijna buiten zinnen zijnde Powell na zijn wereldrecord opgetild en rondgedragen.

"Na de prestaties van Lewis wist ik dat ik een wereldrecord moest springen om kampioen te worden. Lewis maakte de beste sprong van zijn leven maar ik kwam verder." Het was opmerkelijk, dat Lewis die later alleen op de persconferentie verscheen, vrijwel dezelfde woorden gebruikte in zijn referentie aan de 100 meter finale. "Leroy Burrel liep de beste wedstrijd van zijn leven maar ik was sneller."

Voor Mike Powell was het wereldrecord de verwezenlijking van een droom, die hij zeven jaar gekoesterd heeft. "Ik ben in 1989 in het Europese zomercircuit terecht gekomen. De afgelopen vier jaar heb ik enorm veel geleerd van Carl Lewis en Larry Myricks."

De nieuwe wereldrecordhouder, wie niet kwalijk genomen werd dat hij met een cap van zijn sponsor "Feet Locker" op het erepodium stond, bekende dat de spanning na zijn recordsprong bijna ondraaglijk was geweest. "Ik was heel gespannen en dreigde te gaan hyperventileren. Ik heb alle kracht nodig gehad om mijzelf in bedwang te houden. Ik was ervan overtuigd dat Lewis in zijn laatste sprong mij zou passeren en misschien wel over de negen meter zou gaan. Ik was bijna bewusteloos van de spanning."

Powell, die op de high school als hoogspringer begon en op een persoonlijk record kan wijzen van 2,19 meter, koos in 1983 definitief voor het verspringen toen hij zijn persoonlijk record van 7,50 op 8,06 meter bracht. De definitieve doorbraak naar de wereldtop maakte hij onder leiding van trainer Randy Hartington, die ook de wereldrecordhouder hinkstapsprong (17,97 m) Willie Banks onder zijn hoede heeft.

Hartington traint Powell sedert 1987. Ruim een jaar later in Olympisch Seoul had de samenwerking succes. Achter Lewis werd Powell tweede. Vorig jaar was de Amerikaan met 8,66 meter aanvoerder van de wereldranglijst.

Powell zegt veel te danken te hebben aan een speciale soort gewichttraining, waarbij de spieren op twee manieren worden getraind. "Ik heb veel te danken aan de speciale apparatuur, die in mijn garage staat. Mijn ervaring is dat de kracht, die de meeste atleten in de loop van het seizoen verliezen, behouden blijft."

De bevestiging van die uitspraak leverde Powell in Tokyo, waar hij zijn vijftiende wedstrijd van dit seizoen afwerkte. Van die reeks verloor hij er slechts een, op 15 juni tegen Lewis tijdens de Amerikaanse titelstrijd in New York. Naast de 8,63 meter van die wedstrijd maakte Powell nog sprongen van ondermeer 8,61 m (Rhede, 7 juli) en 8,73 m (rugwind) op 31 juli in het op 2000 meter hoogte gelegen Italaanse wintersportoord Sestriere.

NIET VAN HARTE

Lewis erkende het meesterschap van Powell, zij het niet van harte. "Ik heb tijdens de wedstrijd niet aan het wereldrecord gedacht. Mijn enige doel was een derde wereldtitel verspringen. Ik maakte de beste serie sprongen. Technisch de volmaaktste uit mijn loopbaan. De verste sprong in een finale telt echter. Powell kwam het best voorbereid aan de start. Ik heb al vier keer de 100 meter gelopen en moet ook nog denken aan de 4 x 100 meter estafette."

Na de 100 meter kwamen bij het verspringen opnieuw drie Amerikanen op het erepodium. Larry Myricks, die als 35-jarige al zeventien jaar meespringt, veroverde met 8,42 meter de bronzen medaille. Vier jaar geleden in Rome werd de Amerikaan vierde met 8,33 meter. Hij kreeg later het brons toen bleek dat de Italiaanse juryleden niet hadden geschroomd hun landgenoot Giovanni Evangelisti een handje te helpen. De Italiaan werd in Tokyo zesde met 8,01 meter.

Op eerbiedige afstand achter de Amerikanen eindigde de Europese kampioen van 1990, Dietmar Haaf, als vierde met 8,22 meter. Hij werd daarbij gesteund door een rugwind van 3,3 meter, de sterkste in die gedenkwaardige finale.

Overzicht ontwikkeling wereldrecord verspringen

TOKYO - Hieronder volgen de series in de verspringfinale van de drie Amerikaanse medaillewinnaars en en overzicht van de wereldrecordhouders vanaf het begin van deze eeuw:

1. **Mike Powell**: 7,85 m (wind + 0,2) - 8,54 (+0,4) - 8,29 (+0,9) - ongeldig - 8,95 (0,3) - ongeldig
2. **Carl Lewis**: 8,68 m (0,0) - ongeldig - 8,83 (+2,3) - 8,91 (+2,9) - 8,87- (-0,2) - 8,84 (+1,7)
3. **Larry Myricks**: 7,85 m (+0,2) - 8,20 (+0,1) - ongeldig - 8,41 (-0,8) - 8,42 (+0,8) - ongeldig

WERELDRECORDONTWIKKELING VERSPRINGEN

7,61	Peter O'Connor 05-08-1901 (Ier) Dublin.
7,69	Edward Gourdin (Vst) 23-07-1921 Cambridge, (Vst)
7,76	Robert Legendre 07-07-1924 (Vst) Parijs.
7,89	William Dehart Hubbard 13-06-1925 (Vst) Chicago.
7,90	Edward Hamm 07-07-1928 (Vst) Cambridge (Vst)
7,93	Silvio Cator 09-09-1928 (Haiti) Parijs.
7,98	Chuhei Nambu 27-10-1931 (Jap) Tokyo.
8,13	Jesse Owens 05-05-1935 (Vst) Ann Arbor, (Vst)
8,21	Ralph Boston (Vst) 13-08-1960 Walnut
8,24	Ralph Boston 27-05-1961 Modesto
8,28	Ralph Boston 16-07-1961 Moskou
8,31	Igor Ter-Ovanesjan (Sov) 19-06-1962 Jerevan
8,31	Ralph Boston 15-08-1964 Kingston
8,34	Ralph Boston 12-09-1964 Los Angeles
8,35	Ralph Boston 29-06-1965 Modesto
8,35	Igor Ter-Ovanesjan 19-10-1967 Mexico-Stad
8,90	Bob Beamon (Vst) 18-10-1968 Mexico-Stad
8,95	Mike Powell (Vst) 30-10-1991 Tokyo

Door de verrichting van Powell is de 19,72 seconden van de Italiaan Pietro Mennea op de 200 meter (12 september 1979, Mexico) nu het meest belegen wereldrecord in de atletiek geworden.

SCHIETEN / MUENCHEN -De Europese kampioenschappen schieten met luchtdrukwapens, die voor 1992 aan Sarajevo waren toegewezen, zijn verplaatst naar Hongarije in verband met de situatie in Joegoslavië. Het titeltoernooi wordt nu van 26 februrai tot 2 maart in Budapest gehouden.

* * * * *

VOETBAL / MOSKOU - Na Sergej Joeran van Dynamo Kiev verhuist ook Vassili Koelkov, de 25-jarige aanvoerder van Spartak Moskou, naar de veelvoudige Portugese kampioen Benfica. Net als zijn landgenoot, die met een transferbedrag van tien miljoen gulden de duurste Russische profvoetballer is, tekende Koelkov voor drie jaar.

JAN SIEMERINK (links) feliciteert Gabriel Markus

Nederlander overleeft hitte en vijfsetter niet

Siemerink slaat zichzelf tegen Markus US Open uit

NEW YORK - Jan Siemerink was kapot. Totalloss. Had zelfs geen adem om hardgrondig te vloeken. Slofte op zijn laatste been naar het net. Om Gabriel Markus, een modale tennisser uit Argentinië, te feliciteren.

De 21-jarige comingman uit Rijnsburg had in de derde ronde verloren. Van Markus, een solide baseliner met een zucht van een opslag, maar in hoge mate van zichzelf. En van de schroeiende hitte. Siep, zoals hij thuis wordt genoemd, werd gesloopt. En overleefde de vijfsetter niet.

Na 4-6 4-6 6-1 7-6 (7-4) verloor hij de tiebreak in de vijfde en beslissende set met 9-11. De deur naar de kwartfinales stond na zijn fraaie zege op als de zevende geplaatste Guy Forget wagenwijd open, hij sloeg 'm zelf met een ferme klap dicht.

Tennissen op de US Open was vrijdag een gruwel. De hittegolf bereikte haar hoogtepunt. Het kwik schommelde om de 38 graden. Er stond geen zuchtje wind en de vochtigheidsgraad was traditioneel hoog. De organisatie trad naar buiten met twee primeurs.

Het liet de ballenjongens tijdens het wisselen een parasol boven de hoofden van de spelers houden en gaf een lijst met dertien tips uit om 'cool' te blijven. Drinken, drinken, drinken, waren de eerste drie. Een witte outfit, een honkbalpet en gebruik maken van de pauzes van 25 seconden tussen de punten waren de voornaamste items.

Siemerink en Markus hielden zich strikt aan de adviezen. Verschenen in het wit met pet, dronken acht, negen liter water, namen isotonische, energierijke drankjes en gingen de warmte te lijf met in ijs gedrenkte handdoeken. De hulpmiddelen waren ontoereikend. De koperen ploert was onverbiddelijk. En won altijd, van iedereen.

CLIMAX

Het duel groeide naar een zenuwslopende climax. Siemerink sloeg een achterstand van twee sets (4-6 4-6) weg met 6-1 7-6 (7-4). En kwam in de vijfde op 3-0. De winst lag binnen handbereik. Maar Siemerink was gesloopt. Zichtbaar uitgeput. Na 21 aces sloeg hij niet een eerste opslag meer binnen de lijnen. Hij gaf de breek terug en rekte de strijd tot de tiebreak.

In die puntenrace lag hij op 1-5 in kansloze positie. Uit ergernis begon hij met zijn racket te smijten. Na de wisseling van speelhelft zette hij zijn laatste restje kracht in. Hij kwam terug tot 4-5 toen hij in aanraking kwam met de umpire. Die beoordeelde een bal van Markus, die zeker vijf centimeter uit was, als goed. In plaats van 5-5 werd het 4-6, twee matchpunten voor de Argentijn met brede schouders en dikke spierkabels op zijn dijen.

Siep nam het niet. Ging demonstratief op zijn stoel zitten en weigerde verder te spelen. Pas na aandrang van zijn vader op de tribunes betrad hij weer het veld. Het onrecht was de stimulans die hij nodig had om zijn vermoeidheid te overwinnen. Voor even dan. Hij werkte vier matchpunten weg, kreeg op 9-8 zelf een kans om de wedstrijd in zijn voordeel te beslissen, maar boog het hoofd op 9-11.

Hij had verloren in een duel, waarin hij onnoemelijk veel kansen door slecht volleren, te korte groundstrokes en zwakke smashes om zeep had geholpen. Waarin Markus bewees een degelijke, geduldige baseliner te zijn, zonder extra's. En waarin hij ondanks de schroeiende hitte de motor pas in de derde set op gang kreeg.

NACHTMERRIES

De Zuidhollander zal nog regelmatig nachtmerries van de eerste set hebben. Daarin nam hij -net als later in de vijfde- een voorsprong van 3-0 en 0-40 op de service van zijn opponent. Door sloom, ongeconcentreerd spel leverde hij de set alsnog in (4-6). Het was het vertrekpunt van een slopende vijfsetter, een slijtageslag zonder weerga. Waarin Markus over iets meer longinhoud bleek te beslissen dan de technisch vaardiger Siemerink.

Kapot struikelde hij de spelerslounge in. Niet bereid een woord met wie dan ook te wisselen. Languit ging hij op de massagetafel liggen. Met een handdoek over het hoofd. Hij had een gouden kans laten liggen op een schreeuwend mooi debuut op de US Open.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30/14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

BOKSEN
(Caribbean Media Consultants)
19.00 uur Internationaal Boksgala Curaçao - sporthal Sentro Deportivo Kòrsou.

BASEBALL
A-klasse
15.00 uur ABN vs Boca Stars - Tio Daou Ballpark.
15.00 uur Basics vs AGT/CPS - Bonamterrein.

****

ZONDAG
BASEBALL
AA-klasse (play-off)
14.30 uur Royal Scorpions/MCB vs Wild Cats/Banco di Caribe - Sta. Maria Ballpark.
14.30 uur Santa Rosa Indians/Mennen Speedstick vs Santa Maria Pirates/Wallé Constructions - Tio Daou Ballpark.
A-klasse
10.30 uur Azucar vs Mahuma Tigers - Tio Daou Ballpark.
10.30 uur Blue Hawks vs Amstel/Eagle -Santa Maria Ballpark.

VOETBAL
(Federashon di Futbòl Kòrsou)
eerste divisie
16.00 uur Hubentut Kòrsou vs De Koning;
eredivisie
18.00 uur Jong Colombia vs SUBT - Stadion Dr. Antoine Maduro.

****

Tuchtcommissie houdt lijn aan

De Wolf in beroep tegen zware straf

ZEIST - Bert Spee van VVV is door de tuchtcommissie van de KNVB voor drie wedstrijden geschorst, wegens de rode kaart, die hij heeft opgelopen in de uitwedstrijd tegen SVV/Dordrecht '90.

Spee, die eerder deze week al werd uitgesloten voor een wedstrijd, naar aanleiding van twee gele kaarten in het duel met Willem II, moet ook een boete betalen van 150 gulden.

De verder straffen, die voor dit weekeinde ingaan zijn:

BVV Den Bosch, Brocken, vier wedstrijden waarvan twee voorwaardelijk met een proeftijd van een jaar. Tot 1 maart 1992 mag Brocken niet als aanvoerder optreden. De Graafschap, Matthaei, vier wedstrijden waarvan twee voorwaardelijk met een proeftijd van 1 jaar en een boete van 150 gulden. AZ: Trainer Wullems, boete van 300 gulden, de proeftijd van de op 4 april 1991 opgelegde voorwaardelijke straf wordt verlengd tot 1 januari 1993.

Wegens de derde gele kaart werden voor één wedstrijd geschorst:

Van Eck (BVV Den Bosch), Boogers (Fortuna Sittard), Tebbenhof (SVV/Dordrecht '90) en Tevreden (Telstar). Elzinga (FC Twente) werd met een wedstrijd gestraft, na twee gele kaarten in een wedstrijd.

John de Wolf heeft alsnog beroep aangetekend tegen de schorsing van drie wedstrijden, die hij naar aanleiding van de rode kaart in het duel om de Super-Cup tegen PSV kreeg. De verdediger van Feyenoord vindt de straf voor zijn handsbal, waarmee hij tegenstander Kieft een scoringskans ontnam, veel te zwaar. Hij wordt in die mening gesteund door de spelersvakbond VVCS, die inmiddels om spoedoverleg met de KNVB heeft gevraagd inzake de nieuwe strafbepalingen.

Feyenoord heeft de beroepscommissie verzocht de zaak schriftelijk af te handelen. De Wolf zat al een wedstrijd van zijn schorsing uit. Hij miste afgelopen zondag de derby tegen Sparta. Dit weekeinde is Feyenoord vrij van competitievoetbal.

Baltische staten vrij om te gaan

MOSKOU - Het bestuur van het Olympisch Comité van de Sovjetunie heeft besloten de Olympische Comités van Estland, Letland en Litouwen te erkennen en vrijheid van handelen te geven.

Volgens het Sovjet-persbureau TASS dringt het Olympisch Comité van de Sovjetunie er bij het IOC op aan de drie Baltische landen als zelfstandig lid van de Olympische Beweging op te nemen.

Formeel zijn Estland, Letland en Litouwen nooit uit de Olympische beweging verdwenen. Na de anexatie door de Sovjetunie in de tweede wereldoorlog zijn atleten uit de drie landen echter niet meer onder eigen vlag aangetreden bij de Spelen.

De terugkeer na 55 jaar van Estland, Letland en Litouwen, vrijdag officieel in Moskou bekend gemaakt, was al enkele dagen te verwachten.

Juan Antonio Samaranch, de voorzitter van het IOC, had bij de wereldkampioenschappen atletiek in Tokyo al laten blijken een groot voorstander te zijn van het weer actief worden van de drie nationale Olympische Comités en het deelnemen van de drie landen aan de Spelen van Barcelona.

* * * * *

WIELRENNEN / BASSANO GRAPPA - Wereldkampioen Gianni Bugno heeft een omnium op de wielerbaan van Bassano Grappa op zijn naam gebracht. De Italiaanse renner, die in Stuttgart Rooks in de sprint versloeg, won twee onderdelen. Giro-held Claudio Chiappucci was de beste achtervolger op de 4000 meter. De keirin-wedstrijd leverde een zege op voor de Duitse wereldkampioen Jens Hubner.

Sport in het kort

TURNEN / MOUTIER - Zuid-Afrika kan wat de internationale federatie (FIG) betreft meedoen aan de wereldkampioenschappen, die 7 september in Indianapolis beginnen. De Zuidafrikaanse turners hebben alleen toestemming nodig van het Nationale Olympisch Comité. "Wat ons betreft zijn er geen problemen", zei FIG-secretaris Norbert Buche. "Zuid-Afrika is sinds 1947 lid van de wereldturnbond". Het land werd door de FIG nooit officieel uitgesloten wegens de Apartheidspolitiek.

* * * * *

VOETBAL / WENEN - Rapid Wien wordt als bv naar de beurs gebracht. Liefhebbers kunnen tussen 9 en 13 september intekenen op de 60.000 aandelen van 17,50 gulden per stuk. De veelvoudig Oostenrijkse kampioen behoudt zelf 25 procent van de waardepapieren. De transfer- en reclamerechten zijn door de financieringsmaatschappij Rapid bv aangekocht voor ongeveer 10 miljoen gulden. De schuld van 4,5 miljoen is daarmee gesaneerd.

Feyenoord geen trek in Albanië

ROTTERDAM - Feyenoord heeft geen trek in de uitwedstrijd in de eerste ronde van het toernooi om de Europa-Cup II tegen Partizan Tirana in Albanië te spelen.

De grote binnenlandse problemen in het laatste communistische bolwerk in Europa maken volgens technisch directeur Wim Jansen een reisje naar de Balkan weinig aanlokkelijk.

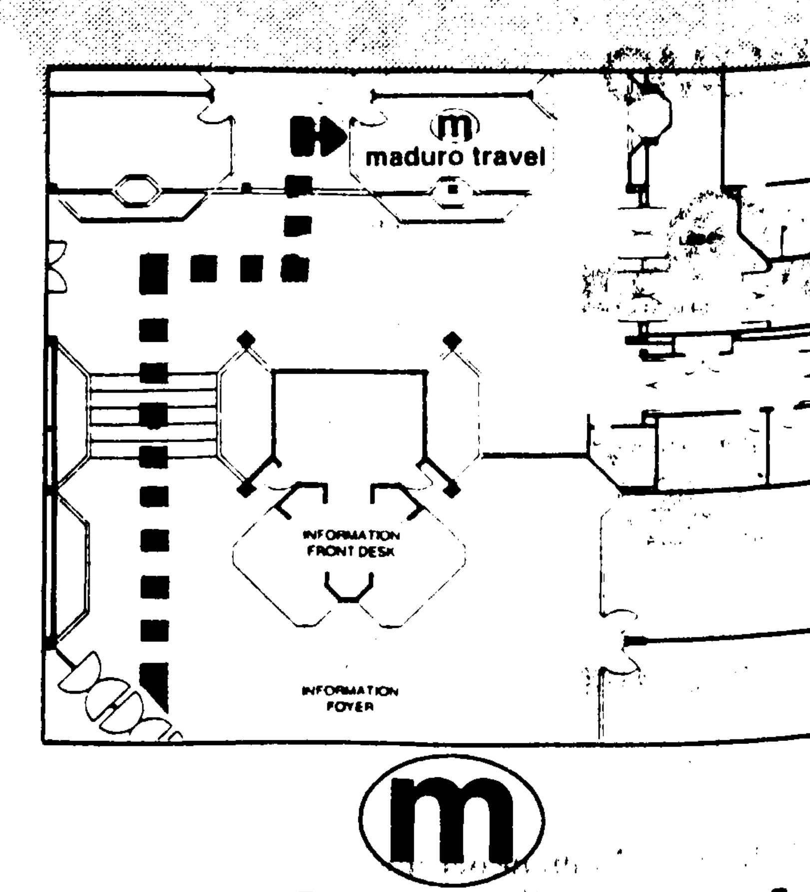
De Rotterdamse clubleiding heeft een verzoek bij de Albanese bond ingediend het duel, dat voor 18 september geprogrammeerd staat, naar Roemenië te verplaatsen. Ook de Europese voetbalunie (UEFA) is van de voorkeur van Feyenoord op de hoogte gebracht.

De competitie in Albanië, die dit weekeinde zou aanvangen, is drie weken uitgesteld.

Expositie in museum trekt veel publiek

Made in Japan

茶湯

IN HET CURACAOSCH museum is gisteravond de expositie Stilte en Storm geopend door de honorair consul van Japan, Lionel Capriles. In zijn openingswoord wees hij erop dat door velen van onze gemeenschap Japan gezien wordt als een land van grote economische bloei, het land dat aan de 'verkeerde' kant stond in de Tweede Wereldoorlog, enz, maar dat maar weinigen veel meer weten van Japan. Toch is Japan op het ogenblik een van de leidende wereldmachten, zeker op economisch gebied.

Het Curacaosch Museum heeft met deze tentoonstelling, die al sinds 1989 in de pen zit, getracht wat meer bekendheid te geven aan Japan. Ze hebben zich daarbij gericht op twee aspecten van de Japanse samenleving, die historisch en traditioneel van groot belang zijn geweest en nog steeds als zodanig een rol vervullen in de Japanse gemeenschap, nl. de samoerai en de theeceremonie.

SAMOERAI

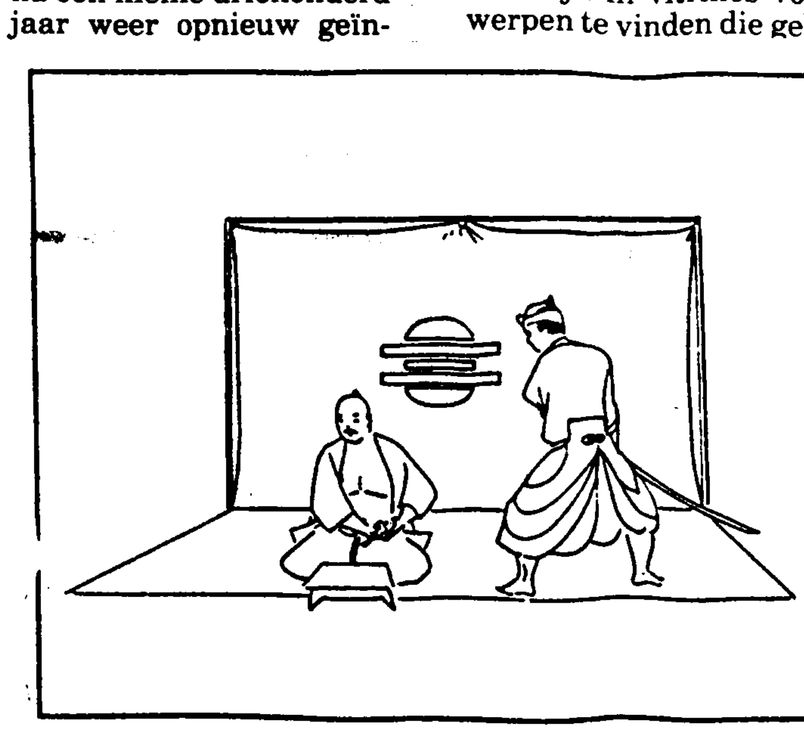
De klasse van de militairen is in Japan vanaf de tiende en elfde eeuw een belangrijke rol gaan spelen. In die tijd trokken steeds meer feodale heersers naar de stad om zich bij het hof te voegen. Daardoor verwaarloosden ze hun landgoederen in de provincies, wat ze letterlijk duur kwam te staan. Ze waren wat macht en rijkdom betreft van die goederen afhankelijk. In de provincies kwamen nieuwe leiders op die grote militaire machten bijeenbrachten. Ze vochten veel onderling, maar groeiden toch uit tot een belangrijke bevolkingsklasse en versloegen uiteindelijk ook de oude heersers. Naast een provinciaal gouvernement en een centraal gouvernement vormde de militaire klasse een macht apart. Zij vormde een staand leger van zwaardvechters, zowel met het lange als met het korte zwaard.

In een veldslag vocht een strijder onder de directe leiding van zijn superieur, voerde diens bevelen uit en beschermde hem. Verslagen worden en gevangenneming door de tegenstander gold als een schande en de leider van de veldslag pleegde in zo'n geval veelal rituele zelfmoord, waarbij een van zijn manschappen als secondant en getuige optrad.

THEE

Al in het begin van de negende eeuw werden de eerste theeplanten vanuit China naar Japan gebracht. Het drinken van thee stamt namelijk uit China. Het gebruik ging echter weer verloren om na een kleine driehonderd jaar weer opnieuw geïntroduceerd te worden in Japan. Nu om te blijven. Theedrinken groeide uit tot een soort rite. Na een diner verpoosden de gasten zich in de tuin om daarna in een speciaal paviljoen thee te drinken. Later kwamen er speciale theehuizen waar ook de minder gegoede burgers thee konden drinken. De theepotten en het servies kwamen oorspronkelijk ook uit China maar al spoedig ontwikkelde Japan een eigen soort aardewerk, gebakken op een wijze die oorspronkelijk uit Korea kwam, het Raku-aardewerk.

Theedrinken is tot op de dag van vandaag een tijd van stilte, van rust, een tijd om te denken. Als daarbij de juiste ceremonie gevolgd wordt, zal dat steeds als een vorm van kunst gezien worden. In die geest beïnvloedt het ons dagelijks leven.

HARNASSEN

Het Curacaosch Museum heeft voor deze expositie voorwerpen in bruikleen gekregen van het Rijksmuseum in Amsterdam en van het Rijksmuseum voor Volkenkunde in Leiden. Langs de wanden van het museum hangen prachtige, verhalende, prenten die aansluiten bij beide kernonderwerpen. In vitrines zijn harnassen opgesteld, helmen, zwaarden en andere onderdelen van de uitrusting van de zwaardvechter. Ook zijn in vitrines voorwerpen te vinden die gebruikt worden bij de theeceremonie zoals allerlei aardewerk, kommen om uit te drinken, potjes om de thee in te bewaren, kleine houtskoolpotjes om de thee op te verwarmen, e.d. Beide ceremonies, dus zowel de Samoerai traditie als het theedrinken, zijn al zeer oud. In de loop der eeuwen zijn de handelingen die met die ceremonies gepaard gaan steeds meer traditioneel vastgesteld en tot een cultus verheven.

GESCHIEDENIS

Om de bezoekers meer wegwijs te maken en ook om ze een beter inzicht te geven in de voorwerpen die tentoongesteld worden, worden aan elk twee brochures ter hand gesteld. Een met de Geschiedenis van de thee, de ander met de titel Bushido, wat letterlijk betekent: De wijze (van doen) van de krijgsman. In deze brochures zijn naast de tekst ook verschillende illustraties opgenomen. Voor de opening van de tentoonstelling gisteren bestond grote belangstelling. Na de verschillende exposities van beeldende kunst is dit weer een nieuw initiatief dat door de bezoekers erg gewaardeerd werd. Men heeft belangstelling en wil graag meer weten! De tentoonstelling Stilte en Storm in het Curacaosch Museum is te bezichtigen tot 13 oktober.

NEL CASIMIRI

Record aantal kaarten

Noni Rosina smaakmaker in mat Undeba-Dominguito

WILLEMSTAD — Twee van de vier ploegen die zich geplaatst hebben voor de play-offs om de Curaçaose voetbaltitel, Undeba en Centro Dominguito, sloten gisteravond hun optreden in de tweede competitieronde af met een doelpuntloos gelijkspel. Het resultaat van een matte strijd waarin het beide teams aan strijdlust en wilskracht om de zege vóór zich op te eisen ontbrak.

De belangrijkste drijfveer, de drang om te winnen om zich voor de eindronde te kwalificeren, bestond niet meer en het resultaat was navenant. Met uitzondering misschien van een individuele speler, Noni Rosina, de actiefste man op het veld die vooral in de tweede helft een constant gevaar vormde voor de defensie van Centro Dominguito. Althans tot de 83e minuut toen hij door scheidsrechter Erwin Coster uitgeschakeld werd met de rode kaart. Volkomen op zijn plaats overigens omdat hij op de vuist wilde gaan met Stephen Emelina.

Behalve deze rode kaart deelde Coster, niet altijd even terecht, in totaal niet minder dan acht gele kaarten uit. Virgil Francisca kreeg ook een gele kaart en aangezien dit zijn derde is, moet hij de eerstvolgende wedstrijd uitzitten. Als gevolg hiervan zal Undeba het in de eerste playoff wedstrijd moeten doen zonder Noni Rosina en Virgil Francisca. Bij Centro viel de schade wat dat betreft mee.

In de eerste divisie ontfutselde Centro Hubenil Mahuma tegenstander Centro Barber op het laatste moment de plaats in de finaleronde. Centro Barber stond al met één been in de finale toen het acht minuten voor het einde de leiding nam met 1-0. Mahuma sloeg echter alsnog terug (1-1) en plaatste zich aldus voor de finaleronde. Het gelijkspel betekende tevens de eliminatie van Centro Barber.

De laatste competitieronde, althans wat de voorronden betreft, wordt morgenavond ingezet met de volgende twee wedstrijden: Hubentut Kòrsou - De Koning (eerste divisie) en Jong Colombia - SUBT (eredivisie).

Tennisles te Soto

WILLEMSTAD — Daar de tenniscampagne tijdens het vakantie sportprojekt, dat werd georganiseerd door Maduro & Curiel's Bank in samenwerking met Sedreko, zo succesvol was, is besloten tot een voortzetting. Vanaf 3 september aanstaande zal van 15.00 tot 18.00 uur tennisles gegeven worden op de Don Sarto School te Soto voor kinderen van 8 tot 14 jaar.

Sedreko zal alle benodigde materialen meenemen. Alle kinderen die tijdens de vakantie hebben laten zien dat ze een balletje kunnen slaan, mogen meedoen. Iedereen die mee wil doen, kan telefonisch contact opnemen met Kurt Willems van Sedreko van 9.00 tot 12.00 uur op nummer 614233

Jarige JPF heeft hoog bezoek

WILLEMSTAD — De Surinaamse vereniging op Curaçao JPF herdenkt dezer dagen het 50-jarig bestaan. In verband hiermee worden er diverse activiteiten gehouden. Gisteravond was er een dankdienst gevolgd door een receptie. Speciaal hiervoor kwam de bisschop van Suriname, Mgr Zichem, naar Willemstad. Hij werd gefotografeerd in het gezelschap van ondermeer JPF-bestuursleden waaronder journalist Ronnie Rens (tweede van links).

Riedel acht uitspraken Garcia discriminerend

WILLEMSTAD — Deze week heeft de Democratische Partij verzocht om een openbare eilandsraadsvergadering in aanwezigheid van de Centrale Bank over de deviezenproblematiek. Shon Garcia van de partij SI wees er in een radiopraatje op dat 'een partij met twee zetels in de eilandsraad een dergelijke bijeenkomst niet kan aanvragen'. Rudy Riedel van de DP vindt deze reactie van de SI 'discriminerend'. 'De SI vindt klaarblijkelijk dat een partij die een kleinere groep in de samenleving representeert geen recht heeft gebruik te maken van democratische rechten', aldus Riedel. Hij acht het een triest feit dat een partij met regeringsverantwoordelijkheid dergelijke uitspraken doet en de bevolking niet met de waarheid wil confronteren. "Want met een verzoek om een bijeenkomst met de Centrale Bank willen wij de waarheid over de deviezenproblematiek voor de bevolking naar boven halen".

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

LVV: **openingstijden Slachthuis** i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

* * * * * * * *

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan de heer E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9.

* * * * * * *

Schouder aan schouder

■ *MOSKOU — Rode Legersoldaten staan in Moskou in de rij om formulieren in te vullen en om zich te laten fotograferen door een straatfotograaf. Ondertussen heeft Sovjet-president Gorbatsjov alle politieke organisaties binnen de gewapende machten verboden.*

***

Bij de maandelijkse trekking van de renteloze premielening van het NEDERLANDS KANKER INSTITUUT is obligatie nr. 263 647 uitgeloot met een miljoen gulden.

Vordering op Tropical Beach Resort

Toekomst Sunset Beach Hotel uiterst onzeker

KRALENDIJK — Nu afgelopen maandag Tropical Beach Resorts (TBR) is betekend een bedrag van een half miljoen dollar, te voldoen wegens het niet nakomen van de koopverplichtingen van het vroegere Bonaire Beach Hotel (BBH), lijkt de toekomst van het Sunset Beach Hotel, dat momenteel het resort exploiteert, tamelijk onzeker te worden. In de boeteclausule werd namelijk ook opgenomen dat de vroegere eigenaar, Bon-Antil nv, het hotel mag laten veilen. Ongetwijfeld een teleurstelling voor Hugo Gerharts, die de afgelopen maanden met een bijna honderd procent bezetting draaide, en ook vrijwel volgeboekt is voor het komende seizoen.

Hotel Bonaire — en later uit toeristische motieven BBH genoemd — is nooit het summum van een goedlopend hotel geweest. In handen van de centrale regering en de eilandelijke overheid, ieder voor vijftig procent, leed het hotel een marginaal bestaan en werd het voornamelijk uit partijpolitieke motieven open gehouden. Het management was vrijwel steeds in handen van buitenlandse hotelketens, die zelf nauwelijks het hoofd boven water konden houden, en in ieder geval slechts in zeer geringe mate aan 'promoting' deden.

De verkoop van het hotel stond al geruime tijd hoog op de prioriteitenlijst van Bon-Antil nv. De enige kopers die in de laatste jaren aangetrokken werden, bleven niet over geld te beschikken of waren niet betrouwbaar. Sedert 1986 scheen echter ook voor BBH een ster neer te dalen en bleken er zowaar twee potentiële kopers: de Johnston Ardena-groep — hoog in de kaart bij de centrale regering — en de Tigers Petroleum Africa Hotel, die vertegenwoordigd werden door Hugo Gerharts.

Vele ontwikkelingen, die geen krant maar een boek kunnen vullen, leiden er uiteindelijk toe dat een dochter van Tigers Petroleum werd opgericht en dat was de potentiële koper Tropical Beach Resort (TBR). Het leed leek geleden, maar het duurde toch twee jaar van moeizaam onderhandelen, talloze rechtszaken en verwijten over en weer voor op 22 december 1988 tenslotte de koopovereenkomst getekend werd tussen Bon-Antil nv en TBR.

Een glorieuze toekomst daagde: de werknemers kregen een forse cessantia en andere aanzienlijke emolumenten, terwijl de koopverplichtingen op 17 januari 1990 zouden worden voldaan. Een schijntje trouwens voor dit vervallen hotel op zeer dure grond: 1,6 miljoen dollar. Hoe gering het bedrag ook was, het bleek wel dat TBR tien dagen respijt moest krijgen alvorens aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Na die tien dagen echter bleek dat TBR gewoon verstek liet gaan. Een reden voor de overheid om de contractueel overeengekomen schadevergoeding te eisen van tweeduizend dollar per dag, ware het niet, dat het BC een foutje had gemaakt door het aanleggen van een rotonde op het — inmiddelse — eigenomsterrein van TBR. Het niet nakomen van de verplichting van TBR hield bovendien in dat het BC had kunnen zeggen 'the deal is off', tweehonderdduizend dollar eisen en een andere koper zoeken.

Het was gezaghebber mr. George Soliana die het hoofd koel hield en wat op 17 en 27 januari niet lukte op 22 februari wel. TBR legde een bedrag van 1,2 miljoen dollar op tafel. Daarmee was nog wel niet het gehele bedrag betaald, maar toch wel het grootste gedeelte. Er was nog een tekort van driehonderdduizend dollar veroorzaakt door het vertrek van een van de drie financiers bij Tigers Petroleum. Het werd de Bonaireaanse eilandsraad allemaal een beetje veel en nadat vernomen werd dat het hotel op 30 april gesloten zou worden, werd besloten dat het hotel maar geveild moest worden, aangezien TBR nog steeds niet aan alle verplichtingen had voldaan. Weer hield gezaghebber Soliana voor, dat het nemen van te drastische stappen nadelig zou kunnen uitwerken.

In de raadsvergadering bracht gezaghebber Soliana naar voren, dat de vroegere eigenaar van BBH, Bon-Antil, inderdaad gerechtigd zou zijn om legale stappen te ondernemen. Hij merkte echter op, dat de overheid een strategie zou uitstippelen. Met nadruk stelde Soliana dat inmiddels aan de aankoopsom was voldaan. TBR was dus onder bepaalde voorwaarden inderdaad eigenaar van het hotel. In dat opzicht was de koper niets meer te verwijten. De koper was echter wel volledig in gebreke gebleken wat betreft de overeenkomst het hotel te renoveren en aanzienlijk uit te breiden.

In het contract echter was niet duidelijk opgenomen wat de overheid nu kon doen. Voor de hand lag namelijk dat de koop geannuleerd zou worden. Dit was echter niet mogelijk omdat in het verkoopcontract opgenomen werd dat het niet nakomen van de verplichtingen een boete van vijfhonderdduizend Amerikaanse dollar zou betekenen. En niets meer.

Met de actie van de deurwaarder afgelopen maandag schijnt er nu toch echt aandacht besteed te worden aan deze onverkwikkelijke zaak. Bekend is dat Gerharts — die kennelijk een succesformule heeft ontdekt voor het hotel — graag het hotel wil kopen. TBR had daar wel oren naar, tenzij Gerharts bereid was om zes miljoen op tafel te leggen. Er gaan eveneens geruchten dat ook Harbour Village geïnteresseerd zou zijn in de koop van het hotel. Het vier sterren-hotel grenst vrijwel aan Sunset Beach Hotel.

Het wachten is nu op de verdere activiteiten en het wel of niet betalen van de boete. TBR behoeft er overigens niet ver voor te gaan. Merkwaardigerwijs heeft TBR domicilie gekozen in het Bestuurskantoor van Bonaire. Daar vond ook de betekening plaats. Betekend werd de secretaris van het eilandgebied Bonaire. Een contructie die de zaak er niet duidelijker op maakt.

In het eerste halfjaar van 1991 zijn op door de NEDERLANDSE INVESTERINGSBANK voor ontwikkelingslanden toegekende faciliteiten disposities verricht voor f 230 miljoen tegen f 316 miljoen in de eeste helft van 1990. Verder is met twaalf landen een overeenkomstig aantal nieuwe contracten afgesloten voor f 290 miljoen. De daling in de gecontracteerde faciliteiten heeft enerzijds te maken met het kabinetsbeluit voor minder leningen aan ontwikkelingslanden en is anderszijds het gevolg van het feit dat de in voorgaande jareen gedane schenkingen voldoende waren voor het dekken van de uitgaven in de eerste helft van 1991 jaar.

'ALM meer gedaan dan verantwoord'

Gerharts verontwaardigd over leugenachtig verhaal

KRALENDIJK — "C'est le ton qui fait la musique. En dat geldt ook voor Strauss", aldus ALM-vertegenwoordiger op Bonaire Hugo Gerharts. Tijdens een persconferentie toonde Gerharts zich uiterst verbolgen over publiciteit die drs. Edith Strauss-Marsera heeft gegeven aan de problemen waarmee vijf Nederlandse jongelui geconfronteerd werden toen zij van het eiland wilden vertrekken. "Een verhaal gebaseerd op leugens en waar de feitelijke waarheden worden verdraaid", aldus Gerharts die zijn zijde van de medaille volledig documenteerde.

De Amigoe berichtte al over deze pijnlijke zaak waar vijf Nederlanders op Bonaire moesten achterblijven wegens een technisch mankement aan een van de ALM-toestellen. Daardoor werd de verbinding met de Martin Air in Miami gemist. Mevrouw Strauss nam deze zaak nog al hoog op en wierp zich tevens op als woordvoerster voor het vijftal. Zij zette het relaas op schrift en stuurde dat aan verschillende instanties. "Zij heeft het niet aan Onze Lieve Heer gestuurd. Maar die is dan ook de enige die de brief van zeven kantjes niet ontvangen heeft", lichtte Hugo Gerharts toe.

Het was juist Gerharts en zijn personeel op de luchthaven en in het hotel die de wind van voren kregen. Over hun manier van optreden, over hun ongeïnteresseerdheid en hun gebrek aan kennis hoe toeristen behandeld moeten worden. Duidelijk tegen het zere been van Hugo Gerharts die zoals bekend zijn ziel en zaligheid in 'tourism promotion' heeft gelegd.

Gerharts: "Ik heb dat weekeinde meer dan vijf uur besteed aan het probleem. En werkelijk alles in het werk gesteld om de vijf gestrande Nederlanders te verhelpen. Een stol om een hond te slaan, is gauw gevonden en blijkbaar heeft mevrouw de doctorandus het nodig gevonden om mij, de ALM en mijn personeel als zondebokken aan te wijzen en dat dan ook met grove leugens als 'de slechtste ervaring' wereldwijs bekend te maken. Als zij zegt een echte Bonaireaanse te zijn, dan zou zij niet dreigen naar de Nederlandse radio en televisie te lopen om te klagen over haar geboorte-eiland".

Wat Gerharts uiterst onethisch noemde, is dat mevrouw Strauss haar broer voor het karretje spande en Gerharts kreeg dan ook bezoek van de raadsleden Cai Marsera, Franklin Pikeur en Papy Cecilia, die de inmiddels bekende brief kwamen aanbieden. Het was overigens ook Cai Marsera die tegenover ALM-supervisor Dudley Lourens zou hebben verklaard, dat hij dit varkentje wel zou wassen in de eilandsraad van Bonaire. De zijde van de medaille die Gerharts — met bewijzen — toont, werpt een ander licht op de zaak. Het is kennelijk niet geheel met de waarheid in overeenstemming als mevrouw Strauss het doet voorkomen dat er niet alle moeite is gedaan een redelijke oplossing te vinden.

Allereerst zij opgemerkt dat zij evenmin vermeldde dat er oorspronkelijk voor een andere — eerdere — vlucht naar Miami geboekt was. Volgens Gerharts wilde men echter overnachtingskosten in Miami voorkomen en op Bonaire werd de geconfirmeerde terugvlucht van vrijdag veranderd in zaterdag. De láátste mogelijkheid echter om de vlucht naar Miami te halen. "Dat is een risico dat zij genomen hebben", aldus Gerharts, "en dat is slecht uitgekomen".

Naar de mening van supervisor Dudley Lourens gedroegen de vijf gestrande passagiers zich uiterst onvriendelijk en bleken een verbijf in een van de hotels te eisen, hoewel zij gewoon bij familie hadden verbleven. Zoals bekend, kan dan geen overnachting geëist worden. Toch werd besloten een kamer aan te bieden in het Sunset Beach Hotel met ontbijt, lunch en dinner. Bij het vertrek de volgende dag bleek er ook een barrekening van 315 gulden te zijn, die volgens resident-manager Wouter Sjoerdsma geweigerd werd te betalen (overigens later wel betaald door mevrouw Strauss; red.). Volgens Gerharts een reden om op zondagmiddag evenmin een persoonlijke cheque te accepteren. Door schade en schande wijs geworden weet Gerharts, dat dit soort cheques ingetrokken kan worden en dan kan hij naar zijn geld voor de tickets fluiten.

In werkelijkheid blijkt Hugo Gerharts — op eigen kosten en hij overlegde de faxen en telexen — Nederland gebeld te hebben, met Martin Air in Miami gesproken te hebben om de vijf jongelui als eersten op de wachtlijst te krijgen. Ook heeft hij via KLM-vertegenwoordiger op Curaçao Frans Gruber en Willem Hondius getracht de Martin Air-tickets op de KLM-vlucht geaccpeteerd te krijgen. Zoals bekend, werd er op een KLM-vlucht van zondag ruimte gemaakt voor de onfortuinelijke vakantiegangers, die echter wel de enkele reisticket moesten betalen.

Met nadruk zegt Gerharts, dat hij uit medeleven met het probleem van de Nederlanders meer heeft gedaan dan hij als ALM-agent kan verantwoorden. Hij is echter ernstig in zijn wiek geschoten dat hem onkunde in toerisme wordt verweten. Gerharts: "Op de opinie van mevrouw drs. Strauss heb ik maar één antwoord: de beste stuurlui staan aan wal. Er zijn er ook die stilzwijgend iets concreets doen voor het toerisme. Zonder mezelf op de borst te kloppen, geloof ik dat mevrouw drs. Strauss geboren Marsera duidelijk tot de eerste categorie behoort".

SARA LEE/DE en de Australische E.H. Harris + co. Bundelen hun koffie- en thee-activiteiten op de Australische markt. Zij stichten daartoe Harris/DE. Harris zet jaarlijks ongeveer 30 miljoen Australische dollar (Ruim f 45 miljoen) om en heeft 200 mensen in dienst.

***

De Amerikaanse CONTINENTAL BANK stopt als handelaar in staatsobligaties en wil 250 van de 5.000 arbeidsplaatsen kwijt. De bank wil haar activiteiten stroomlijnen en haar balanspositie versterken. Voor de herstructurering zet de bank 25 miljoen dollar opzij.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:

Vandaag licht tot half bewolkt en droog. Morgenochtend bestaat er een kans op een plaatselijke lichte bui.

Matige tot krachtige, overdag af en toe zelfs harde, oostelijke wind (tussen tien en dertig knopen).

WEEROVERZICHT:

De Benedenwindse eilanden staan momenteel onder invloed van een gebied van hoge luchtdruk die een krachtig windveld veroorzaakt. Voor morgenochtend vroeg wordt een kleine afname in de windsnelheid verwacht waardoor de kans op een enkele plaatselijke bui kan toenemen.

Tropische depressie nummer 5 bevond zich vanochtend om zes uur nabij 12.3 graden noorderbreedte en 50.0 graden westerlengte ofwel op een afstand van 1350 km ten oostzuidoosten van Sint Maarten. De depressie beweegt zich westwaarts met een snelheid van dertig km/uur. De maximumwinden in dit systeem bedragen 45 km/uur. Tropische depressie nummer 5 is tot op dit moment nog zwak en de kans op verdere ontwikkeling zal naar alle waarschijnlijkheid zeer langzaam gebeuren.

De Meteorologsche Dienst van de Nederlandse Antillen zal verdere ontwikkelingen van dit systeem nauwlettend volgen en indien noodzakelijk de autoriteiten van de Bovenwindse eilanden hiervan op de hoogte brengen.

AANKONDIGING

Bij exploit van mij, deurwaarder van de 23ste augustus 1991, waarvan een afschrift is gelaten aan de Plv.-Officier van Justitie bij het Gerecht in Eerste Aanleg op het eiland Bonaire, is ten verzoeke van het Eilandgebied Bonaire, BETEKEND aan **mevrouw Antonia M. Pietersz**, laatstelijk gewoond hebbende op Bonaire te Tera Corá 42A, thans zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of daarbuiten, een brief van requirante dd. 6 augustus 1991, nummer 3863, met bevel om binnen één maand aan de inhoud daarvan te voldoen.

De deurwaarder,
P.G. SILBERIE.

AANKONDIGING

Bij exploit van mij, deurwaarder van de 23ste augustus 1991, waarvan een afschrift is gelaten aan de Plv.-Officier van Justitie bij het Gerecht in Eerste Aanleg op het eiland Bonaire, is ten verzoeke van het Eilandgebied Bonaire, BETEKEND aan **mevrouw Theolinda M. Kelly**, laatstelijk gewoond hebbende op Bonaire te Noord Saliña 413, thans zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of daarbuiten, een brief van requirante dd. 6 augustus 1991, nummer 3864, met bevel om binnen één maand aan de inhoud daarvan te voldoen.

De deurwaarder,
P.G. SILBERIE.

AANKONDIGING

Bij exploit van mij, deurwaarder van de 23ste augustus 1991, waarvan een afschrift is gelaten aan de Plv.-Officier van Justitie bij het Gerecht in Eerste Aanleg op het eiland Bonaire, is ten verzoeke van het Eilandgebied Bonaire, BETEKEND aan **mevrouw Lusyl C. Soliana**, laatstelijk gewoond hebbende op Bonaire te Entrejol 248, thans zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of daarbuiten, een brief van requirante dd. 6 augustus 1991, nummer 3858, met bevel om binnen één maand aan de inhoud daarvan te voldoen.

De deurwaarder,
P.G. SILBERIE.

AANKONDIGING

Bij exploit van mij, deurwaarder van de 23ste augustus 1991, waarvan een afschrift is gelaten aan de Plv.-Officier van Justitie bij het Gerecht in Eerste Aanleg op het eiland Bonaire, is ten verzoeke van het Eilandgebied Bonaire, BETEKEND aan **mevrouw Roscelly H. Pourier**, laatstelijk gewoond hebbende op Bonaire te Rincon 296, thans zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen of daarbuiten, een brief van requirante dd. 6 augustus 1991, nummer 3855, met bevel om binnen één maand aan de inhoud daarvan te voldoen.

De deurwaarder,
P.G. SILBERIE.

MENSEN

Jack viert vakantie

■ SAINT JEAN CAP FERRAT - De Amerikaanse acteur Jack Nicholson droogt zich af na een duik in de Middellandse Zee bij de zuid-Franse bodplaats waar hij met zijn gezin vakantie viert.

Vaker dementie bij mongolen

Omdat bij volwassenen en ouderen met het syndroom van down (**mongolisme**) dementie veel vaker optreedt dan bij anderen, zouden huisartsen deze mensen elke vijf jaar medisch moeten testen.

Als de patiënt de leeftijd van vijftig jaar nadert, moet de arts bedacht zijn op het mogelijk optreden van dementie, zodat hij vroeg kan ingrijpen. Dat bepleit huisarts dr. H. Evenhuis in het Nederlands tijdschrift voor geneeskunde.

Dementie kan bij mensen met het syndroom van down al omstreeks het vijftigste jaar beginnen. Het gaat dan ook meteen erg snel. De patiënt vertoont in het begin teruggetrokken gedrag en verminderde interesse. De ziekte kan in gemiddeld vijf jaar tot de dood leiden.

Greenpeace komt op voor dolfijnen

Milieu-organisatie **Greenpeace** heeft donderdag 85.000 handtekeningen aangeboden aan vertegenwoordigers van de Nederlandse Zuidvruchten Vereniging (NZV) die de belangen behartigt van importeurs van tonijn. De Greenpeace-donateurs, van wie verreweg de meeste handtekeningen afkomstig zijn, verzetten zich tegen de methoden waarop in de Oost-Pacific op tonijn wordt gevist en waarbij per jaar 100.000 dolfijnen onnodig sterven.

De dolfijnen, te vinden boven grote scholen tonijn, stikken in de lange en hoge drijfnetten - "muren des doods" - waarmee vissers tonijn vangen. Greenpeace wil nu een waterdicht controlesysteem voor de manier waarop de importeurs aan hun tonijn komen. Het initiatief hiertoe zou, zo stelt de milieu-organisatie, moeten uitgaan van de NZV.

De voorzitter van de werkgroep visconserven van de NZA, G. van der Zwan, zei zich sterk te zullen maken voor de zaak door deze aan te kaarten bij de overkoepelende organisatie in Brussel. "Importeurs die nu al op blikken tonijn vermelden dat de vis op een dolfijnvriendelijke manier is gevangen, kunnen geen honderd procent garantie hiervoor geven. De controle is niet waterdicht. Vooralsnog dient dit vooral een commercieel doel."

Volgens Greenpeace bestaan er alternatieve manieren waarop op tonijn gevist kan worden waarbij andere dieren niet onnodig het slachtoffer worden. Greenpeace voert internationaal al jaren actie tegen het op deze manier doden van dolfijnen. Per jaar wordt in Nederland zesduizend ton tonijn ingevoerd.

Vooral kanker leidt tot euthanasie

Het is vooral de ziekte **kanker** die leidt tot een verzoek om euthanasie of hulp bij zelfdoding. Vermoedelijk omdat deze ziekte vaak gepaard gaat met een ondraaglijk en uitzichtloos lijden.

Dat geldt ook voor aids en multiple sclerose. Uit een onderzoek naar patiënten bij wie thuis door de huisarts euthanasie was toegepast of hulp bij zelfdoding was verleend, bleek dat 85 procent van deze patiënten kanker had.

Dat blijkt uit een artikel in het Nederlands tijdschrift voor geneeskunde van geneeskundig inspecteur G. van der Wal, methodoloog prof. Dr. J. Van Eijk, emiritus hoogleraar sociale achtergronden gezondheid en gezondheidszorg prof. Dr. H. Leenen en huisarts dr. C. Spreeuwenberg. Zij kregen gegevens van ruim duizend huisartsen en bekeken 263 processen-verbaal.

Onder de dertig en boven de 85 jaar kwam euthanasie of hulp bij zelfdoding weinig voor. Het gebeurde het meest tussen de 65 en 69 jaar. Verhoudingsgewijs werd het even vaak toegepast bij mannen als bij vrouwen. In een op de vijf gevallen was er sprake van een belangrijke tweede ziekte, veelal chronisch. Longkanker was de meest genoemde hoofddiagnose en bij vrouwen werd borstkanker vaak genoemd (een op de vijf).

Bij ziekten als cara, diabetes mellitus en hart- en vaatziekten werd veel minder vaak euthanasie toegepast of hulp bij zelfdoding verleend. De onderzoekers stellen dat het lijden bij deze ziekten mogelijk minder ondraaglijk of uitzichtloos is.

Nieuwe slachtoffers Pompeji opgegraven

Archeologen hebben de **stoffelijke resten opgegraven** van acht mensen die een vreselijke dood gestorven moeten zijn toen Pompeji 1.900 jaar geleden ten prooi viel aan een vulkaanuitbarsting.

Twee gemumificeerde lijken zijn donderdag opgegraven uit versteende vulkanische as op dezelfde plaats waar men eerder woensdag zes lijken had ontdekt.

Het hoofd van de afdeling opgravingen in Pompeji identificeerde het kleinste lijk als dat van een meisje. De ring die ze droeg, wijst er op dat ze slavin was.

Ze hadden bescherming bij elkaar gezocht, nadat ze vergeefs geprobeerd hadden te ontkomen aan de golf brandend as en vallend gesteente die de nabij gelegen Vesuvius op 24 augustus in het jaar 79 uitspuwde. "Ze hadden het gezicht naar de stadsmuur en de zee gekeerd die toen maar 200 tot 300 meter verwijderd was", aldus chef-archeoloog Baldissarre Conticello.

De lijken, die ontdekt zijn door arbeiders die grondwerk verrichtten voor de bouw van een loods, zijn de eerste slachtoffers van de ramp die sinds 1961 gevonden zijn in de ruïnes van de oude Romeinse stad. Men gaat door met graven om te zien of er nog meer lijken in de zes meter hoge aslagen verborgen zijn.

Magische grenzen zijn er om gebroken te worden. In België was het halverwege deze maand zover: Volgens het rijksregister telde het land voor het eerst **meer dan tien miljoen** inwoners. En dat terwijl lange tijd was aangenomen dat die "historische kaap" voorlopig niet zou worden gehaald.

"Ik kan u verheugd meedelen dat wij toegetreden zijn tot het concert van de grote naties", schertste minister van binnenlandse zaken Louis Tobback die het nieuws dinsdag bekendmaakte. Maar volgens het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS), geraadpleegd door de krant "De Standaard" die de gegevens niet helemaal vertrouwde, juichte hij misschien te vroeg.

Het Rijksregister had in elk geval op 16 augustus 10.000.963 inwoners in zijn bestand. Die groei is vooral via een boekhoudkundige truc te verklaren. De stijging met ruim 53.000 inwoners tegenover de vorige telling van 1 januari 1990 wordt bijna goedgemaakt door de circa 45.000 EG-ambtenaren inclusief aanhang. Die bedongen niet zo lang geleden via de rechter het recht zich in te schrijven in de gemeente waar ze wonen.

Daarnaast worden er meer kinderen geboren, leven mensen langer en neemt het aantal immigranten toe. Wanneer precies de tienmiljoenste inwoner werd ingeschreven en wie het is geweest, kon het rijksregister niet zeggen. De dienst verwerkt dagelijks via de computer zo'n 30.000 tot 40.000 wijzigingen in de Belgische bevolking, afkomstig van 589 gemeenten.

TELECURAÇAO

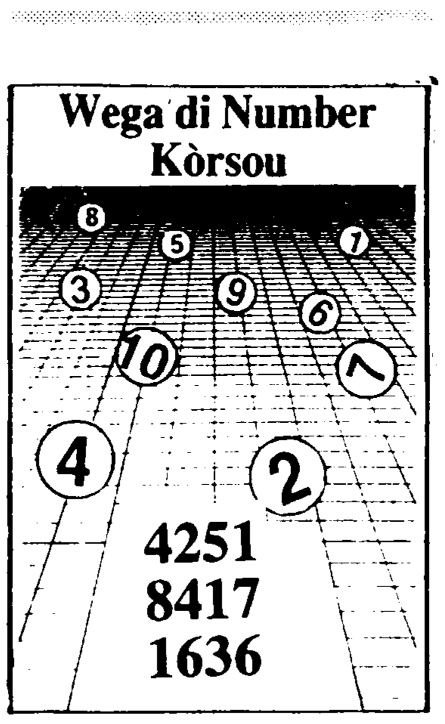
ZATERDAG

17.30 Telefiesta met tante Irma;
18.00 Studio Sport;
19.00 Cocktail Turístiko met Captain Sterling;
20.00 Telenotisia;
20.30 Teatro Klasiko: 'Cincinnati Kid';
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Drawing Triple A;
22.15 vervolg Teatro Klasiko
22.30 Boksgala;
23.30 Sluiting.

ZONDAG

16.00 Sena di Señor;
17.00 Sala di Konsierto;
17.50 Wega di Number Kòrsou;
18.00 Di bishita ku..... Gibi Bacilio;
18.30 Wil di Suerte;
19.30 Cocktail Turistiko Special: 'Curaçao Seaquarium';
20.00 Telenotisia;
20.30 Shete Dia;
21.00 Sine di Gala: 'Across 5 April';
22.30 Wrestling;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

* * * * * *

HBO

ZATERDAG

16.15 Movie: 'Men at Work' (Emilio Estevez/Charlie Sheen)
18.00 Movie: 'Side Out' (198 Thomas Howell/Peter Horton)
20.00 Movie: 'The Godfather' (Marlon Brando/Al Pacino)
23.00 Movie: 'The Godfather II' (Al Pacino/Robert Duvall)
02.30 Tales From the Crypt
03.05 Movie: 'The Kill Reflex' (Fred Williamson/Bo Svenson)
04.40 Movie: 'The Horror Show' (Lance Henriksen/Brion James).

ZONDAG

Movie: 'The Goonies' (1985, Austin/Josh Brolin)
02.30 Movie: 'Real Men' (1987, Ja Belushi/John Ritter)
04.00 Movie: 'Mommie Dearest' (Faye Dunaway/Diana Scarwid)
18.30 Movie: 'All Dogs Go to Hea (1989, Voices: Burt Reynolds/ DeLuise, Animated)
20.00 Movie: 'Flatliners' (1990, K Sutherland/Julia Roberts)
22.00 Dream On
22.30 Movie: 'Real Men' (1987, Ja Belushi/John Ritter)
24.00 Movie: 'Kickboxer' (J Claude Van Damme/Denis Alexio
01.40 Movie: 'Riding the Edge' (1 Raphael Sbarge/Catherine Mary wart)
03.25 HBO Comedy Hour
04.25 Movie: 'Flatliners' (1990, Ki Sutherland/Julia Roberts).

CBS

ZATERDAG

20.00 CBS Saturday Movie
22.00 To Be Announced.

ZONDAG

19.00 60 Minutes
20.00 Murder, She Wrote
21.00 Movie: 'Unconquered' (19 Dermont Mulroney/Peter Coyote)
23.00 CBS News.

NBC

ZATERDAG

20.00 Amen
20.30 Down Home
21.00 Golden Girls
21.00 Empty Nest
22.00 Sisters.

ZONDAG

19.00 Super Bloopers and New Practical Jokes
20.00 Expose
21.00 Real Life with Jane Pauley
21.00 NBC Sunday Night at the Movies.

TBS

ZATERDAG

19.00 Major League Baseball Altanta Braves at Philadelphia Phillies (L)
21.45 U.S. Olympic Gold
22.45 Bugs Bunny
23.05 Night Tracks
24.05 Movie: 'The Aliens Are Coming' (1980, Tom Mason)
02.05 Night Tracks
05.05 Night Tracks.

ZONDAG

12.35 Movie: 'Desperate Women' (1978, Susan Saint James)
14.35 Movie: 'A Question of Guilt' (1978, Tuesday Weld)
16.35 Tom and Jerry's Back to Shool Special
17.35 Captain Planet and the Planeteers
18.05 WCW Main Event
19.00 Movie: 'The Final Countdown' (1980, Kirk Douglas)
21.00 National Geographic Explorer
23.00 Network Earth.

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen (adjunct hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur NAPA)

Overige leden Redactie
Toon van Dongen, Jacoline Steegstra, Bob Harms, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Issett (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der School
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp-Van der School, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Willams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondenten:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso): E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9

Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Heer Bommel en de Zwelbast

door Marten Toonder

3221 -- "Als je zo'n flinkerd bent, moet je eens een bezoek aan de Zwelbasten brengen", zei de burgemeester tartend.

Heer Bommel zakte wat in. "Een bezoek brengen aan wat"? vroeg hij onzeker.

"Aan de Zwelbasten", herhaalde de heer Dickerdack. "Dat zijn een soort draken, die in de Zwarte Bergen wonen. Ze worden groter, als ze boos zijn en daarom kan niemand hen verslaan. Echte woestelingen".

"Oh", hernam heer Ollie, "heel interessant. Dat herinnert me aan mijn oom Zacharias. Dat was ook een rakker, hoor. Ik herinner me".....

"Ik heb over die Zwelbasten gelezen", sprak nu de markies. "Men heeft er eens het leger op afgestuurd omdat hun geroof en geplunder alle perken te buiten ging".

Heer Ollie wierp een schichtige blik op de edelman.

"Mijn oom Zacharias was dol op vissen", zei hij. "Ik herinner me"......

"Juist", riep de burgemeester uit. "Het leger ging er op af. En wat gebeurde er? Het werd weggeblazen door de Zwelbasten - tot de laatste man".

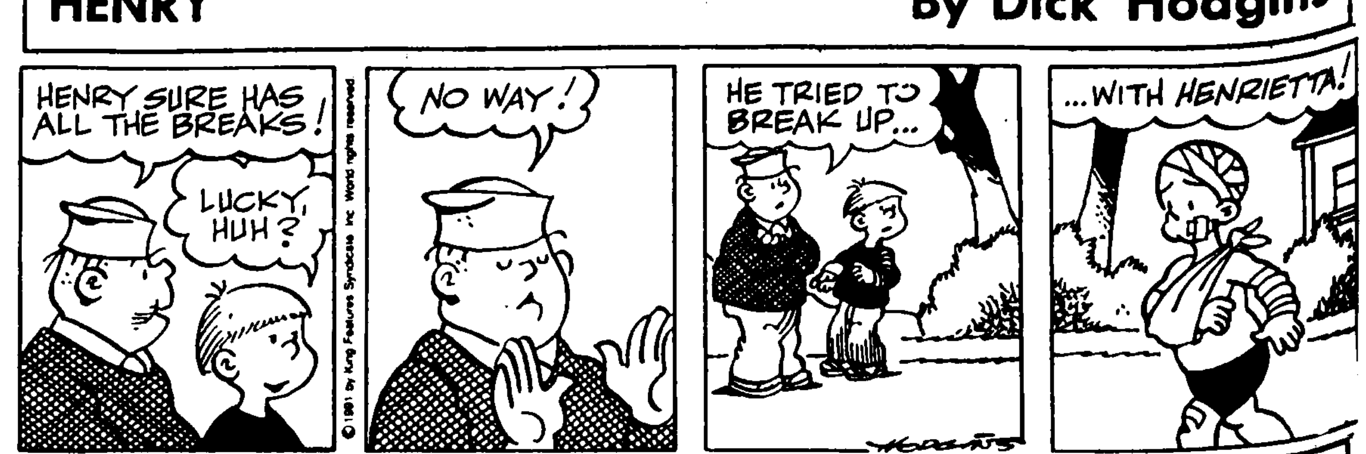
Mijn oom Zacharias"..... zei heer Bommel met matte stem, doch de markies viel hem in de rede.

"Parblue", sprak hij, "spaar me uw vervelende oom Zacharias, amice. Ik tart u om een Zwelbast te gaan vangen, helemaal alleen. Breng er eens één naar Rommeldam, als ge werkelijk zo'n held zijt. Dan zal ik u voordragen als erelid van deze club".

"Een aardig idee", beaamde de heer Dickerdack. "Maar als je het niet klaar speelt, kan je beter als lid bedanken, Bommel".

Heer Ollie begreep, dat woorden hem niet meer konden redden. Hij nam afscheid en verliet diep bekommerd de Kleine Club........

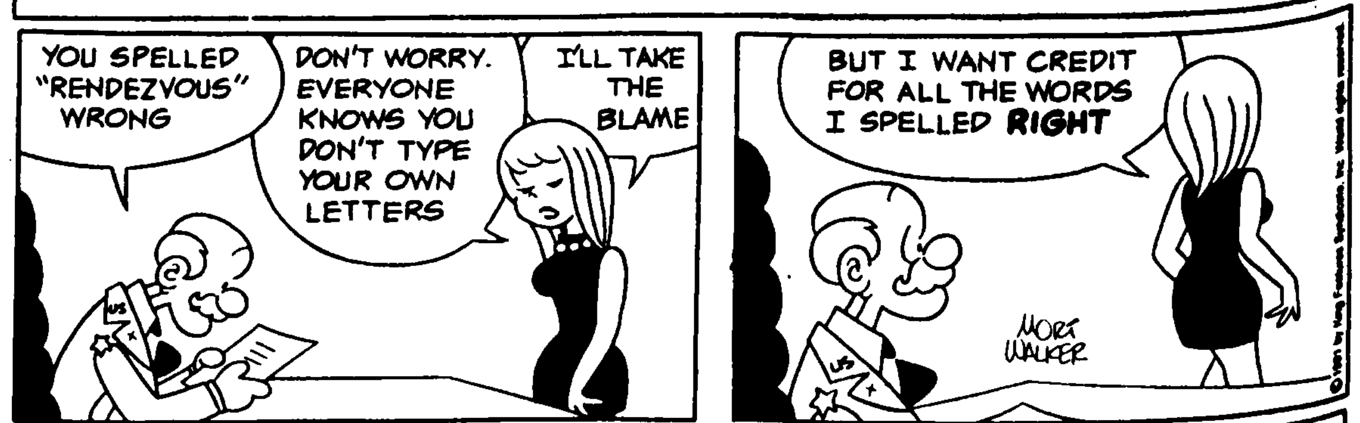
HENRY ® By Dick Hodgins

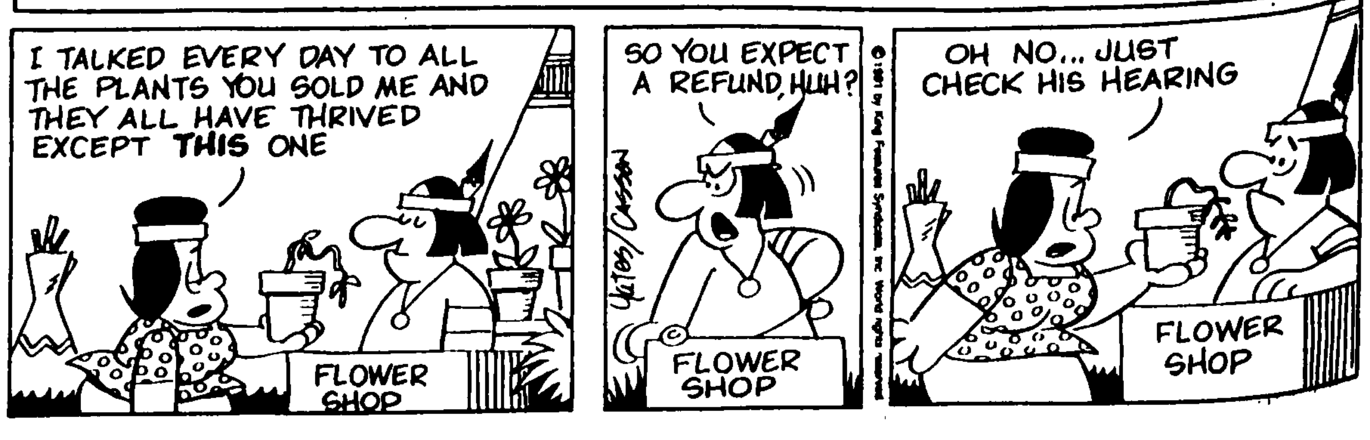
BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

Financieel Nieuws

Van Leer wil overname 4p-verpakking Unilever

ROTTERDAM - Embalage industrie Van Leer wil de 4p-verpakkingsgroep van Unilever overnemen. Onderhandelingen over de verkoop verkeren in een vergevorderd stadium, zo hebben Unilever en Van Leer bekendgemaakt. Tegelijkertijd meldde Van Leer een daling van de winst met 19 procent over de eerste helft van het jaar.

De 4p-verpakkingsgroep, met vestigingen in Duitsland en Frankrijk, is goed voor een jaarlijkse omzet van ruim 1 miljard mark en heeft 3600 medewerkers in dienst. De groep fabriceert vouwdozen, flexibele verpakkingen, kunststoffolies en siliconenpapier. Het hoofdkantoor van 4p is gevestigd in het Duitse Kempten.

Unilever maakte reeds in februari dit jaar bekend van de verpakkingsreus af te willen, omdat de groep niet langer onder de kernactiviteiten valt. Volgens een woordvoerster waren er diverse gegadigden voor 4p-verpakkingen.

Van Leer, een multinational met meer dan 120 fabrieken in 35 landen, produceert onder andere stalen, fiber en plastic vaten, industriële sluitingen, papierpulp verpakkingen en flexibele plastic verpakking.

De onderneming zag haar winst in de eerste zes maanden van dit jaar 19 procent dalen van f 42 miljoen tot f 34 miljoen door vermindering van het bedrijfsresultaat en stijging van de buitengewone lasten. Het bedrijfsresultaat daalde met 13 procent als gevolg van toeneming van afschrijvingen en aanloopkosten in verband met nieuwe bedrijven en ontwikkelingen. Ook de omzet van Van Leer daalde, met twee procent tot f 1,46 miljard. Vooral het eerste kwartaal van 1991 liet een tegenvallend beeld zien. Volgens de Raad van Bestuur is dat te wijten aan de Golfoorlog en de daaropvolgende economische terugval. In het begin van het tweede kwartaal trad een traag herstel in. Wat het perspectief voor heel 1991 betreft, acht de directie enige voorzichtigheid geboden hoewel in verscheidene landen waar de groep actief is, de economie zich aan het herstellen is. Mede door aandacht voor kostenbeheersing en de omvang van het werkkapitaal verwacht Van Leer voor geheel 1991 "een iets lagere winst".

Bij de presentatie van het jaarverslag 1989 maakte het bestuur bekend te streven naar een verdubbeling van de omzet rond de eeuwwisseling, vooral door acquisities. Het eigen vermogen bedroeg halverwege 1991 iets meer dan f 1 miljard en op een netto geïnvesteerd vermogen van f 1,71 miljard.

Stockmarkets-NEWS

YORK	PREV.	30-08	FRANKFURT	PREV	30-08	AMSTERDAM	PREV	30-08
JONES	3050	3044	DAX INDEX	1647	closed	CBS GEN.INDEX	91.40	91.20
.BRANDS	45.00	44.88	ASKO	885.00		ABN-AMRO	39.30	39.40
.EXP.	26.75	26.50	BASF	243.00		AEGON	118.40	16.40
EUSER B	54.13	54.38	BMW	524.50		AHOLD	80.90	80.90
T	38.63	39.00	COMMERZBANK	253220		AMEV	50.70	50.20
DEN	36.25	36.00	DAIMLER BENZ	782.00		AKZO	122.40	122.50
PBELL S	83.50	84.38	DEUTSCHE BANK	683.50		BOLS	205.50	
YSLER	12.50	12.25	HOECHST	245.10		BUHR.TET.	45.60	44.80
TICORP	14.63	14.63	KAUFHOF	502.00		DAF	21.80	21.80
CA COLA	66.00	65.75	MAN	369.00		DSM	107.70	108.00
ITAL	63.50	63.88	PREUSSAG	361.00		ELSEVIER	86.50	85.40
ONT	48.63	48.25	SIEMENS	664.00		FOKKER	31.10	31.20
T.KODAK	43.38	43.13	VW	378.00		GIST BROC.	36.40	36.10
ON	58.88	58.25				HAGEMEYER	125.50	126.00
O	31.63	31.13				HEINEKEN	153.40	151.70
.ELECT.	74.75	75.00	LONDON			HOOGOVENS	59.80	58.10
.MOTORS	38.25	38.00				ING	47.80	47.70
INZ	44.88	44.75	FT-100 INDEX	2638	2646	KLM	30.50	30.60
ESTAKE	14.75	14.63				KNP	49.40	49.10
	95.50	96.88	ARGYLL	3.03	3.06	NEDLLOYD	57.20	56.50
LLOGG	108.63	108.38	BARCLAYS BANK	4.70	4.68	PHILIPS	35.40	36.40
DONALDS	33.25	32.63	BASS	10.00	9.85	ROBECO	101.20	101.90
CK	128.63	126.88	BRITISH STEEL	1.28	1.28	ROLINCO	100.10	100.90
NES.MNG	87.13	86.88	BRITISH TEL	3.90	3.93	RORENTO	67.50	67.60
IL CORP	68.38	68.38	BTR	4.29	4.32	RODAMCO	53.30	53.70
	108.00	109.00	CADBURY	4.03	4.16	ROYAL DUTCH	157.50	159.00
IZER	66.13	65.50	CABLE & WIRE	5.89	5.90	UNILEVER	158.20	158158.9
ORRIS	74.63	74.13	GRAND MET	8.25	8.27	VMF STORK	45.70	44.90
KER	60.13	60.13	MARKS & SPENCER	2.89	2.90	VOC	46.00	44.80
RS	41.75	41.50	REDLAND	5.70	5.68	VNU	72.80	75.00
JOHN	45.00	44.50	TATE & LYLE	3.92	3.91	WESSANEN	84.20	83.60
TAL CO	32.13	31.50						
LWORTH	30.75	30.63						
			TOKYO					
LD	352.00	348.30				TORONTO		
			NIKKEI DOW IND.	22002	22336			
LVER	3.94	3.82				TSE 300	3514,0	3517.9
			BRIDGESTONE	919	947			
DE OIL	21.95	21.44	CANON	1470	1490	ALCAN	20.88	20.75
			DAI ICHI KANGYO	2170	2230	BELL	44.75	44.88
/Yen	136.70	136.90	DAIWA SEC.	1180	1210	BANK OF NS	18.75	19.25
			HITACHI	1050	1060	CAN.PAC.	19.13	19.00
/DMARK	1.75	1.75	HONDA MOT.	1470	1500	IMASCO	30.13	30.13
			JAPAN AIRLINES	1160	1200	LAIDLAW	13.00	13.13
/US$	168.15	167.85	NEC	1230	1260	MOORE	28.88	28.38
			NOMURA SEC.	1660	1680	NORANDA	18.13	18.13
/NLG	1.95	1.97	NIPPON STEEL	398	411	PLACER DOME	12.62	12.63
.55	117.90	117.55	MASDA	50001	502	POWER CORP.	15.50	15.63
/US$	87.57	87.57	SONY	5640	5650	ROYAL BANK	27.00	27.00

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

ARTSEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel 682222 op te bellen

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria: tel.: 682344. 682412 en 682947; Montagne Abao tel. 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht) tel.: 618577; hoofdkantoor te Sta Maria 17, kantooruren van 07.00-12.30/13.00-17.00 uur. Na 17.00 uur bereikbaar zuster A. Römer, tel.: 370460.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15, tel.: 692231 692232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Filesia, tel.: 626314, pageboy 027-053 b.g.g. 691838.
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Filesia, tel.: 626314.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel. 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Pisas, tel.: 642955 b.g.g. 601760.

Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 648225 of 672699.

GENEESK. DIENST

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
31 augustus 1991 vanaf 08.00 uur tot 2 september 1991 om 07.00 uur:
Dokter Tseng, Spreekkamer: Cassandraweg 72, tel.: 76464; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 76464 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy-Tseng, Nassy, Tseng, Mercelina, Braakman, Doran en Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
30 augustus 1991 vanaf 17.00 uur tot 2 september 1991 om 07.00 uur:
Dokter De Rouw, Spreekkamer: Kas Chikitu, tel.: 623550; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 691221 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Goilo-Henry, Roose, Braakman-Bonder, Gerstenbluth, Davelaar, Elhage, Pablo, Heerenveen, Nivillac en Rosales-Concession)

DERDE DISTRICT BANDABAO
30 augustus 1991 vanaf 17.00 uur tot 2 september 1991 om 07.00 uur.
Dokter Spong, Sentro Mediko Tera Cora, tel.: 648700; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 687004 b.g.g. 689266/689337.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Schellens, Sommer, Lucacius, Spong en Tweed).

■ Patiënten van hier niet genoemde artsen wordt aangeraden in spoedgevallen de eigen arts te bellen en te informeren wie voor deze de dienst waarneemt. Het verdient te allen tijde aanbeveling een huisarts te kiezen die in avonden en weekeinden bereikbaarheid geregeld heeft. Vraag er naar bij uw eerstvolgend bezoek!

APOTHEKEN

WEEKEINDEDIENST ZATERDAG

Otrobanda
Santa Maria, Winston Churchillweg 155, tel.: 680800.
Punda
Antiliana, Kaya Flamboyan 1-A, tel.: 76200/76208.

ZONDAG

Otrobanda
Goede Hoop, Jan Noorduynweg 15, tel.: 682857
Punda
Cerrito, Winkelcentrum Promenade, tel.: 76155/76689.

DIVERSEN

VERLOF BEGRAFENIS

(van 10.00-14.00 uur)
31 augustus: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 125
1 september: R.A. de Windt, Uteweg 53.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur
De Verenigde Staten en Europa **(op zaterdag)**: voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is **op zaterdag** van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 685544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

TONEEL
20.30 uur 'Den Kas di Mi Suegra' o.l.v. Anthony Jamanika en gebracht door toneelgroep ARTEPROBA - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n.

ZONDAG

TONEEL
20.30 uur 'Den Kas di Mi Suegra' o.l.v.
Anthony Jamanika en gebracht door toneelgroep ARTEPROBA - Centro Pro Arte, Schouwburgweg z/n

LANDHUIS ASCENCION
10.00-14.00 uur 'open house'.

Gradesido pa tur loke ela hasi pa nos, nos ta partisipá morto di

Felecita Virginia Petronia-Maduro

(Mihó konosí komo: FECHI di Thá)

Na nòmber di
su esposo : Gustaaf Petronia
yunan : Norine Petronia
Royce Petronia
Mayra Daantje Petronia
Oswin Rofina
rumannan : Ernesto Gosepa
Edna Koeiman
Frida Williams
Suegra/suegro: Melwyn Daantje
Sarah Henriquez
Atala Rofina Broos
Kuña/suanan : Vera Rafael
Vicente (Fé) Williams
Virgilio Koeiman
Beatris Gosepa
Mario Petronia
Ñetunan : Donnell, Sizwe, Masud Petronia
Ashwin i Joann Rofina na Hulanda
Subrinanan : Rudsel i Etienne Koeiman
Beatrix Thomas i famia
Zulia Maduro i famia
Jana van Thijs i famia
Famianan: Gosepa, Maduro, Rooi, Servania, Elisabeth, Correia, Francisca, Daantje, Henriquez, Minguel, Broos, Rofina, Williams, Koeiman, Rafael i Kleinmoedig.
Tur su komader i kompadernan i ihanan.
Akto di entiero lo tuma Djasabra 31 di ougùstùs 1991, pa 4'or di atardi saliendo for di Misa di Groot Kwartier pa Santana Katóliko na Groot Kwartier. Promé ku entiero lo tin un Santu Sakrifisio di misa pa 4'or. Ta risibí bishita di kondolensia djasabra for di 1'or di merdia na misa di Groot Kwartier. Despues di entiero no ta risibí bishita di kondolensia na kas.

A fayese:

FELIPE HENRIQUE KITELIE

Mihó konosí komo RIKI
eks-pensionado di LRD

Familia Pelucarte na Korsou - Venezuela
Sra. Lucila de Escobar
Sr. Wolter y Flor Bakhuis y familia
Sr. Hector Obediente y familia

Tambe na nòmber di su bisiñanan ta invita na su entiero kual ta tuma lugá djaluna 2 di sèptèmber 1991 4'or di atardi, saliendo for di kapilla Ardiente El Tributo na Bottelier pa Morada Santa den hòfi di Bottelier.

Ta risibi bishita di kondolensia for di 2'or di merdia den kapilla Ardiente.

MAANDAG

TOERISTENSCHIP
08.30-18.00 uur 'Carla Costa' (SJU).

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned) en 16.00 uur Papiamentu.
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 18.30 uur; zon.: 09.00 en 11.30 uur
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 11.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.: 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned) en 18.00 uur
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur, zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur
OTROBANDA:
Santa Ana: zon.: 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA CORA: ZON.: 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

NOACH-KAPEL

zaterdagavond
19.00 uur kerkdienst (Ned.) - Marinebasis Parera.

Polynorm boekt iets meer winst

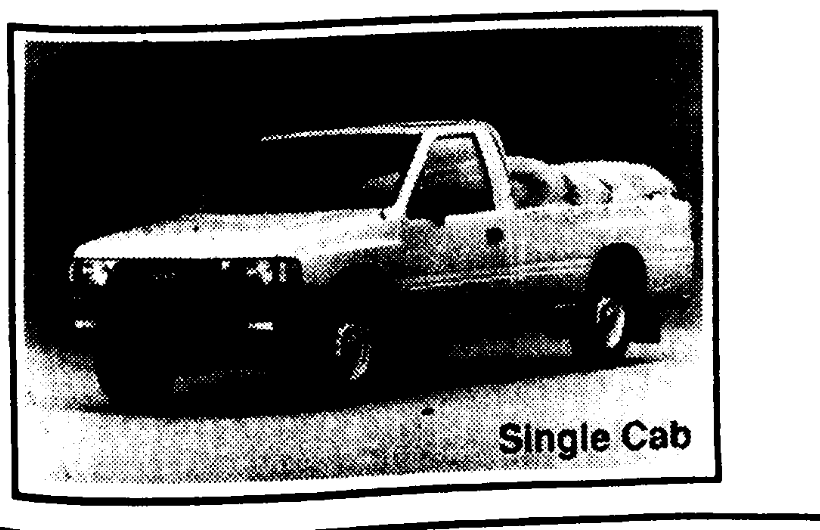
BUNSCHOTEN - Polynorm (toelevering aan de automobielindustrie en de bouwnijverheid) heeft over de eerste helft van het jaar iets meer winst geboekt en verwacht voor het hele jaar een stijging van nettowinst en winst per aandeel. Die gingen vorig jaar respectievelijk van f 16,2 miljoen naar f 20,5 miljoen en van f 13,86 naar f 16,58. Ter versterking van het groepsvermogen is een in aandelen omwisselbare obligatielening uitgegeven.

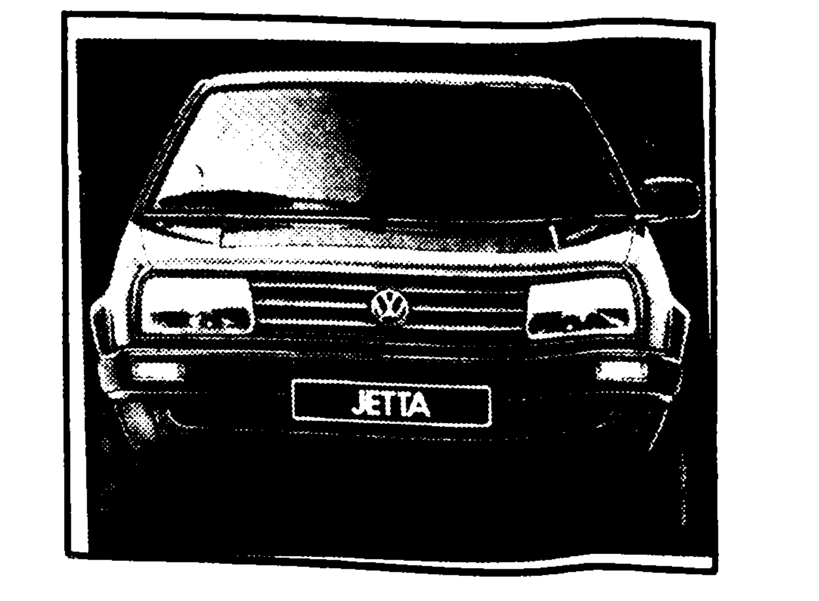
Over de eerste zes maanden van dit jaar bedroeg de nettowinst f 11,4 miljoen of f 8,81 per aandeel vergeleken met f 11 miljoen of f 8,91 per aandeel over dezelfde periode vorig jaar. Per aandeel daalde de kasstroom (winst plus afschrijvingen) van f 17,74 tot f 17,32. Als gevolg van de keuze van het merendeel van aandeelhouders voor het stockdividend is het uitstaande aandelenkapitaal in 1991 met 4,8 procent uitgebreid.

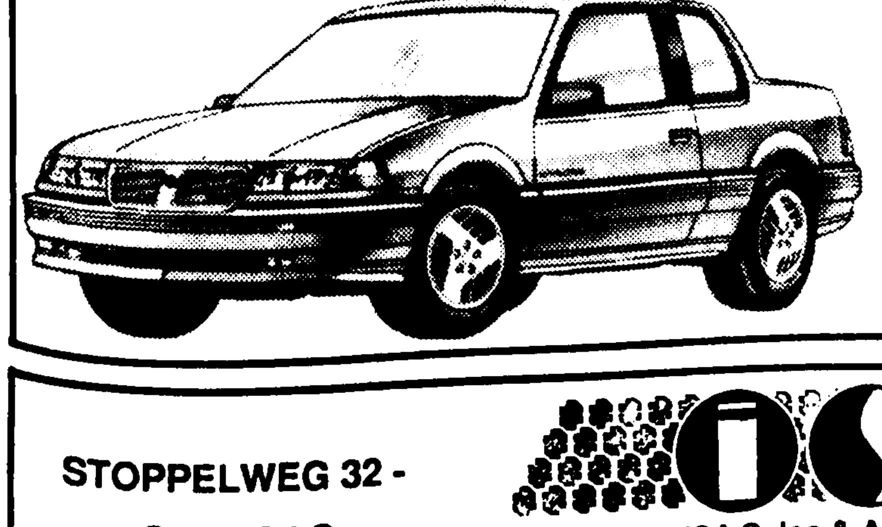
De omzet nam met 12 procent toe van f 197,1 miljoen tot f 220,5 miljoen., deze stijging werd veroorzaakt door de overneming van Metallwerk Ohmen, een Duitse producent van stalen kozijnen, en door autonome groei.

Polynorm heeft een achtergestelde, verplicht converteerbare lening van f 36 miljoen opgenomen. Omzetting in aandelen zal gedurende tien jaar geschieden, te beginnen in 1992, waarbij de conversiekoers is gebaseerd op de direct aan de conversiedatum voorafgaande beurskoersen.

Ohmen heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan het resultaat van Polynorm. Zonder deze nieuwe dochteronderneming bereikten de halfjaarresultaten, behalve die van de Flamco groep, niet de uitzonderlijke gunstige uitkomsten van de vergelijkbare periode in 1990. Omzet en resultaat van Polynorm Automotive hebben niet het uitzonderlijk hoge peil van de eerste zes maanden van 1990 gehaald, vooral doordat de samenstelling van het orderpakket is veranderd (kleinere series en meer nieuwe assemblage-orders met aanloopkosten) en de Golfcrisis, die gedurende beperkte tijd roet in het eten gooide. Voor geheel 1991 wordt een bevredigend resultaat voorzien voor deze divisie. Voor Polynorm bouwprodukten wordt een bevredigende ontwikkeling van omzet en resultaten verwacht na de moeizame start van het jaar als gevolg van de afwachtende woningbouwmarkt en het vorstverlet. Inmiddels is herstel opgetreden. Ohmen werkt op volle capaciteit. Polynorm is begonnen met belangrijke investeringen, onder andere in een zesde persenstraat, vergroting van de capaciteit voor materiaalvoorbewerking en assemblagewerk alsmede uitbreiding van de activiteiten op de Duitse bouwmarkt.

TEX-MEX
Sunday
from 11.30 a.m. - 5.00 p.m.
Taco's - Enchilladas, Mex. Rice - Fajitas - Quesadilla -Shrimps - Burritos -Chile con carne - Chimichangos.
For orders please call 79386
Take out orders
Cassandraweg 27

FOR SALE
COMPUTER
386 33 MEGHZ with 256 CACHING
4 MEG RAM, EXPANDABLE TO 32 MEG
110 MEG IDE HARD DRIVE WITH 64K CACHING CONTROLLER
1 3.5 HIGH DENSITY FLOPPY DRIVE
1 5.25 HIGH DENSITY FLOPPY DRIVE
COLOR SUPER VGA SCREEN 1024 by 768
SUPER VGA CONTROLLER CARD WITH 1 MEG MEMORY-256 COLOR
1 PARALLEL PORTS
2 SERIAL PORT - 1 GAME PORT
1 MOUSE (SERIAL MS COMPATIBLE)
101 KEY ENHANCED KEYBOARD
230 WATT POWER SUPPLY
FULL SIZE TOWER CASE
33 MEGHZ MATCH CO PROCESSOR
MICRO SOFT DOS VER 5.01
NORTON VER 5.0
WINDOWS VER 3.0A
SOFTWARE INSTALLED, DOCUMENTATION PROVIDED (MANUALS)
PRINTER PANASONIC 1624 WIDE CARRIAGE 24 PIN DOT MATRIX
COMPUTER BRAND NEW
PRICE FL. 7500,-
TELEFOON 689243

OPROEPING
Openbare vergadering v/d Eilandsraad op maandag 2 augustus 1991 om 18.00 uur in de Statenzaal

AGENDA
1. Ingekomen stukken
2. Ultimo desaroyonan den sektor di kuido sosial i posibel solushonnan.

Willemstad, 28 ougùstùs 1991
De Voorzitter,
Drs. E.R. Wilsoe

- MARJOLEIN -
BEAUTY PARLOR FOR DOGS
Gediplomeerd Hondentrimster
Winston Churchillweg 25 **Tel.: 683834**

Sentro di Mata Seru Gaito
Op de weg naar Fuik, tegenover Hoenderfarm
Tel.: 671793 / 674342
heeft een mooie kollektie Arawak Kleipotten
Zondag geopend van 9 tot 12.30 uur.

TE HUUR
OP BANDA BOU
één slaapkamer-WONING
2 slaapkamer APPARTEMENT
Tel. 648087
Bellen tussen 6 – 8 uur

Nederlands Offshore Trading Company
zoekt op korte termijn
ca 200 m² KANTOORRUIMTE TE HUUR
Representatief en centraal gelegen
Offertes: P.O. Box 3056, Curaçao

TE KOOP AANGEBODEN
TERREIN OP PLANTAGE
15.000 m² NAfls. 20,— per m²
Tel. 601214

TE HUUR GEVRAAGD
WOONHUIS
Voor een van onze stafmedewerkers zoeken wij een
ongemeubileerd woonhuis
met minimaal 2 slaapkamers en in een goede buurt.
Beschikbaar per 1 oktober 1991.
Aanbiedingen telefonisch/schriftelijk:
O.D.S.M.
Ocean - Dolphin Ship Management (O.D.S.M.) n.v.
Curaçao, Netherlands Antilles
P.O. Box 6010 - Curaçao - Telefoon: 636608

Schildersbedrijf
Perfect
Gedipl. Mr. Schilder
Tel.: 601766
369127
Fax.: 369127

WEGENS VERTREK TE KOOP
GEHELE INBOEDEL
o.a. porch-, slaap-, zit-, eetkamerset, enz.
Ledaweg A 10
(doodlopende weg)
Te bezichtigen: zat. en zon. van 10 a.m. tot 4 uur p.m.

TE HUUR AANGEBODEN
in Amsterdam
gemeubileerde hoekwoning
aan het Geerdinkhof in A'dam Z.O. met woonk. (50m²), 4 sl.k., keuken met mod. app., 2 toiletten, carport, c.v. en tuin. Event ruil met gelijkw. woning op Cur., ook mogelijk.
Inl.: op tel. 374169

INTERESTING JOB IN EXPORT ADMINISTRATION
REQUIREMENTS:
— Secretarial Experience
— Female 25-35 years of age
— Fluent in English, Spanish, Dutch
— Must be able to work independently as well as in TEAM.

Kindly send your application and curriculum vitae to:
PERSONNEL MANAGER, P.O. BOX 3424
Be sure to mention your telephone/contact number

De lekkerste ROTIE'S pom, pastei, bamie, nassie, chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, bruine bonen, bloedworst kunt U elke zondag tussen 12 en 4 bij ons krijgen.
Vraag naar het gerecht v/d week
Koraal Partir kav 87
tel. 674103

STUDIE-BEGELEIDING
Brugklassen LBO/MAVO/HAVO
in de vakken: Nederlandse taal, Rekenen, Wiskunde, Studielessen, Tekstanalyse.
Dinsdag- en vrijdagmiddag 2.30 - 5.00 uur
Tel.: 377408

Ben je op vakantie op één van onze eilanden?
Wil je het rijbewijs behalen binnen **8** dagen?
Bel dan **369498**
Kantoor Den Haag
Tel/Fax
070-3898509
Tel.: **3889143**

REFINERIA ISLA (CURAZAO) S.A.
Filial de Petróleos de Venezuela S.A.
has placement possibilities for
PROCESS OPERATORS
preferably with experience in Distilling.
The position of process operator includes shift work.

Applications should be sent to:
Refinería Isla (Curazao) S.A.,
Emmastad, Curaçao.
Attention:
Human Resources Services and Administration Department.

Application forms are obtainable at the main entrance of the Refinery in Emmastad.

Schriftelijk onderwijs bij de AOI
ANTILLIAANSE ONDERWIJS INSTELLINGEN
Nu met een betere service in ons nieuwe kantoor Winkelcentrum Colon
Met onder andere kursussen op het gebied van administratie, techniek, talen, MAVO/HAVO/VWO/MEAO-certificaat, MBA, SPD, Praktijkdiploma's.
Ook NIMA, marketing, automatisering en de bekende
BEVEILIGINGSKURSUSSEN
Telefoon: 623824 en 623744, fax 623913

Nog minder dan twee maanden
en dan S.O. en Proefwerkweek
Bijles Wis-Natuurkunde
Tel.: 53256

TE KOOP AANGEBODEN OP BANDA BOU
Ongeveer 20 hectaren
EIGENDOMSTERREIN
prachtig begroeid met veel water:
500 meter afstand van groot strand
Vaste prijs ANG 6,75 per m²
Brieven onder **no. 69** aan het buro van dit blad, Curaçao.

FinCarias Lagoen, Curaçao N.A.
Your seafood eatery at the seaside!
Nu geopend op maandag, woensdag, vrijdag, zaterdag en zondag voor lunch van 12.00 - 15.00 uur en van 18.00 - 22.00 uur voor diner
Voor reservering: tel.: **641377**

TE KOOP
Mooie
OVERLOCK
(naaimachine)
beter als nieuw
NAF. 650,-
tel. 627344

POESJES
(8 weken oud)
GRATIS
af te halen
Telefoon
378076

HANDY-KIDS
KNUTSEL-/HOBBYCLUB
voor de jeugd
Voor verdere informatie
Telefoon:
370558

SPAANSE CONVERSATIE-LES
voor beginners
Nog plaats op dinsdag 's avonds van 8 tot 9 uur
Voor geïnteresseerde:
Telf.: 657152

WAARSCHUWING
De Commandant van de marinebasis Parera maakt bekend dat er schietoefeningen worden gehouden. Op de schietbaan WACAO. Donderdag 5 september 1991 van 08.00 uur tot 16.00 uur.
Onveilig zeegebied ± 4000 meter uit de kust.

B|S &|B Bureau Studiebegeleiding & Beroepskeuze
Tel.: 671538 Fax: 671455
Voor leerlingen van de basisschool
* Training gecoördineerde proefwerken
* Bijlessen Nederlands en Rekenen
Intensieve trainingen in kleine groepen, o.l.v. bevoegde en ervaren leerkrachten.

B|S &|B Bureau Studiebegeleiding & Beroepskeuze
Tel.: 671538 Fax: 671455
* Huiswerkbegeleiding
* S.O.- en examentraining
* Bijlessen in alle vakken voor VWO-HAVO-MAVO

Zondag 1 september
vanaf 12.00 uur
af te halen de echte
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
met Sambel goreng-boontjes, telor, atjar, kip, frikadel, saté, sambel goreng kering, vlees, pisang goreng, kroepoek en sambel badjak.
NAF. 18.00
Ook hebben wij: Nasi Kuning, Bami Ba-Pao, Lemper, Loempia, Mini Roti, Telor Asin.
FAM KERGER
Canadaweg 9 - telf. 653450
Slamat datang dan makan

TE KOOP
- '83 Honda Stationwagen Honda Matic i.g.s. f. 500,-
- Vierkante witte eettafel met vier zwartleren stoelen f. 500,-
- Hoge baby stoel f. 50,-
Tel. 675963

NAF. 1000 BELONING!
GEZOCHT MET GROTE SPOED
Zeer representatief
HUUR (KOOP) HUIS
Min. 4 slaapkamers
privacy, goede, veilige buurt
Maximum f. 4000,— per maand
Min. 6 - max. 24 maanden
Brieven onder letter **68** aan het bureau van dit blad, Curaçao

DAME
Vriendelijk en behulpzaam zoekt
Administratief werk
RECEPTIONISTE / TELEFONISTE
Liefst voor halve dagen
Brieven onder nummer **67** bureau van dit blad, Curaçao

TE HUUR
Vol. ingericht
APPARTEMENT
NAF. 250,- per week
Incl. water, gas; excl. licht
Inl.: 683459

Een carrière als belastingadviseur bij Meijburg & Co...

Organisatie
Meijburg & Co is een nationaal en internationaal opererend belastingadviesbureau met kantoren in Nederland, alsmede vestigingen in Belgie, New York en op Curaçao.

Meijburg & Co onderhoudt hechte banden met het internationale KPMG-netwerk waardoor direct toegang verkregen wordt tot de know-how en relatiekring van dit wereldwijde samenwerkings verband van accountants, fiscalisten en organisatieadviseurs.

Dienstenpakket
Meijburg & Co werkt bij uitstek praktijkgericht waarbij de beroepsuitoefening steeds plaatsvindt op basis van een gedegen wetenschappelijke achtergrond en door gebruik te maken van een breed scala van gespecialiseerde kennis die door een team van partners en medewerkers is opgebouwd. Op deze wijze adviseert en begeleidt Meijburg & Co een zeer gevarieerde groep van bedrijven, non-profit organisaties, particulieren en een groot aantal multinationals in binnen-en buitenland.

Uitdaging
Ter versterking van het team van ons kantoor op Curaçao zoeken wij op korte termijn een
FISCALIST
die de bereidheid en de capaciteit heeft om uit te groeien tot een belastingadviseur. Voor fiscaal juristen en/of fiscaaleconomen die tot de top willen behoren betekent dit een interessante uitdaging.

Informatie
Voor verdere informatie en overleg in vertrouwelijke sfeer kunt u contact opnemen met
D.E. Cijntje R.A.
Kantooradres:
Kaya Flamboyan 5
Curaçao
Telefoon: 370344

Meijburg & Co
Belastingadviseurs

ÑAPA

AMIGOE

ZATERDAG 31 AUGUSTUS 1991

Weekend Bijlage

TELEURGESTELD OVER HOUDING VAN DE PERS

'De media een paradox op Curaçao'

Gezaghebber Wilsoe leest de krant niet meer...

HIJ NOEMT GEEN NAMEN of concrete voorbeelden maar de gezaghebber van Curaçao, drs Elmer Wilsoe, is duidelijk een teleurgesteld mens. Die indruk wekt hij althans wanneer het onderwerp media en ethiek aan de orde komt. Ethiek. Daar komen we niets eens aan toe. Vragen daarover lijken overbodig als hij laat weten "al geen kranten meer te lezen, maar die alleen nog maar door te bladeren," en "nog net geen lak te hebben aan de mening van media over mijn functioneren, maar het gaat wel die kant uit." Hoewel hij meerdere malen met nadruk meedeelt níet te willen generaliseren - "dan bega je doorgaans grote blunders" komt iedere keer weer het verwijt terug: de media zijn er doorgaans op uit mensen te breken; goed nieuws is op Curaçao al lang geen nieuws meer. Eigenlijk is dat, blijkt uit zijn woorden, typerend voor de Curaçaose samenleving: waarom zouden we opbouwen als we de ander een beetje - of liefst helemaal - kunnen afbreken? Waarom lukt het hier niet, anders dan op de zustereilanden, om als één volk op te treden?

= door Ana van Leeuwen =

De eerste burger is de laatste tijd opvallend minder in het nieuws dan vroeger. De gebruikelijke foto's van bezoekende marine-officieren, padvinders, investeerders en buitenlandse gezagdragers, komen nog bouw binnen, maar op het 'echte nieuws' is hij niet meer zo snel te vinden.

Trouwens Wilsoe krijgt, aan het aantal stereotype voorlichtingsfoto's en persberichten te zien, veel minder bezoek dan de gevolmachtigde minister in Den Haag, die 9000 km hier vandaan vaker in de kranten staat dan de Antilliaanse premier. Na Brandpunt zal dat ook veranderen. Ethiek in de Nederlandse media. Maar daar vieren ze waarschijnlijk geen dag van de pers.

Voor hij zijn allesbehalve positieve mening over de lokale media geeft, erkent Wilsoe dat de vrij heftige reacties op de Brandpunt-aflevering over politiegeweldg op Curaçao waarschijnlijk inderdaad een tikkeltje overtrokken waren. "Alles wat prikt doet pijn, zeker als buitenlanders ons daarop wijzen. Als er emoties in het spel zijn kan je misschien te zwaar aan dingen gaan tillen." Tevreden over het programma is hij zeker niet: heel bewust en met voorbedachte rade in elkaar gezet, niet voldoende onderbouwd, emotioneel en sensationeel.

De politie - Wilsoe is ook plaatselijk hoofd van politie -noemt hij ook even. Hij valt ze niet af, maar ook niet aan. Moeilijke baan, zeker in deze tijd waar respect vaak ver te zoeken is, waar dronken discobezoekers diep in de nacht met elkaar ruzie plegen te maken. Volop agressie. De politie wordt erbij gehaald. Het gaat er niet altijd even vriendelijk aan toe, ook van de kant van de politie wordt er soms hardhandig opgetreden of worden verkeerde woorden gebruikt. Maar kan men anders, zijn fluwelen handschoentjes in deze tijd, op dit eiland niet achterhaald? Verder is ook de politie een produkt van de gemeenschap zoals die nu is.

PARADOX

De aanvankelijk vrij open en hartelijke relatie met de media - niet op de laatste plaats mogelijk vanwege de hechte band die Wilsoe tot enkele jaren geleden nog had met de Amigoe - zijn wat hem betreft meer dan bekoeld. Hij kan er niets aan doen, maar is vooral wat hij de 'populaire kranten' noemt beu. De aanpak en filosfie achter het brengen van nieuws, zo die er zijn, zijn verkeerd. De pers is zich helemaal niet bewust van wat haar eigenlijke taak is: informeren, slecht èn goed. Bepaalde media richten zich enkel en alleen nog op slecht. Hoe slechter hoe beter. Het klinkt paradoxaal. Zo groot en bloedig mogelijk op de voorpagina *splashen* noemt hij dat. Dat, terwijl media eigelijk zouden moeten bijdragen tot meningsvorming. "Dat lukt bij ons dus al lang niet meer." De teleurgestelde gezaghebber.

'Journalisten voelen zich oppermachtig'

Terwijl enerzijds alles blijkt te mogen en te kunnen blijft er heel wat liggen, of hangen, 't is maar hoe je het bekijkt. Dát is het ergste van alles. Want dat wil hij wel kwijt: hij is vóór vrijheid van pers en meningsuiting. De waarheid kan en mag gezegd worden. Waarom worden de echt verkeerde zaken niet eens tot op de bodem goed uitgezocht en onderbouwd, zodat de media ook hier eens daadwerkelijk baanbrekend werk gaan doen? Waarom is er op zoveel media een greep van 'hogere machten' die het hen soms onmogelijk maken bepaalde zaken te schrijven, laat staan uit te diepen? Hierdoor zijn er geen echte *watchdogs* onder de media. Een *watchdog*-functie zou immers alleen weggelegd kunnen zijn voor mensen die zaken kunnen beoordelen. De andere paradox van het media-gebeuren op Curacao.

Wie hebben er eigenlijk de touwtjes in handen? Zijn het de journalisten - "nou ja ze noemen zich zo omdat ze toevallig een bloknoot en pen in de hand nemen omdat ze vaak nergens anders terecht kunnen"- die tot alles in staat zijn zolang ze maar over hun bolletje worden geaaid? Zijn het de 'sponsors', diezelfde mensen die klagen over het niveau van de pers, maar de volgende dag net zo hard weer advertenties plaatsen, omdat die zo goed verkopen? Zijn het de eigenaars, die iedereen tegen iedereen uitspelen? Speelt de politiek geen dubieuze rol en worden kranten en andere media moedwillig gebruikt omdat ook politici vaak te beroerd zijn om normaal met elkaar de communiceren?

RICHTLIJNEN

Er moet wat gebeuren. De partijen die er alle baat bij hebben dat de media in stand blijven en zo onafhankelijk functioneren moeten proberen op volwassen wijze met elkaar aan tafel te zitten. Richtlijnen zouden dan uitgedacht moeten worden. Het zal niet gemakkelijk zijn. Er moet op een of andere manier een balans komen in het geheel. Censuur? Daar maakt hij zich nijdig over. Waarom direct daarmee aankomen? "Het probleem is dat journalisten denken dat zíj alles mogen zeggen en denken, dat ze oppermachtig zijn. Maar dat is toch niet zo." Arrogante houding misschien, óók van de gezaghebber?. "Ik gebruik dat woord liever niet, maar als de media dat denken, dan is het best. Zij hebben hun mening en ik heb de mijne, dat mag toch?" De gezaghebber heeft trouwens al aan de politie opdracht gegeven fotografen bij ernstige auto-ongelukken te weren. Waar wordt de lijn dan getrokken? Daarop heeft hij nog geen antwoord. "Maar dat er wat gedaan moet worden staat vast. Het is geen stap terug. Dat zou alleen het geval zijn als alles goed was. Maar in dit geval betekent dat de afglijding stopzetten en dat kan toch geen kwaad?"

'Media hebben hier geen watchdog functie'

De excessen in de mediawereld zijn in zeker opzicht een reflectie van deze maatschappij. Maar toch niet helemaal. Het zou heel erg zijn als iedereen zo negatief was ingesteld, als iedereen een 'wat kan het me verdommen' houding had.

De gezaghebber van Curaçao is ondanks alles nog wel op twee kranten geabonneerd. Ook die bladert hij slechts door. De rest "bekijkt hij in de auto." Hij wordt ook nog heel regelmatig opgebeld en is "met bijna alle media *on speaking terms*". "Toen ik gezaghebber werd had ik als streven de mensen - al is het maar één centimeter - dichter bij elkaar te brengen. Als dat me zou lukken, dacht ik, zou ik mijn loopbaan als succesvol beschouwen. Maar hier lijken we elkaar te willen doden in plaats van elkaar te helpen, we hebben geen gemeenschappelijk doel voor ogen. Het zijn en blijven individuen met één God."

DRS.ELMER WILSOE

Ethiek: door de eeuwen heen willekeurig toegepast

DE MEESTE Curaçaose kranten maken er een gewoonte van om - het liefst op de voorpagina - verkeersongelukken, aanhoudingen van verdachten en andere zaken 'uit het leven' breed uit te meten. De foto's kunnen niet realistisch genoeg en 'hoe meer bloed, hoe meer lezers' lijkt het motto te zijn.

In dit opzicht lijken de Nederlandstalige dagbladen een andere toon aan te slaan. Zij schuwen dan wel een enkele maal niet om foto's af te drukken van auto's met veel of weinig blikschade als gevolg van een ongeval, maar slachtoffers die bloedend op straat liggen zal de lezer in die kranten tevergeefs zoeken. Misplaatste terughoudendheid of een kwestie van een andere ethiek? Want daar lijkt het om te draaien.

'Hebben ze dan in het krantenvak ook al last van ethiek?', zal de argeloze lezer vragen. Ongetwijfeld. Ethiek bepaalt - of de journalist er nou erg in heeft of niet - mede zijn of haar beroepsmatig handelen. Maar waarom dan werkt de ene krant met recht voor zijn raap namen noemen (niet te verwarren met het beestje bij zijn naam noemen), en lijkt de andere verstoppertje te spelen? Antwoord: omdat 'de ethiek' niet bestaat, en er op veel verschillende manieren invulling aan dit begrip wordt gegeven.

Zou 'de ethiek' niet bestaan? Van een dergelijke vaststelling zou de wijsgeer Socrates (Athene, vijfde eeuw vóór Christus) zich waarschijnlijk verslikt hebben in zijn beker dolle kervel. En zijn collega van iets later datum, Aristoteles, zou er van schrik eigenhandig zijn befaamde cirkels bij hebben verstoord.

Deze Griekse aartsvaders van de ethiek, die in de klassieke oudheid de basis legden voor veel dat in het Westen nog steeds tot het dagelijks gedachtengoed behoort, stelden een goed deel van hun leven in dienst van het zoeken naar die ene waarheid waarop zij hun hele denken, hun filosofie en hun wetenschappen konden grondvesten.

Het idee alleen al dat hun verheven ethiek op verschillende manieren zou kunnen worden ingevuld, zou hun een gruwel zijn geweest. Ethiek (van het oud-Griekse woord 'ethos' = zede) was niets meer of minder dan hun hoogste goed, het door de goden van de Olympus ingefluisterde levensbeginsel. Dat geheel van zeden, waarden en normen werkte als kostelijke olijfolie tussen de sociale raderen van hun prille democratie.

'Wat is dan wel het hoogste goed?', laat Plato in zijn beroemde dialogen Socrates telkens weer vragen aan zijn gesprekspartners. En het antwoord komt vrijwel steeds op hetzelfde neer: 'Het hoogste goed is datgene dat in het belang is van de hele gemeenschap.' En al waren de uitvinders van de democratie het dan hopeloos vaak oneens over wat dat belang nu precies was en waarmee dat het best gediend kon worden, die gemeenschapszin liet ze zelden in de steek.

Vijfentwintig eeuwen verder kunnen wij rustig stellen dat onze gemeenschapszin voornamelijk overeind blijft bij de gratie van een hele reeks van geboden, wetten en religieuze voorschriften. Die overigens veelal doorborduren op de ideeën van de klassieken. Zonder dat wettelijke keurslijf, waarvan de baleinen en rijgveters worden gevormd door alle mogelijke straffen, boetes en sancties, zou er van onze beschaving vermoedelijk niet zoveel overblijven.

Het is al te gemakkelijk om te concluderen dat wij, in al die tijd die er sinds de oude Grieken verlopen is, alleen maar vooruitgang hebben geboekt op natuurwetenschappelijk en technologisch gebied. En dat wij in menselijk opzicht grote verliezen hebben geleden. Op de eerste plaats is het goed te bedenken dat ook in die zozeer geïdealiseerde maatschappij van de vijfde eeuw voor Christus in de stadstaat Athene volop sociaal onrecht bestond. En verder heeft de enorme bevolkingsaanwas onze politici voor problemen gesteld die de stadsbestuurders van toen in de verste verte niet hadden kunnen bevroeden.

Wij leven in en andere tijd, op een andere plaats, in een veel complexere samenleving en omringd door andere problemen. Toch galmt dat uitgangspunt van 'in het belang van de hele gemeenschap' nog behoorlijk na. Horen we dat niet dagelijks herhalen in de politieke arena? En wekelijks van de kansel of preekstoel? Ligt het christelijke principe van de naastenliefde niet in het verlengde daarvan?

En dat pleit dan weer voor het overleven door alle eeuwen heen van een min of meer gelijkluidende ethiek. Maar het is zoals gewoonlijk -want dat was in de klassieke periode niet anders- pas de praktische invulling die de ethiek zijn waarde geeft. Zoals de democratie van de Grieken er geen been in zag om een klasse van slaven uit te buiten, zo voeren de Hollanders van de zeventiende eeuw, vanaf de kansel opgezweept, uit over de wereldzeeën op zoek naar wingewesten. De jonge democratie deed dat in het belang van 'alle vrije Grieken', de Hollanders in het belang van de handel, en dus van koning en vaderland. Leuke dingen voor grote groepen mensen, maar wel strijdig met de belangen van anderen.

Christus stichtte op zijn eigen onnavolgbare wijze een 'koninkrijk van de geest', en passant het verzet tegen de vreemde overheersers van Palestina voedend. In onze eeuw kwam Gandhi op zijn eigen vreedzame wijze in opstand tegen de onderdrukking van zijn volk. Acties die van wezenlijk belang waren voor miljoenen, behalve voor de Romeinen en de Engelsen.

En daar wringt dan kennelijk de schoen die ons terugbrengt naar de foto's van de verkeersslachtoffers op de voorpagina van een krant. Wat in het belang is van de ene groep, is niet noodzakelijkerwijs in het belang van de andere. In het belang van de uitgever van een krant kan het zijn om zoveel mogelijk kranten af te zetten tegen een redelijke prijs. En die uitgever kan in dat verband besluiten dat de losse verkoop van zijn blad wordt gestimuleerd door het afdrukken van prikkelende foto's op de voorpagina. Grote omzet, goede verdiensten: goed voor iedereen die bij zijn bedrijf werkt.

Alleen een beetje tragisch voor de familie van zijn automobilist, fietser of vliegenier die zelfs in zijn laatste ogenblik geen rust werd gegund. En wiens dodenmasker in drukinkt ons allemaal verwijtend lijkt aan te kijken. Hoeveel vaders, moeders, zonen en dochters zullen jaren later nog wakker schrikken van die laatste grimas van hun teerbeminden, die een dag lang voor een paar dubbeltjes bij elk stoplicht te koop was?

Dit kan toch niet het 'algemeen belang' zijn, waar onze wijze voorvaderen zich het hoofd over braken? Want het is zelfs niet vol te houden dat het belang van de krantelezer is gediend met het voortdurend bevredigen van zijn sensatiezucht, toch niet een van de fraaiste menselijke eigenschappen.

'Maar een krant is toch geen opvoedkundig instituut?', zullen sommigen tegenwerpen. Natuurlijk is een krant in de eerste plaats een medium dat zijn lezers zo snel en accuraat mogelijk voorziet van relevante informatie. En natuurlijk werkt een krant daarbij als een spiegel van de samenleving waarin hij verschijnt. Maar net zomin als een individuele burger kan een krant zich ontslagen achten van de plicht om een bijdrage te leveren aan die samenleving. Wie zijn bestaansrecht louter ontleent aan commerciële of economische waarden, draagt uiteindelijk bij aan de geestelijke verarming van de gemeenschap. In die zin draagt ook een krant verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de samenleving. Een krant die de verkeersdoden alleen maar opstapelt, zonder bij voorbeeld de oorzaken te belichten die tot verkeersongelukken leiden, mist een kans om bij te dragen aan een leefbaarder Curaçao.

IN DIT NUMMER van Ñapa :

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van één gulden.

EINDREDACTIE: **Norbert Hendrikse**
LAYOUT: **Solange Isselt**

Dag van de Pers

GELUKGEWENST... GEFELICITEERD

'IK SLA TERUG IN DE KRANT'

Hoofdredacteur/direkteur A.A. Jonckheer:

'Sensatie is ook nieuws'

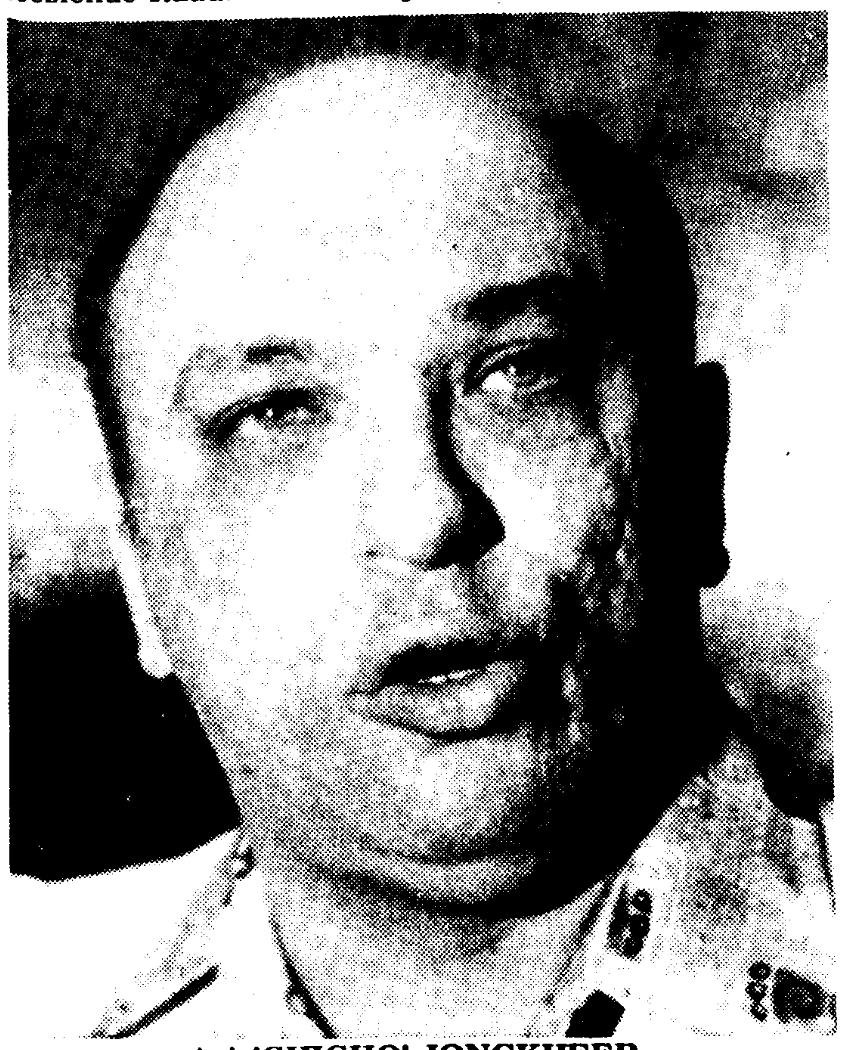
- door Hennie Harinck -

Een close-up van een afgerukt onderbeen met schoen geklemd achter een bumper van een auto. De gruwelfoto van het jaar gezien de reacties van lezers die de krant snel weer dichtsloegen bij de aanblik van het met bloed bespatte ledemaat. Luguber en afschrikwekkend. Maar ook realiteit én nieuws waar je - vrijwillig - kennis van kunt nemen, want je hóeft die krant natuurlijk niet te kopen.

Directeur A.A. 'Chicho' Jonckheer, 'vader' van De Curaçaosche Courant en de Beurs- en Nieuwsberichten en tevens hoofdredacteur van het ochtendblad Ultimo Noticia: "De krant brengt ook wat de lezer wil. Dit soort foto's verkoopt de krant. Het is commercieel interessant. Er zijn natuurlijk graden van gruwelijkheid. De hoofdredactie beslist uiteindelijk waar de grens van het toonbare ligt. Het bungelende been tussen de bumper? Het mag luguber zijn maar het is nieuws. Een klein beetje sensatie is immers ook nieuws".

Op Curaçao kan het, overigens forse, aanbod van kranten onderverdeeld worden in de 'elitaire' Nederlandstalige kranten, zoals de Amigoe en de Beurs- en Nieuwsberichten en de Papiamentstalige kranten die zich volgens Jonckheer 'meer op de massa richten'. Tot deze laatste groep behoren Extra, La Prensa, Nobo, Ultimo Noticia en Noticiero.

Over het algemeen kan gesteld worden dat de 'deftige' kranten, zoals Jonckheer ze noemt, zich qua journalistieke normen meer richten op Nederland dan op Curaçao, hoewel niet echt van Curaçaose normering in de pers gesproken kan worden. Kent Nederland de Raad van de Journalistiek en een erecode waaraan de journalist zich dient te houden, Curaçao richt zich eerder op de USA en Zuid-Amerika wat de persmoraal aangaat. Hier kan een journalist niet op het matje worden geroepen door een toeziende Raad. Wel kan hij

A.A.'CHICHO' JONCKHEER

in een civiele procedure worden aangeklaagd, bijvoorbeeld wegens laster. Het is de rechter die dan uiteindelijk beslist over het al dan niet 'welvoeglijk' handelen en berichtgeven van de journalist.

OUDE ROT

'Chicho' Jonckheer is een ouwe rot in het vak. Hij stamt nog uit de tijd toen Luis Daal hoofdredacteur was bij La Prensa en Pater Möhlman de scepter zwaaide bij de Amigoe. Jonckheer maakte de komst van de eerste telex mee. "Voor 1952 werd het Spaanstalige nieuws nog elke dag ingevlogen vanuit New York. Mijn vader polste eens bij United Press of hij geen telexaansluiting kon krijgen en dat kon." Jonckheer starte zijn carrière met een baantje als assistent advertentie opmaker bij de, toen nog Spaanstalige, La Prensa. Na een politiek intermezzo in de jaren '54 - '67 waarin hij o.m. gedeputeerde van algemene zaken was voor de Democratische Partij, kwam Jonckheer weer terug bij zijn oude liefde: de krant. Vanaf de oprichting in 1982 van de Ultimo Noticia was hij daar directeur. Later kreeg hij ook de Beurs- en Nieuwsberichten en sinds zes jaar De Curaçaosche Courant onder zijn beheer.

De taak van een journalist valt volgens hem samen met die van een dagbladjournalist. "Een journalist verschaft informatie. Hij of zij mag wel een opinie geven hoewel die niet in de gewone verslaggeving tot uiting komt maar meer in commentaren. Tussen de regels door geeft hij wellicht een mening. Dat mag ook in een land waar we persvrijheid hebben."

Nederland kent de Raad voor de Journalistiek die de pers aan een zogenaamde erecode en fatsoensregels houdt. Zijn er op Curaçao ooit stemmen opgegaan om een dergelijke Raad op te richten?

"Ik heb in het verleden pogingen gedaan om een vereniging van hoofdredacteuren op te richten wat niet gelukt is. In de laatste bijeenkomst met Maria Liberia-Peters heb ik ervoor gepleit een instantie in het leven te roepen die bevoegdheid heeft om sancties toe te passen als journalisten over de schreef gaan."

"Momenteel moet de rechter er aan te pas komen als een journalist buiten zijn boekje gaat. Zelf heb ik twee keer in de gevangenis gezeten. De eerste keer werd ik nota bene beschuldigd van 'diefstal' van de NV Ultimo Noticia. De tweede keer had het niets met mijn vak te maken. Ik had zogenaamd een illegale loterij opgezet. Tussen de politie en mij bestaat een speciaal soort 'liefde'. Nee, ik vind het niet erg om voor mijn principes te worden opgesloten. Beide keren stond ik in m'n recht.

Ik zal zelf nooit gerechtelijke stappen nemen als mij onrecht wordt aangedaan. Ik klaag niet aan. Ik sla terug in de krant."

Journalistieke normen verschillen per land en zeker per werelddeel. Hoe zou U het verschil in normen tussen Nederland en de Antillen willen typeren? In Nederland vindt bijvoorbeeld geen verslaggeving van zelfmoorden plaats. Hier wel.

"Nederlandse kranten zijn saaier. Wij spiegelen ons meer aan Noord- en Zuid-Amerika. Zelfmoord is hier nieuws. Nieuws is nu eenmaal niet altijd goed nieuws. In principe verslaan we alles wat nieuws is. Mijns inziens moeten journalisten niet censureren."

Onlangs ontsnapten zes gevangenen uit Koraal Specht. De volgende dag stonden zij met foto, naam en toenaam in diverse kranten breed uitgemeten. Speelt de privacy van de gevangene en vooral van zijn familieleden geen rol in de beslissing deze foto's te plaatsen?

"Het publiek heeft er recht op de foto's van gevaarlijke figuren als deze te zien. Deze gevangenen waren al veroordeeld dus is het geen probleem dat hun namen voluit in de krant staan. Overigens heeft de politie samen met de foto's slechts de initialen vrijgegeven. Privacy van de gevangene is hier niet in het geding, wel de veiligheid van de burger."

In Nederland speelt die privacy wel een rol. Daar bestaat zelfs privacy wetgeving. Heeft het feit dat Curaçao een klein eiland is met een beperkt aantal inwoners ermee te maken dat privacy hier een andere rol speelt bij de berichtgeving?

"Je zet geen namen in de krant om personen te beledigen, maar om het publiek in te lichten. Ik ben tegen elke censuur, behalve die door de krant zelf wordt opgelegd om te voorkomen dat mensen door het slijk worden gehaald.

Er is bovendien een groot verschil tussen publieke figuren en burgers. Hoge bomen vangen nu eenmaal veel wind. Ten aanzien van die personen mag de pers heel kritisch zijn, vind ik."

"Dat we op een eiland leven beïnvloedt zeker de journalistiek. Iedereen kent immers iedereen. In feite bevindt de journalist zich hier in een moeilijker positie dan in Nederland, omdat je hier voorzichtiger moet zijn. Maar ook al is het je vriend; zijn foute daden moeten aan de kaak gesteld worden, àls het tenminste nieuwswaarde heeft".

Is de opening van een winkel nieuws?

"Soms kan dat nieuws zijn. Bijvoorbeeld als daardoor honderd mensen werk hebben gevonden. Nieuws is dat waar de gemeenschap van op de hoogte moet worden gesteld. Overigens wordt dat door elke journalist weer anders geïnterpreteerd".

Hoever rijkt de 'macht' van de journalist?

"Ik denk niet dat een journalist aan de lezer een opinie kan opleggen. Hij kan wel argumenten aandragen en die worden opgepikt voorzover het in het straatje van de lezer past. Daarom kan de Democratische Partij ons nooit verwijten 'dat de Ultimo Noticia hun stemmenwinst heeft gekost'. Wij geven pro en contra argumenten.

Toen ik nog bij La Prensa werkte waren wij overigens de enige krant die toegaf een politieke - Democratische Partij - signatuur te hebben. De anderen vonden dat verwerpelijk maar hadden die ook overduidelijk. De Amigoe had ontegenzeglijk een rooms-katholieke signatuur.

Dat de macht van de media en dus van de journalisten groot is zagen we nog onlangs toen de coup in Rusland mislukte. De informatiebronnen en de media, die dankzij de glasnost en de perestrojka talrijk zijn geworden en minder onder controle van de overheid en de partij staan, konden niet bijtijds afgekapt worden. Nee, ik denk dat de pers ertoe heeft bijgedragen dat de conservatieven-coup niet kon slagen."

Hoe verklaart u het dat er op Curaçao maar liefst zeven dagbladen en een weekkrant uitkomen, nog afgezien van de Engelstalige bladen?

"Het lijkt veel maar let wel: voor de Papiamentu sprekende bevolking is de krant het enige 'genotsmiddel'. Er zijn haast geen boeken in die taal en nauwelijks tijdschriften. Men 'hongert' naar leesvoer in het Papiamentu. De Curaçaoënaar leest daarom meestal meer dan een krant."

De journalistieke presentatie van de Papiamentstalige kranten verschilt overduidelijk van die van de Nederlandstalige. Vooral de berichtgeving over auto ongelukken verschilt nogal.

"De ochtendbladen zijn duidelijk meer geïnteresseerd in het politiegebeuren en vertonen soms bloederige foto's van gewonde verkeersslachtoffers. Maar je moet je bedenken dat een krant ook een handelsobject is. Dit soort foto's maakt dat de krant verkoopt. De lezer wil die afbeeldingen nu eenmaal."

NEDERLAND

Hoe vindt u de verslaggeving over de Nederlandse Antillen van in Nederland woonachtige journalisten over het algemeen?

"Slecht. Ik lees dagelijks De Telegraaf, NRC-Handelsblad en het Financieel Dagblad. Als ik wat goeds lees over de West is dat een uitzondering. Hoe kunnen ze ook denken dat een weekje in het Van der Valk Hotel ze tot Antillen-experts maakt? Sensatie lijkt me het motto voor de Nederlandse bladen om te schrijven over de Antillen. En dat is altijd al zo geweest. 'Kanker op Curaçao' verkoopt nu eenmaal beter dan 'Positieve ontwikkeling op Curaçao'. Ze zijn uit op schandaaltjes; het moet een sensationeel artikel worden. Vanaf het moment dat ze op de *plane* stappen in Amsterdam tot hier in Willemstad is dat de bedoeling. Ze geven bovendien een smak geld uit om hier een reportage te maken, dus hun artikel moet geld in het laatje brengen door een grotere losse verkoop. Nee, nieuws over de Nederlandse Antillen is per definitie slecht nieuws. Dat geldt overigens ook voor Suriname.

Een betere voorlichting over de West zou al heel wat kunnen verbeteren in de Nederlandse verslaggeving over de Antillen. Maar ik ben pessimistisch. Men wil die slechte, eenzijdige pers helemaal niet veranderen. Ze willen gewoon sensatie en rotte situaties aan de kaak stellen."

In het redactiestatuut van de Amigoe staat dat de journalist gehouden is aan een onafhankelijke en kritische opstelling met zorgvuldig respect voor de waarheid, het recht en de billijkheid op basis van eerbied voor de menselijke persoon, zijn leven, vrijheid en integriteit. Bestaat er volgens u 'waarheid'? Is die niet altijd subjectief? Alleen al de selectie van het nieuws drukt een bepaalde subjectieve 'waarheid' uit.

"Ik kan volledig achter het citaat uit het redactiestatuut staan. Ja, volgens mij bestaat er waarheid. Het feit van een moord is een waarheid als een koe. In de politiek heeft echter ieder zijn eigen waarheid. Dan komen we op het vlak van de opinies en de nuanceringen. Twee weken geleden was het communisme nog de waarheid in de Sovjetunie, nu niet meer."

Wat zijn journalisten voor mensen?

"Doodgewone mensen met ergens een beetje idealisme. Als je journalist bent en je bent er niet van overtuigd dat je je werk goed doet dan moet je stoppen. Een journalist is een spreekbuis van de kleine man. Hij komt op voor zijn rechten, geeft hem een uitlaatklap en beschermt hem. Als niemand de kleine man te hulp snelt dan is het de taak van een journalist om hem tegemoet te komen. Een journalist hoopt dat wat hij schrijft een bepaalde follow-up krijgt, dat hij een verbetering teweeg kan brengen met zijn artikelen."

Dag van de Pers

Dag van de Pers

Periodistanan di Kòrsou pabien ku boso dia!

NABCO

1991

Dag van de Pers

Wij wensen allen werkzaam bij pers, radio en televisie een geslaagde viering van

DIA DI PRENSA

Moge het ook een dag van bezinning worden op Uw belangrijke taak in deze gemeenschap.

MITS CURACAO N.V.

Kaya Buena Vista z/n, Curaçao, N.A.
Tel: 89900 - 86360 Telex: 1231 NA

1991

Dag van de Pers

In deze moeilijke tijd is korrekte, onpartijdige informatie in het belang van de gehele gemeenschap.

WELCOME SHOP

199

Dag van de Pers

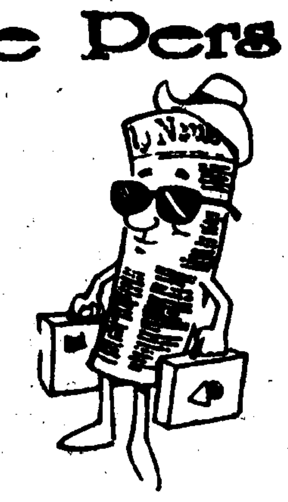
PERIODISTANAN
Awe ta Boso dia !
Forsa, salú i boluntat pa sigui kumplí ku e gran abor di informá pueblo.

Panchbata Agencies
Architectenweg 54

1991

Dag van de Pers

PROFICIAT!
met
Dia di Prensa

Dank voor Uw werk.

CURACAO INTERNATIONAL AIRPORT N.V.
Plaza Margareth Abraham - Hato

1991

Dag van de Pers

"Dia di Prensa"

Moge de pers ook in de toekomst bewust blijven van haar grote verantwoordelijkheid in onze gemeenschap!

BOTIKA MUIZENBERG N.V.

199

Dag van de Pers

PABIEN !!!

Na tur periodista di Kòrsou riba e dia speshal aki

MANGUSA SUPERMARKET

1991

Dag van de Pers

Periodistanan di Antias
PABIEN !!

ST. ELISABETH HOSPITAAL

1991

Dag van de Pers

Proficiat! en sterkte
1 SEPTEMBER
"Dia di Prensa"

UNITED COLORS OF BENETTON.
Madurostraat 4

199

Dag van de Pers

Op de DAG van de PERS
Onze gelukwensen aan alle PERSMENSEN

1991

Dag van de Pers

Pabien met "Dia di Prensa"

CUCITECH N.V.

1991

Dag van de Pers

1 september

onze beste FELICITATIE WENSEN COMMUNICATIE mensen

TDS

199

Dag van de Pers

Met opbouwende kritiek en onpartijdige informatie helpt men een volk bewust te maken.

Persmensen Proficiat!

1991

Dag van de Pers

Persmensen Proficiat!

Ga door met het goede werk.
Wij blijven op U rekenen.

1991

Dag van de Pers

Wij wensen allen werkzaam bij pers, radio en televisie een prettige Dia di Prensa

WORLD WIDE IMPEX N.V.

199

P.G. pleit voor instelling Tuchtcollege

Mr. Robert Pietersz:

'Er komt een dag dat lezer kiest voor betere krant'

Eéns zullen krantelezers op Curaçao voor het beste, meest accurate medium kiezen. Nu nog niet: de groep moet eerst groter en wijzer worden. Procureur generaal Robert Pietersz werpt een futuristische blik op de ethiek en de journalistiek. "Geloof me, over tien à twintig jaar zijn ze ongetwijfeld niet meer tevreden met ongeloofwaardige en onvolledige media op Curaçao".
Voor bepaalde kranten die ze nu nog elke dag uit de brievenbus trekken of op straat kopen, halen ze over een tiental jaren hun neus op. Geen trek meer in onvolledige berichten, in sensatie, in gruwelijke artikelen over misdaden of de meest bloederige foto's. Slechts hongerig naar informatieve, goed afgeronde artikelen, waar het nu nog aan schort op Curaçao, zegt Robert Pietersz.

= door Simone de Brabander =

"Over een tijd willen ze alleen maar informatie waar ze wijzer van worden." Niet een beetje idealistisch? Immers, er zullen altijd mensen zijn die hun behoefte aan sensatielust bevredigd willen zien? "Het is een vicieuze cirkel; de curiositeit naar sensatie wordt in stand gehouden. Maar kranten worden zo ongeloofwaardig. Het is misschien futuristisch te denken dat lezers gaan kiezen voor iets beters, maar het zal er ongetwijfeld van komen; daar ben ik van overtuigd."

De normen die je aanlegt waarbij het geweten een zeer belangrijke rol speelt, definieert de procureur-generaal als ethiek. Enerzijds heb je normen die door je ouders zijn opgelegd, anderzijds zijn ze vastgelegd in wetten en regels. Dat de moraal kan verschillen per persoon geeft hij toe.

Robert Pietersz, die zeer doordacht zijn antwoorden kiest en ze vervolgens keurig op een dienblaadje presenteert, denkt dat het allemaal stukken beter kan. Hij betreurt het dat veel journalisten de opvoedkundige taak die ze zouden moeten hebben, aan hun laars lappen. Foto's van gruwelijke auto-ongelukken waarbij lichamen uit elkaar zijn gerukt en het bloed alle kanten uitstroomt, worden zonder pardon geplaatst. Nauwelijks educatief te noemen. Onvolledige artikelen, waarin de verslaggever al van te voren iemand benadeelt/schuldig maakt (zoiets als: 'de geruchten doen de ronde' dat Pietje Puk gisteren eieren heeft gestolen), zonder daar bewijzen voor te hebben, zijn geen uitzondering. "Ze gaan als een olifant door een porseleinen kast."

Robert Pietersz ergert zich er groen en geel aan. "Juist in een samenleving als de onze, waar journalisten door de beperkte omvang en het lage bevolkingsaantal van Curaçao de kans krijgen het vak goed te doen. Het is allemaal meetbaar, je hebt zo een mooi overzicht, we hebben een ideale samenleving waar het vak perfect kan worden uitgeoefend. Ik vindt het jammer dat dat niet gebeurt."

BOEKJE

De procureur-generaal snapt dat het moeilijk is om als journalist -"ik noem geen namen "- te wachten op meer informatie, totdat het artikel uiteindelijk wel volledig en goed onderbouwd in de krant kan komen. Een reporter wil namelijk het verhaal als eerste -primeur- plaatsen. Ook verslaggevers moeten opbotsen tegen andere media, de consurrentiestrijd is ook in dit vak aanwezig. "Maar wat is het nut ervan om mensen te benadelen door een onvolledig verhaal te plaatsen?. Wanneer giet je de verkregen, maar onvolledige informatie in een artikel? Je moet heel goed de belangen afwegen." Waar liggen uiteindelijk de grenzen, wanneer gaat een journalist duidelijk zijn boekje te buiten? Robert Pietersz: "Een verslaggever is fout als hij inbreuk doet op de privacy, zonder het algemeen belang daarbij te dienen." Mooi gezegd, maar wanneer doe je als journalist inbreuk op de privacy? De procureur-generaal geeft een voorbeeld, en legt dan opnieuw nadruk op hetgene waar hij zich zo groen en geel aan ergert. "Al van te voren in de media mensen beschuldigen van een delict, die nog niet eens schuldig zijn, maar alleen verdacht worden, dan doe je inbreuk op de privacy. Of als je geruchten die de ronde doen dat....gebruikt als aanhef voor je artikel."

Het interview begint op een cursus journalistiek te lijken. Hij snapt niet dat verslaggevers zo lang blijven doordrammen om meer informatie als -zoals bijvoorbeeld bij de uitbraak van zes gevangen ruim drie weken geleden - het onderzoek door de recherche nog gaande is. "Waarom wachten ze niet gewoon? Het 'hot news' - namelijk dat de zes zijn gevlucht- is toch al geweest, waarom zo lang speuren als ze even later toch het resultaat van het onderzoek op een dienblaadje aangereikt krijgen?"

POEHA

Zijn teleurstelling over de pers op Curaçao doet hij nog verder uit de doeken. Veel journalisten kloppen een verhaal op, waardoor de essentie ervan in het niets verdwijnt. "Ze maken een hoop poeha van iets kleins; schrijven en ellenlang artikel over iets onbenulligs." Het valt Robert Pietersz allemaal bitter tegen. "De taak van een journalist is dienend en daar schort echt iets aan."

Maar zijn het de journalisten op Curaçao kwalijk te nemen als ze bloederige foto's plaatsen en artikelen schrijven die niet op de waarheid berusten? Niemand trekt aan hun jasjes: het slachtoffer stapt niet zo snel naar de rechter, er is niet zoiets als een Raad voor de Journalistiek (in Nederland houdt deze toezicht op de erecode) en de Prensa Uni maakt er ook al geen heibel van als kranten de privacy van personen schenden. Kortom, journalisten kunnen vrij rustig hun

ROBERT PIETERSZ

gang gaan. Doordat zoiets als een erecode niet bestaat, wordt het gedrag in feite toch niet bekritiseerd? Het is goed dat journalisten niet belemmerd worden in de nieuwsgaring en het verwerken van de gegevens, vindt Robert Pietersz. "Regels voor verslaggevers kunnen niet worden opgesteld, omdat de persvrijheid dan in het geding komt." Toch is er een manier om journalisten iets welvoeglijker te laten schrijven zonder dat aan de persvrijheid wordt gestoord. Een tuchtcollege, stelt hij voor, waar personen die zich door een artikel in een medium aangetast voelen, kunnen aankloppen. "De uitspraken van het tuchtcollege geven al min of meer de grenzen aan. Je kan het zien als tuchtrechtspraak waarin aan de ene kant iemand uit het Hof van justitie zit, en aan de andere kant mensen die in het veld werken, journalisten dus."

"De redactie zelf kan natuurlijk ook regels opstellen, maar dan krijg je de situatie van nu gewoon terug. De ene journalist heeft een ander geweten dan de andere."

Naast opvoeden in positieve zin, moeten journalisten de 'watchdog ' van de democratie zijn. Als ze iets horen wat goed fout is, opschrijven. Ook hier geldt weer de belangenafweging, zegt Robert Pietersz. "Wanner schrijf je het op, heeft het nut?" Niemand hoeft de gruwelijke foto's echter te pikken. Een persoon die zich in zijn integriteit aangetast voelt, kan naar de civielrechter toestappen die dan wel of geen zaak tegen het betreffende medium aanspant. Zowel de directie, als de hoofdredacteur als de betreffende journalist wordt door de rechter aangesproken. Alle drie de partijen moeten voor het gerecht verschijnen, waarna uiteindelijk uit de procedure moet blijken wie over de scheef is gegaan. "Het kan zo zijn dat de verslaggever het artikel uiteindelijk toch niet wilde publiceren, maar dat de hoofdredacteur anders besliste. Dan kan de journalist niet de schuld krijegn." Mogelijk is dat de andere partij een schadevergoeding eist. Het krantenbedrijf moet daar uiteindelijk voor opdraaien. "Maar de directie kan natuurlijk een gedeelte van het bedrag door de journalist laten betalen."

Op Curaçao worden de deuren van het stadhuis door mensen die zich aangetast voelen, niet platgelopen. Ze laten het er maar bij zitten, zo van, daar is toch niets tegen te doen. Ze weten vaak niet dat ze hun beklag kunnen doen over een foto van een familielid die of zelfmoord gepleegd heeft of die omgekomen zijn bij een auto-ongeluk. "Gebrek aan informatie bij de burgers, alhoewel de meesten wel weten dat ze naar de rechter kunnen stappen als ze zich door een artikel beledigd voelen." Daarnaast denkt Robert Pietersz dat het vrij moeilijk is advocaten te vinden die de durf hebben om zo iemand in een kort geding te verdedigen. De pers is een machtig middel. "Om tegen een medium een proces aan te spannen, daar is een hoop moed voor nodig. Je bindt namelijk een ongelijke strijd aan. De pers denkt vaak dat ze elitair is; dat is een heel groot misverstand. Natuurlijk, je hebt macht in je handen, maar het is fout daar misbruik van te maken. Als aanvaller van de pers kan je door het betreffende medium helemaal kapot worden geschreven. Ze kan vervelende artikelen plaatsen over jou als persoon."

Het moet allemaal beter, is de conclusie. Robert Pietersz heeft nog twee laatste wensen. "Iemand zal eens met een lineaal moeten meten hoeveel ruimte er besteed wordt aan *items* die niet belangrijk zijn." Daarnaast betreurt de procureur-generaal het dat er te weinig studie is verricht over het resultaat van de informatie die de lezers uit media opslaan. "Daar zou ik wel eens onderzoek naar willen zien." Hij tikt met nadruk op zijn horloge, de volgende afspraak staat voor de deur. "Ik ben dood en doodmoe, maar dat is niet erg."

Een en ander over ethiek

UIT PURITANISME zwaaien de adepten van ideologisch getinte actiegroepen zo graag met de verbodsvlag, omdat geen haar op hun hoofd twijfelt aan de eigen morele verhevenheid. Uit kudde-instinct doen ze het, omdat het verbod van andere denkwijzen en gewoonten de eigen saamhorigheid nog eens onderstreept. En uit minderwaardigheidsgevoel tenslotte, omdat je voor een dialoog stevig in je schoenen moet staan, met meer dan morele poeha alleen, omdat je voor een argumentatie over argumenten moet beschikken, over overredingskracht, over inzicht en over kennis van zaken - hinderlijke ballast die je met een eis tot verbod van de vijand of van het vijandige eenvoudig omzeilt. Maar wat is dat, 'het' roken, 'het' racisme of 'het' seksisme verbieden? Je kunt net zo goed 'de' misdaad of 'de' oorlog verbieden. Een Sisyphus-karwei. Het zou neerkomen op het verbieden van de mensheid. Maar verboden moet er worden. Daarom culmineren de drie voornaamste eigenschappen van onze krijsende en stampvoetende wereldverbeteraars in die ene: gemakzucht. Ze zoeken het bij voorkeur zo dicht mogelijk bij huis.

Ze meieren eindeloos door over bijzaken. Grimmig storten ze zich op de bierkratten van Heineken die verboden moeten worden omdat er cadmium in zit, maar intussen slaan ze zonder een woord van protest de inhoud ervan, waar zich heel wat meer chemicaliën in bevinden, achterover. Want bier verbieden, daar krijgen ze geen handen mee op elkaar. Zonder bier kunnen ze niet, in gezelligheidsverband. Zonder racisme kunnen de racisten niet. Zonder mannen kunnen de radicale feministen niet. Daarom gooien ze het, in hun niet te stuiten leuter- en bemoeizucht, op een woordenboek met Schevenings jargon of op gelonk en geknipoog ten kantore, en denken ze de Satan al nagenoeg te hebben uitgeroeid door dat, groots en meeslepend, strijd tegen discriminatie of tegen ongewenste intimiteiten te noemen. Het is het Hollandse verenigingsleven ten top: langs de deuren om oud papier bedelen en ervan overtuigd zijn daarmee de hongersnood in de wereld al voor driekwart te hebben gelenigd. Je gaat met al die reinheidsapostelen van het verbod nog eens verlangen naar een vette antisemiet, met een dikke gepoeierde sigaar in zijn mond, die alle meiden in hun kont knijpt, uitsluitend cadmiumhoudende frikandellen eet en 's zondags, bij de schutters, mikt op nikkerpoppen met rollende ogen en dikke rooie lippen. Zo iemand stinkt, maar minder.

Verdraagzaamheid is een levenshouding, geen leer. Begrijp me goed, mijn bezwaar is niet dat er mensen zijn die het racisme verfoeien, het lijkt me een plicht en een mentale instelling waar je niet al te zeer over hoeft op te snijden, mijn bezwaar is dat de georganiseerde anti- dit en anti-datbewegingen niets dan ordinaire varianten zijn van het missie- en zendingsfanatisme van Jehova-getuigen, kruisridders, vegetariërs en condoomverkopers, in de meeste gevallen, door hun ideologische geïnfecteerdheid, ook nog bewust of onbewust handen spandiensten verlenend aan geweldpredikers en terreurorganisaties. Autoritair tot op de naad. Soms zijn de verbieders onschuldig genoeg, en louter een beetje ridicuul. Zo las ik in het dagblad TROUW dat er een actiegroep is opgericht van verontruste stiefmoeders. Ze willen strijd gaan voeren tegen het 'negatieve stiefmoederbeeld'. Wat moeten die in godsnaam verbieden? Je raadt het nooit. Welnu - ze zijn er, via een ietwat belezen zuster, achter gekomen dat alle vijftien stiefmoeders in de sprookjes van Grimm slechte vrouwen zijn. 'Het zijn die sprookjes, reken maar', deelt ons de woordvoerder van de groep mee, 'die er de oorzaak van zijn dat we zo'n slechte naam hebben.' Het valt te verwachten dat er bij de rechter binnenkort een verzoek ligt om, net als de Grote Van Dale en de Scheveningse woordenschat, de sprookjes van Grimm te verbieden. Je kunt hier nog om schaterlachen. Maar van anti-seksisme naar een *Society for Cutting Up Men*, van anti-racisme tot brandbommen gooien en tot steun aan het net zo brandbomgezinde ANC, van een strijd tegen het anti-semitisme naar de totalitaire hang om dwingend op te leggen dat een deel van de geschiedenis niet heeft bestaan, het is maar een stap, zodra de idealen zich nestelen in zwakzinnige geesten.

SUPERIORITEIT

Er is veel heimelijk verlangen naar geweld en de eis tot verbod is er een voorbode van. Begrijp me goed - het is niet dat ik wat bestreden wordt, onbedenkelijk vind, ik houd de strijders voor bedenkelijk. Het is ze bloedige ernst - niet de bestrijding, maar de superioriteit van hun eigen gelijk. Het moet ongetwijfeld prachtig zijn om tegen slechtheid te wezen. Vooral tegen de slechtheid bij andere bevolkingsgroepen of in verre werelddelen, zodat je geen compromissen hoeft te sluiten, nooit eens voor een vuurpeleton terechtkomt, je niet de minste zorgen hoeft te maken over de praktijk en door en door kunt zwelgen in je eigen vierentwintigkaraats goedheid. Over wat werkelijk verontrustend om ons heen is, hoor je die heilige boontjes niet. Ze zouden hun vingers eens branden aan iets controversieels, ze vuil maken aan iets praktisch. Er zijn waarachtig zaken genoeg die (O, ik blijf Nederlander) de moeite waard zijn om te verbieden. Verboden die pas echt een eerste stap zouden betekenen naar het onvruchtbaarder maken van racistische voedingsbodems. Het verbod van het verschijnen van al die onbenullige koppen van politici op de treurbuis bijvoorbeeld, het verbod van de vernietiging van landschap en steden, het verbod van de bemoeizucht zelf.

Een bemoeizucht die ik nooit vernederender vormen zag aannemen - waar blijft het protest van de anti-seksisten, de anti-racisten, de verontruste stiefmoeders? - dan toen onlangs, na het zinken van de HERAUT VAN HET VRIJE ONDERNEMERSCHAP de camera's van de journalisten zonder ophouden, zonder restricties tot aan de opperhuid inzoemden op de in diepste nood verkerende slachtoffers, louter om de door diezelfde journalisten afgestompte kijkers thuis nog iets van een kick te bezorgen. Het ging om mensen die, terwijl de camera's doorsnorden, vernamen dat hun kind, hun liefste, hun moeder, was omgekomen. Mensen die op dat moment - misschien het intiemste, het naakste van hun leven - niets dan het recht hadden om met rust te worden gelaten. Tot amusementsvoer dienden ze, meer niet. Hier waren de grenzen van de persvrijheid bereikt. Maar kom niet aan de journalisten. Met verdorvenheid aan de andere kant van de aardbol of met malle, risicoloze bijzaken, daar gooi je hogere ogen mee.

Dit artikel van Gerrit Komrij werd overgenomen uit NRC/Handelsblad.

Dag van de Pers

Dag van de Pers

PERIODISTANAN
Awe ta Boso dia !
Forsa, salú i boluntat
pa sigui kumplí ku e gran
labor di informá pueblo.

LA ZAHAV N. V. 1991

Dag van de Pers

Op de
DAG
van de
PERS
Onze gelukwensen
aan alle
PERSMENSEN

Pita supermarket
Prairieweg 79
1991

Dag van de Pers

Wij wensen allen die werkzaam zijn bij de kommunikatie media een prettige
"Dia di Prensa"
toe!!

SECURITY GROUP
ANTILLIAN SECURITY GUARDS
ELECTRONIC SECURITY SYSTEMS
ELECTRICAL ENGINEERING
1991

EEN SEPTEMBER 1991

Dag van de Pers

Wij wensen U allen een geslaagde
DIA DI PRENSA
Veel succes en sterkte met Uw werken.
Vandaag een toost met:
AMSTEL BEER
Antilliaanse Brouwerij nv.
1991

Dag van de Pers

Saluda con satisfacción y orgullo
a todos los Medios de Comunicación
y a los Periodistas
de las Antillas Neerlandesas,
especialmente de Curazao
con motivo de celebrarse mañana,
1 de Septiembre de 1991, el...

DIA DE LA PRENSA

REFINERIA
ISLA (CURAZAO) S.A.
Filial de Petróleos de Venezuela S.A.
1991

Dag van de Pers

Proficiat!

Wij wensen allen werkzaam bij
PERS, RADIO en TELEVISIE
een geslaagde viering van
DIA DI PRENSA

MAU-ASAM TRAVEL
1991

MASHA PABIEN PRENSA

Dag van de Pers

PABIEN !!!
Na tur periodista di Kòrsou riba e dia speshal aki

TROPICAL TRANSPORT CORP.
1991

Dag van de Pers

VEEL SUCCES
Wij wensen alle persmensen
veel Geluk
en plezier
op hun dag!

CUROIL
1991

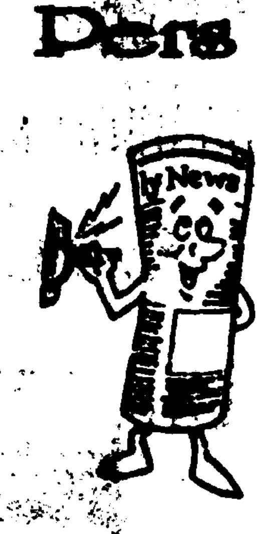
Dag van de Pers

Masha, Masha
Pabien
na
* PRENSA
* RADIO
* TELEVISION

Cooperativa HOCREST
HOCREST
CORSOW
1991

Dag van de Pers

Pabien met
"Dia di
Prensa"

CURGAS N.V.
1991

Dag van de Pers

PERIODISTANAN DI KORSOU PABIEN KU BOSO DIA!

KORPODEKO
Korporashon pa Desaroyo di Kòrsou
FUNDASHON EMPRESA CHIKI KORSOU
1991

Dag van de Pers

Prettige
en
Geslaagde Arbeidsdag

Moge het een dag worden van begin-
ning op onze taak in de gemeenschap.

BOOLCHAND'S
BOOLCHAND'S
HEERENSTRAAT
TEL. [illegible]

Waarom nog drukken op papier ?

De krant van de toekomst: elektronische informatie

= door Henk de Beijer =

EEN BLINDE MENEER staat 's ochtends vroeg op en loopt, nadat hij zijn mond gespoeld heeft en de slaap uit zijn ogen gewassen, naar zijn computer. Het apparaat staat aan; het heeft de hele nacht aangestaan en nieuwsgierig zet hij ook een spraaksynthese-apparaatje aan en tikt op zijn toetsenbord. Met een wat vreemde, maar behoorlijk verstaanbare stem kondigt het spraaksynthese apparaat de editie van die ochtend van het dagblad Trouw aan. De gehele inhoud van de krant is in de vroege ochtenduurtjes via een modem, dat aan een radio gekoppeld is, zijn computer binnengekomen en op zijn harde schijf opgeslagen, ruim zeshonderd kilobyte aan informatie.

Alle moderne kranten worden tegenwoordig niet alleen achter een beeldscherm gemaakt, maar ook via speciale computerprogramma's gezet en gedrukt. Journalisten die met hun tijd zijn meegegaan typen niet langer op papier, maar op een computer-terminal. Zelfs datgene wat op papier (bij voorbeeld per fax) binnenkomt, kan razendsnel met een ocr-scanner in de computer worden ingelezen. De redacteuren kunnen zelf ook op computer-terminals de artikelen opmaken met de lettertypes en -groottes die zij wensen, eenvoudig door enkele commando's in de tekst op te nemen. Op papier verschijnt al die informatie pas als de drukpersen gaan draaien.

OP AFSTAND

Zelfs over grote afstanden kunnen reporters met draagbare computertjes via een aansluiting op een telefoonlijn met een modem hun verslagen direct naar de computer op de redactie sturen, kant en klaar om in de krant te worden opgenomen. De eindredacteur hoeft alleen maar te bepalen waar hij het stuk wil hebben opgenomen en kan, desgewenst met enkele commando's, alinea's of zinnen schrappen en de opmaak veranderen.

Goed beschouwd ligt de volgende stap ogenschijnlijk helemaal voor de hand: waarom wordt de krant eigenlijk nog op papier afgedrukt? Zoals alle informatie erin is gebracht, via computer-terminals, zo kan die er even goed weer uit komen! Dat was precies de gedachte achter het 'ELK' project, de 'Electronische Krant' voor blinden.

Het is al enige jaren geleden dat in Zweden de eerste proef werd genomen met een electronische krant voor blinden. Per slot van rekening kan een niet-ziende de dagelijkse krant niet zelf lezen. Hij is aangewezen op de hulp van anderen om hem datgene wat hem interesseert voor te lezen.

CASSETTES

Sinds vele jaren is die voorleestaak overgenomen door instellingen die selecties uit kranten en tijdschriften op cassettebandjes inlezen en aan de blinde abonnees toesturen. Het zou te omslachtig zijn een hele krant dagelijks op cassettes in te spreken en aan de abonnees toe te zenden. Als gevolg daarvan blijven blinden afhankelijk van de keuze van anderen die zij hooguit eens per week ontvangen. Bovendien 'blader' je niet even door een paar cassettes heen om datgene op te zoeken wat je het meest interesseert. Pas als zij het dagblad van hun keuze dagelijks in hun brievenbus vinden en zelf kunnen doornemen wanneer hen dat schikt, bevinden zij zich in gelijke positie met normaal zienden.

In Nederland verkeren thans tien blinden — zij het nog experimenteel — in die bevoorrechte positie. De dagelijkse krant valt weliswaar niet in hun brievenbus, maar wordt 's nachts weggeschreven op de harde schijf van hun computer. Met behulp van een synthetische stem en een aangepast computer-programma kunnen zij snel door de krant 'bladeren' en de artikelen 'lezen' die hen interesseren. Dat gaat dan weliswaar niet aan de ontbijttafel of in een luie stoel, maar zittend voor de computer.

'ELK' PROJECT

De Zweedse ervaring kwam de Perscombinatie in Amsterdam (waar Trouw deel vanuit maakt) goed van pas. 'Het idee is afkomstig van het Persinstituut', zegt Trouw-hoofdredacteur de heer Timmer bescheiden, hoewel hij zelf de motor achter het project is. 'De Zweedse expert, die het project heeft opgestart vond het dagblad Trouw het beste, omdat onze krant sterk gerubriceerd is. Elke pagina is aan een specifiek onderdeel gewijd', aldus de heer Timmer in een uitvoerig telefoongesprek.

Een van de systeembeheerders van de Perscombinatie legde ons uit hoe het allemaal in zijn werk gaat. 'Als de krant klaar is om gedrukt te worden, converteren wij de hele inhoud voor het ELK project naar ASCII formaat. De krant wordt aangemaakt met het EDIT programma, en alle opmaak-commando's moeten eruit voor we de teksten de ether insturen.'

'Voor de abonnees op het ELK project zouden al die commando's alleen maar verwarring stichten. Vervolgens sturen we de hele inhoud een modem in, waar alle ASCII codes worden omgezet in geluidssignalen, die naar een FM-radiozender gaan. De abonnees hebben zo'n zelfde modem, aangesloten op een radiotoestel. Hun modem zet de geluidssignalen weer om in de gebruikelijke ASCII codes die op hun harde schijf worden weggeschreven. Zo eenvoudig is dat'.

Het zou ook via telefoonlijnen kunnen, maar dan zouden alle abonneenummers gelijktijdig gedraaid moeten worden en de kosten zouden vrij hoog uitvallen. Er wordt een radiozender gebruikt, die 's nachts geen programma's uitzendt.

Bij het Centrum voor Gesproken Lektuur in Grave kreeg ik een demonstratie van hoe er aan de ontvangstkant mee wordt omgegaan. Het gebruikte computer-programma is zodanig verfijnd, dat de ontvanger met een enkele toetsaanslag van pagina naar pagina kan springen en van artikel naar artikel. Hoort hij een artikel kop die hem interesseert, dan kan hij een tweede toetsaanslag doen om het in zijn geheel voorgelezen te krijgen door het spraaksynthese-apparaat. Het vreemde stemgeluid went zeer snel, vooral ook omdat het in Grave gebruikte apparaatje bij punten en komma's intoneert. Mijn eigen Amerikaanse *'speech output'* doet dat niet, maar is wel aanmerkelijk goedkoper en zeker zo goed verstaanbaar.

BEVEILIGING

'Of het project na de experimentele periode zal worden voortgezet en uitgebreid hangt van enkele bijkomstige factoren af'. Aldus Trouw-hoofdredacteur, de heer Timmer. 'De belangrijkste daarvan is de beveiliging. In principe kan op dit moment iedereen die een computer met een modem heeft en die erachter kan komen via welk FM-kanaal de signalen worden uitgezonden, — wat niet zo moeilijk is —onze krant ontvangen. Dat is niet de bedoeling. Er zal dus een of andere codering moeten worden ingevoerd die alleen betalende abonnees in staat stelt de signalen te ontvangen. Een tweede probleem vormen de advertenties. Die zijn in hoofdzaak grafisch van aard en kunnen dus niet door een spraaksynthese-apparaat worden weergegeven'.

Men ziet het bij de Perscombinatie in Amsterdam voorlopig nog niet zitten dat ook normaal ziende abonnees hun krant electronisch zouden gaan ontvangen. Het is op zich heel wel mogelijk,

Nog niet voor ziende abonnees

maar men vermoedt dat de meeste krantenlezers er de voorkeur aan geven hun dagblad aan de ontbijttafel of in een gemakkelijke stoel zittend te lezen. Bovendien zouden, voor normale abonnees, de advertenties gedwongen op het scherm dienen te verschijnen, want de opbrengst daarvan vormt een groot deel van het inkomen van elke krant en elk tijdschrift.

Bovendien zou het heel simpel zijn voor een computerabonnee om de hele krant in een wip op een floppydisk te zetten en aan anderen te geven. Een hele krant met een kopiëermachine vermenigvuldigen is te omslachtig om een risico in te houden.

De verwachting is eerder dat er in de toekomst fáxkranten gaan verschijnen, die het probleem van het transport en de bezorging in één klap de wereld uit zouden helpen. Ook faxen versturen kan per computer veel sneller gebeuren dan met een gewoon fax-apparaat, maar de mogelijke fax-krant van de toekomst zou wel geheel nieuwe eisen stellen aan de opmaak-redacties. De electronische krant trouwens ook, als die ooit gemeengoed wordt. Een computerbeeldscherm is wel heel iets anders dan een krantepagina op papier.

Het computertijdschrift PCM — een uitgave van de VNU in Amsterdam — heeft 'n keer een proef genomen met een uitgave op diskette. Daarbij maakte men gebruik van 'hypertext' om via een algemene inhoudsopgave vliegensvlug naar de gewenste artikelen te springen. Een van de problemen was echter dat de lezer zonder moeite alle advertenties kon overslaan en daarmee zouden de adverteerders nooit genoegen nemen.

'De krant brengt de leugens in het land'

Nieuws brengt voordelen maar ook verplichtingen

= door dr A. van den Doel =

HET DOORGEVEN van nieuws is zo oud als de mensheid. Wie thuiskwam van de jacht vertelde aan zijn huisgenoten wat hij had gezien. Wie op het land gewerkt had, wist meer over de vluchten van de vogels, het komende weer en de gesteldheid van de grond dan de thuisblijvers. Handelaren wisselden berichten uit over de toestand van de wegen, over onrust onderweg, over de smaak van het kopende publiek, en nog heel wat meer. Maar het was steeds mondeling nieuws.

Later verschenen in de steden geschreven muurkranten en na de uitvinding van de drukkunst werd verspreiding van nieuws op grote schaal mogelijk. Er zijn in de loop van de tijd verbeteringen gekomen in de snelheid waarmee nieuws kon worden doorgegeven, maar het basisbeginsel bestond reeds lang. Hoewel radio en televisie nieuws sneller kunnen doorgeven dan de pers, hebben ze toch de krant als het nieuwsmedium bij uitstek niet kunnen vervangen.

De voordelen van het gedrukte boven het gesproken woord zijn talrijk. Je kunt de krant te allen tijde opnemen, je hebt er geen hulpmiddelen bij nodig zoals een radiotoestel of een televisieapparaat. De stroomvoorziening is bij het lezen ook niet belangrijk. Met andere woorden: het gedrukte nieuws kan geraadpleegd worden wanneer men dat wil, men is niet aan vaste uren gebonden zoals bij de andere media.

Een ander belangrijk voordeel van de pers is de mogelijkheid om commentaar aan het nieuws toe te voegen. Dit kan en gebeurt via de andere media ook wel, maar het heeft het grote nadeel: een oor in, het andere uit. Het commentaar in de krant kan uitgebreider zijn en kan gelezen worden wanneer men er tijd voor heeft.

Al deze voordelen van het gedrukte nieuws en de daarbij behorende overwegingen brengen natuurlijk ook verplichtingen met zich mee. Veel mensen nemen aan dat berichten waar zijn, omdat ze gedrukt zijn. Dat is vanzelfsprekend een misvatting. De uitdrukking: "De krant brengt de leugens in het land" is dan ook gebaseerd op bittere ervaring. De redactie van een krant heeft een grote verantwoordelijkheid tegenover het lezende publiek. De berichten, die men publiceert dienen zoveel mogelijk op hun waarheidsgehalte te worden getoetst. Dat men niet alle fouten zal kunnen achterhalen spreekt vanzelf, maar men moet zich wel bewust zijn van het risico dat men loopt indien berichten worden doorgegeven die pertinent onjuist zijn.

Op deze bijzondere dag, de Dia di Prensa, willen we dan ook niet alleen allen, die aan de nieuwsvoorziening via de pers bijdragen, feliciteren maar hen ook op het hart drukken om het waarheidsgehalte van wat men publiceert hoog te houden. De krant kan op die wijze een grote bijdrage leveren aan de positieve vorming van de publieke opinie. Bladen, die op sensatie belust zijn, en het niet zo nauw nemen met de correctheid van hun berichten, bewijzen ons geen goede diensten.

KRITISCH

De bronnen, waaruit het nieuws voortkomt, moet men uiteraard ook kritisch bekijken. Nieuws van de zijde van de overheid zal gemakkelijk de kleur kunnen dragen van de regeringspartijen en moet dus omzichtig bekeken worden. Hetzelfde geldt voor berichten van aanverwante diensten, zoals de politie, douane, etc., waarbij de objectiviteit vaak veel te wensen overlaat. Wat zijn de verborgen motieven, die bij al deze afgevers van nieuws een rol spelen?

Een journalist met ruime ervaring zal hier een scherpe neus voor krijgen en er op toezien, dat de lezers niet misleid worden. De beunhazen in de journalistiek zullen dit uiteraard nooit leren. Vandaar dat er zulk een groot verschil in het niveau van de berichtgeving is onder onze Arubaanse kranten.

De pers kan een medium ten goede zijn indien ze haar verantwoordelijkheid kent. Gelukkig is het land met zo'n pers.

Onzorgvuldigheid in de berichtgeving

OP DE DAG VAN DE PERS is het gebruikelijk extra aandacht te besteden aan de communicatiemedia, die een belangrijke rol spelen in het dagelijks leven. Hoe dikwijls gebeurt het niet dat één van de eerste handelingen van een nieuwe dag is, het openslaan van een ochtendkrant. Hoeveel mensen hebben niet de gewoonte om, na een drukke werkdag, relaxed de in de vooravond verschijnende kranten door te nemen of om acht uur naar Telenoticias te kijken.

Hetgeen in de kranten geschreven wordt, via de radio wordt meegedeeld of op het televisiescherm wordt bekeken, wordt meestal voor wáár aangenomen. Dit zou ook inderdaad zo moeten zijn, maar is helaas niet altijd het geval. Onzorgvuldige berichtgeving kan nare gevolgen hebben. In een kleine gemeenschap als de onze kan dat zelfs persoonlijk leed tot gevolg hebben. Onjuiste nieuwsberichten kunnen bovendien aanleiding geven tot ernstige geschillen, die uiteindelijk voor de rechter uitgevochten worden.

Niet zorgvuldige berichtgeving kan verschillende oorzaken hebben. Ten eerste kan dit te wijten zijn aan de persmedia zelf. Er zijn (te) veel kranten en radiostations op Aruba. De moordende concurrentie heeft tot gevolg dat elk medium, met welk onderwerp dan ook, de primeur wenst te hebben. Dat kan onzorgvuldige berichtgeving met zich mee brengen. Als een redacteur of een journalist de bel heeft horen luiden, maar niet goed weet waar de klepel hangt, wordt dikwijls toch een artikel geschreven en gepubliceert. Aldus vermelde berichtgeving kan tot grote misverstanden of verwarring leiden.

NIEUWSGARING

Van groot belang is dan ook de zorgvuldigheid die bij de nieuwsgaring betracht moet worden. In de Staatsregeling (artikel I.12 lid 5) is opgenomen dat niemand voorafgaand verlof nodig heeft om inlichtingen te vergaren of te ontvangen. Dit betekent dat censuur niet is toegestaan. Elke redacteur of journalist is daarbij vrij. Wel dient de berichtgeving op waarheid te berusten, terwijl de Staatsregeling bovendien aangeeft dat betrokkenen hun verantwoordelijkheid volgens de wet moeten weten. De vrijheid van drukpers (meningsuiting) staat hoog in het vaandel, doch onjuiste berichtgeving kan bijvoorbeeld leiden tot belediging, smaad of laster, en dat is strafbaar.

Zorgvuldigheid is voor de media dus een vereiste. Doch dit is de ene kant van de medaille. Aan de andere zijde dient dezelfde zorgvuldigheid in acht genomen te worden door de regering, andere overheidsinstanties en de privé-sector bij het geven van voorlichting en het verstrekken van informatie.

De nieuwsmedia moeten in ruime mate de gelegenheid krijgen zich te informeren. Meer en voldoende documentatiemateriaal zou ter beschikking moeten worden gesteld. Een wekelijkse persconferentie van de regering is nodig, maar niet voldoende. Informatie over specifieke aangelegenheden moet op een duidelijke wijze gegeven worden door deskundige functionarissen. Bovendien dienen de bijbehorende stukken aan de media uitgedeeld te worden.

Een goed voorbeeld hiervan is het gebrek aan uitgebreide informatie over de nieuwe belastingwetgeving. Waarom geen heldere uiteenzetting door een belastingdeskundige, waarbij de concept-wetgeving eveneens aan de media ter hand wordt gesteld. Slechts dan is de pers in staat zich een juist beeld te vormen van de verstrekte informatie om die daarna te kunnen vertalen naar het lezerspubliek. Overheid en privésector zijn alleen maar gebaat bij een juiste en heldere berichtgeving.

Waarom krijgt de pers wel een foto toegestuurd van de aanbieding van het rapport van de Algemene Rekenkamer aan de voorzitter van de Staten, maar het rapport zelf niet?

Wanneer er geen samenwerking bestaat tussen verschaffers en verwerkers van informatie, kan het gebeuren dat er sprake is van een lachende derde groep. Onvoldoende informatie of onjuiste berichtgeving leiden soms tot geschillen, waardoor het noodzakelijk wordt een beroep te doen op de advocatuur. Dit brengt onnodig hoge kosten met zich mee en kan op zich weer aanleiding geven tot op sensatie gerichte berichtgeving. Een juiste afstemming van betrokken partijen op elkaar kan dit voorkomen. De krantenlezer en de nieuwsluisteraar zijn hier ook niet bij gebaat.

PABIEN

= door mr.drs.H.B.van Aller =

IN DE SAMENLEVING leven we volgens een aantal regels van moraal, fatsoen en beleefdheid. Het verschil tussen deze voorschriften en rechtsregels is, dat de rechtsregels van hogerhand (de overheid) worden gehandhaafd en dat op niet naleving ervan meestal straf (een sanctie) is gesteld. Dit kan als de overheid zelf ingrijpt (zoals bij het strafrecht), of omdat de overheid de individuele burger behulpzaam is bij het verkrijgen van zijn recht door middel van een burgerlijk proces. Fouten in de gezondheidszorg kunnen leiden tot een burgerlijk proces, een strafproces of een procedure bij de tuchtrechter. Ook de overheid houdt zich met de gezondheidszorg bezig door Landsverordeningen op dat gebied uit te vaardigen en op de naleving toe te zien. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de geneeskundige inspectie, door het toezicht op gevaarlijke arbeidsomstandigheden, de keuring van voedsel en medicamenten, het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen (zoals radio-actief afval) en het voorkomen en behandelen van besmettelijke ziekten.

RECHT IN GEZONDHEIDSZORG NADER UITGEWERKT

Afstand tussen arts en patiënt steeds groter

Patiënt moet kunnen klagen over behandeling

De afstand tussen de arts en de patiënt is in de loop van de laatste tientallen jaren, in Nederland, op Aruba en op de Nederlandse Antillen groter geworden. De patiënt wordt steeds afhankelijker, ondergaat steeds onbegrijpelijker behandelingen; de arts wordt steeds gespecialiseerder en overziet steeds minder de patiënt als geheel (zowel ziel als lichaam). Naarmate verpleegkundigen en ziekenverzorgenden meer betrokken worden bij ingewikkelde medisch-technische handelingen, dreigt ook tussen ziekenverzorgenden, verpleegkundigen en de patiënt een vergelijke kloof te ontstaan. Deze afstand moet overbrugd worden. Er wordt dan ook in toenemende mate gewerkt aan een zeer gelijkwaardige relatie tussen de arts, de patiënt en de ziekenverzorgende/verpleegkundige.

GELIJKWAARDIG

Patiëntenrecht is dat deel van het gezondheidsrecht dat zich speciaal bezighoudt met de rechten en plichten van de mens die in enige vorm gezondheidszorg ontvangt of moet ontvangen. Of omdat hij ziek is, of om te voorkomen dat hij ziek wordt. Langzamerhand worden gebruikers van de gezondheidszorg mondiger. Ook in de gezondheidszorg is er een wens tot een meer gelijkwaardige behandeling van de patiënt, met name ontstaan uit de patiëntenbeweging. In Nederland leidde dat in de jaren zeventig en tachtig tot het vastleggen van inspraak mogelijkheden in instellingen voor de gezondheidszorg. Ook werden de rechten van de patiënt erkend en kwamen in vele instellingen onafhankelijke klachtencommissies. In Nederland zijn de patiëntenrechten de laatste jaren sterk in ontwikkeling. Dit valt te verklaren door de toenemende mondigheid van de patiënt en de beweging van de mensenrechten, die over de hele wereld sterk in ontwikkeling is. Dit heeft te maken met het steeds grootschaliger en ambtelijker worden van de maatschappelijke organisaties en instellingen. De ziekenhuizen worden groter en onpersoonlijker. Alhoewel de techniek en de behandelingsmogelijkheden meer en meer toenemen is de 'menselijke' behandeling van de patiënt verminderd. Er kan een situatie ontstaan, waarin patiënten zich moeten gaan verdedigen tegen het instituut, de gezondheidszorg, dat hen wil helpen. Het recht is een middel daartoe. De patiëntenrechten werken niet alleen tussen de overheid en de burger (verticaal), maar ook tussen burgers onderling (horizontaal)

GRONDRECHTEN

Verpleegkundigen, ziekenverzorgenden, artsen en andere werkenden in de gezondheidszorg worden geacht rekening te houden met de rechten van de patiënt. De rechten van de patiënt zijn ontstaan als een nadere uitwerking van de mensenrechten. Belangrijke internationale

Mr.drs.H.B.van ALLER

documenten bevatten fundamentele grondrechten, zoals het recht op leven, het recht op zelfbeschikking, het recht op privacy, bescherming tegen (medische) expirementen, het recht op gezondheidszorg, het recht op sociale zekerheid enz. Zo bestaat er in EEG-verband sinds 1977 een charter van de ziekenhuispatiënt. Ook het nationale recht en met name de Staatsregeling of grondwet van een land kent belangrijke mensenrechten. Voorbeelden hiervan zijn: het recht op informatie op grond van het behandelingscontract met het ziekenhuis of de arts, het recht een klacht in te dienen, het recht op geheimhouding en ook het recht de dokter, de zuster of het ziekenhuis aan te klagen, indien er ernstige fouten zijn gemaakt waardoor de patiënt schade heeft geleden. De strafrechter kan de betrokkenen een straf opleggen en de burgerlijke rechter kan bijvoorbeeld het ziekenhuis veroordelen tot een schadevergoeding. De patiëntenrechten liggen vaak ook verankerd in de Staatsregeling van een land. Hoofdstuk I van de uiterst moderne Staatsregeling van Aruba bevat de essentiële grondrechten. Grondrechten beschermen de burger tegen inbreuk op de regels door het optreden van de overheid. Soms kunnen grondrechten ook tussen burgers onderling worden ingeroepen bij de rechter.

Ook in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948), het Europees Sociaal Handvest (1961) en de definitieve overeenkomst van de Verenigde Naties (1966) zijn sociale grondrechten op gezondheidsvoorzieningen terug te vinden. De bewustwording t.a.v. deze rechten is een proces dat nu in volle gang is. In Nederland meer dan op Aruba of de Nederlandse Antillen. Rechtstreeks voortvloeiend uit de sociale grondrechten kan het recht op bescherming van de gezondheid worden geformuleerd. Het recht op privacy houdt weer het recht op geheimhouding in. Het recht op integriteit van het lichaam en het recht op zelfbeschikking, houdt het recht van goede medische informatie in en het recht geen behandeling te ondergaan zonder dat de patiënt daartoe toestemming heeft gegeven. Het aanvaarden van de rechten van de patiënt houdt ook in, dat elke medische instelling een onafhankelijke klachtencommissie dient te hebben. Een patiënt moet kunnen klagen over zijn behandeling zonder dat daar repercussies tegenover staan.

De belangrijkste rechten van de patiënt zijn:

* recht op informatie, recht op inzage;
* recht op zelfbeschikking;
* recht op privacy;
* recht op geheimhouding (beroepsgeheim, zwijgplicht en verschoningsrecht);
* recht op vrije keuze van de hulpverlener;
* recht op klachtenbehandeling;
* recht op bescherming bij research.

OVEREENKOMST

De verhouding tussen beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en patiënten is, bijna altijd privaatrechtelijk van aard. Dat betekent dat ervan moet worden uitgegaan dat tussen hen een overeenkomst bestaat. De patiënt is volgens de overeenkomst verplicht ervoor te zorgen dat een honorarium betaald wordt (meestal via de verzekering). De arts moet zich inspannen ten behoeve van de gezondheid van de patiënt. Hoe hij dat doet is zijn zaak, als hij maar handelt zoals een gemiddeld bekwaam arts zou kunnen beslissen te handelen. Een wezenlijk verschil met veel andere overeenkomsten is dat van de arts niet bepaald een concreet resultaat mag worden verwacht. Tussen patiënt en arts bestaat dus geen resultaatsovereenkomst. De arts wordt geacht zijn best te doen. Er is sprake van een inspanningsovereenkomst. De aansprakelijkheid van de arts hangt af van de omstandigheid of hij in loondienst van het ziekenhuis is, ja of nee. Is hij dat wel, dan is hij net zoals alle andere medewerkers in het ziekenhuis verzekerd tegen de gevolgen van zijn eventueel schadetoebrengend handelen aan een patiënt.

Werkt hij niet in loondienst, dan heeft de arts zich individueel verzekerd.

De beëindiging van de overeenkomst kan op veel manieren plaats vinden, bijvoorbeeld omdat de patiënt de relatie wenst te verbreken. Het recht dat te doen wordt soms wel genoemd als een sociaal grondrecht, maar is niet meer dan een logisch gevolg van het privaatrechtelijk karakter van de relatie tussen patiënt en arts. Ook de arts is partij bij de overeenkomst en kan de overeenkomst dus opzeggen, maar aan dat recht zit een publiekrechtelijke beperking Het bestaan van het recht op gezondheidszorg brengt met zich mee dat iedereen de mogelijkheid moet hebben in geval van ziekte de hulp van een arts in te roepen. Als een uitermate lastige patiënt al door alle artsen uit de omgeving is weggestuurd, of als er in de wijde omtrek geen andere arts te vinden is, heeft de arts in tegenstelling tot bijvoorbeeld een loodgieter, die in een vergelijkbare situatie verkeert, niet het recht de overeenkomst te verbreken. De besproken vorm van overeenkomst is in beginsel ook van toepassing op een patiënt en zijn ziektekostenverzekering, de patiënt en andere beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en tussen de patiënt en instellingen van gezondheidszorg.

GRONDRECHTEN

Enkele van de belangrijkste grondrechten zijn het recht van onaantastbaarheid van het lichaam en bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Hiervan is afgeleid het recht op zelfbeschikking en het recht op privacy. (art. 1.3 en 1.16 Staatsregeling Aruba). Naast het onderwerp van het huisrecht, dat van het briefgeheim, de vrijheid van meningsuiting en de godsdienstvrijheid, wordt de onaantastbaarheid van het lichaam als zeer belangrijk gezien. Daarom wordt het ook afzonderlijk opgenomen in de rij van de klassieke grondrechten. Het recht op onaantastbaarheid van het lichaam geeft, behoudens wanneer daartoe bij of krachtens landsverordening een regeling is getroffen, bescherming tegen inbreuken zoals gedwongen medische behandeling, bloedafname, langdurig isoleren van personen in gevangenissen en psychiatrische inrichtingen. Bij het recht op onaantastbaarheid van het lichaam gaat het om het recht op afweer van invloeden van buitenaf op het lichaam. Dit bevat twee aspecten:

- het recht te worden gevrijwaard van schendingen van en inbreuken op het lichaam door anderen: - het recht om zelf over het lichaam te beschikken.

Het recht op onaantastbaarheid van het lichaam blijft ook na iemands overlijden voortbestaan. De staat of derden mogen na het overlijden dan ook niet zo maar over iemands stoffelijk overschot of over bepaalde organen beschikken. Als men dit wel zou willen, moet er een wettelijke regeling worden gemaakt. Indien er geen beperkende wettelijke maatregelen zijn, beslist een persoon of zijn nabestaanden over wat er na zijn dood met zijn lichaam gaat gebeuren. De toevoeging 'behoudens bij of krachtens landsverordening te stellen beperkingen' is nodig om bijvoorbeeld verplichte medische keuringen

Mondige patiënten niet als lastig afdoen

op basis van administratieve wetgeving mogelijk te maken. Inbreuk op de geestelijke integriteit wordt geregeld in artikel I.16. Dit artikel stelt dat:

1. Ieder heeft behoudens bij of krachtens landsverordening te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
2. Bij landsverordening worden regels gesteld ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.
3. Bij landsverordening worden regels gesteld inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgestelde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

De technische en maatschappelijke ontwikkelingen hebben het vraagstuk van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer klemmend gemaakt. Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer wordt thans beschouwd als een essentiële voorwaarde voor een menswaardig bestaan en als een van de grondslagen van onze rechtsorde. De term 'persoonlijke levenssfeer' bedoelt evenals de term 'privacy' een gebied aan te duiden, waarbinnen elk individu vrij is en geen inmenging van anderen hoeft te dulden. Het begrip 'privacy' is nog steeds in ontwikkeling. Het is tegenwoordig veel meer dan het recht zich onbespied in eigen huis en gezin te bewegen. Aanvankelijk bood het recht op privacy een garantie tegen al te opdringerige publiciteitsmedia, thans biedt het recht ook bescherming tegen:

- het onrechtmatig betreden van iemands huis;
- het onrechtmatig nagaan van iemands gangen;
- gedwongen medisch onderzoek;
- inbreuk op de fysieke en morele integriteit en de aantasting van iemands eer en goede naam.

De op dit ogenblik verplichte AIDS-test voor arbeidscontractanten en niet-Arubanen en Antillianen, die een werkvergunning en/of een verblijfsvergunning nodig hebben, lijkt in strijd te zijn met de internationale verdragen waarbij Aruba en de Nederlandse Antillen partij zijn en zeker met hoofdstuk I van de Arubaanse Staatsregeling (art.I.1). Deze test wordt afgenomen bij een ieder, behalve landskinderen, zonder toestemming van betrokkene, die daartoe echter wel gedwongen wordt, indien hij op Aruba wil verblijven, anders dan als toerist. Een verplichte AIDS-test zou alleen mogen als daartoe bij landsverordening een voorziening is getroffen.

KLACHTEN

In Nederland werd in 1986 een onderzoek uitgevoerd naar klachten van patiënten in 28 academische ziekenhuizen. Daaruit bleek dat 31% van de klachten ging over medisch respectievelijk verpleegkundigtechnische zaken; 25% van klachten ging over de bejegening door medisch-, verpleegkundig- en ander personeel, 8% over gebrek aan informatie, 14% over de organisatieregels, de rest (2%) over diverse zaken, zoals hotelzorg, wachttijden en rekeningen. Indien men een studie maakt van perspublicaties over de situatie van de gezondheidszorg in de Antillen en op Aruba, dan treden een aantal knelpunten op de voorgrond, zoals de verzekeringssystematiek, het tekort aan goed opgeleid personeel, de arbeidsomstandigheden van het verplegend en verzorgend personeel, het toelatingsbeleid van artsen en de soms ontoereikende medische- verpleegkundige en hotelzorg. Een gelijksoortig onderzoek is op de Antillen of Aruba tot op heden niet ondernomen.

Als patiënen al klagen (wat ze vaak niet durven), dan is een open oog en oor voor hun veelal gerechtvaardigde klachten aan te bevelen. Het is al moelijk genoeg om in een afhankelijke positie te verkeren en dat kan een ieder van ons overkomen.

Het helpt indien klachten serieus worden behandeld. De gezondheidszorg is er immers voor de patiënt en niet omgekeerd.

Indien de vuistregel wordt gehanteerd, dat elke medewerker in de gezondheidszorg zo behandelt als hij zelf behandeld zou willen worden, zouden vele klachten van patiënten voorkomen kunnen worden. Verpleegkundigen en verzorgenden kunnen een zeer belangrijke rol spelen als intermediair tussen de arts en de patiënt. Dit betekent wel, dat verpleegkundigen en verzorgenden zich wat kritischer op moeten stellen t.o.v. hun eigen werk en de organisatie waarin zij werken. Zij zullen meer hun eigen verantwoordelijkheid moeten willen dragen, en kunnen zich dan niet langer kritiekloos achter de opdrachten van de arts verschuilen. Ook daar valt nog het nodige te verbeteren, wil de patiënt zijn rechten enigszins kunnen waarmaken. Een klachteninstantie in het ziekenhuis zou te overwegen zijn. Verpleging en medici zouden zich nog meer toe kunnen leggen op een betere informatie aan de patiënt en mondige patiënten niet als 'lastig' afdoen. Het ziekenhuis, de wijkverpleging en de bejaardenzorg zouden systematisch kunnen proberen fouten te voorkomen en als er zich fouten voordoen, moeten de oorzaken daarvan opgespoord worden, zodat dezelfde fouten niet weer gebeuren.

Een landsverordening op de patiëntenrechten is in voorbereiding in de Nederlandse Antillen. Een recht kan echter alleen worden uitgeoefend door een patiënt, als de beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg het als zijn plicht voelt de gelegenheid tot uitoefening van dat recht te geven.

Dag van de Pers

Het schandaal van BCCI is nog maar net begonnen

De bank van de duivel

HEEL LANG had de Pakistaanse bankier Agha Hasan Abedi het idee gekoesterd om van de *Bank of Credit and Commerce International*, BCCI, dé bank voor de Derde Wereld te maken. Maar de droom werd een nachtmerrie. Toen de Britse nationale bank vorige maand internationaal de sluiting van de BCCI gelastte wegens fraude en bedrog, ontstond een run op de banken van de BCCI in vele Derde Wereldlanden en in Londen. Officieel zou de bank goed zijn voor zo'n twintig miljard dollar, maar de spaargelden lijken verdwenen. Wel was er via BCCI een internationale supermarkt voor wapens en drugsgelden geschapen. Een kolossaal schandaal dus, waarvan de afloop met geen mogelijkheid te voorspellen valt.

De Pakistaanse pers ziet de sluiting van de banken van BCCI in het buitenland als een racistische en typisch imperialistische streek om de concurrentie van een echte Derde Wereld-bank afbreuk te doen. In Irak valt te beluisteren dat de landen die het nu de BCCI moeilijk maken, dezelfde zijn die de Golfoorlog tegen Saddam Husayn hebben ontketend. "De coalitie wil ons door middel van het elimineren van de BCCI financieel en economisch knechten."
Klachten over de sluiting van de bank zijn er ook gekomen van de voornaamste aandeelhouder van de bank, Sjeik Zayed ben Sultan al-Nahyan, heerser over het vorstendom Abu Dhabi. Vorig jaar had hij een miljard dollar in de bank gestoken, eerder dit jaar nog eens 660 miljoen. Geruchten willen dat hij bereid zou zijn een nieuwe BCCI op te richten als nieuw financieel vlaggeschip voor de Derde wereld.

DROEFENIS

Maar bij de kleine spaarders van Indische afkomst in datzelfde Londen heerst droefenis. "Wij waren immers één grote familie." Radeloos zijn de spaarders uit de nog Britse kroonkolonie Hongkong, waar de bank bijzonder populair was en waar nu tienduizenden zich afvragen of ze nog iets aan spaargeld zullen terugzien.
Al jaren gingen er geruchten over een valse boekhouding en fictieve leningen. De accountants van Price Waterhouse die in opdracht van de Britse nationale bank sinds het najaar van 1990 BCCI onderzochten, stellen vast dat de bank de ene fraude achter de andere verborg. BCCI is oneerlijk en bedrieglijk geleid, de werkelijke financiële toestand is versluierd, het management miste integriteit en de bank was eenvoudig niet in staat aan haar verplichtingen te voldoen. Door verkeerde speculaties heeft de bank tussen 1977 en 1985 verliezen geleden van bijna een miljard dollar.
De familie Gokal, landgenoten van Abedi en zoals gezegd ook in Nederland actief, hebben zonder tegenprestatie kredieten ter waarde van 450 miljoen dollar kunnen opstrijken.
Met 'creatief boekhouden' werden verliezen en rode cijfers eenvoudig uitgewist, aldus het rapport van Price Waterhouse dat de val van de bank inluidde. Enkele topfunctionarissen controleerden een 'bank binnen de bank'; deposito's werden aangevuld zonder dat het in de boeken kwam. Een web van falsificaties werd opgebouwd. Het papier was immers geduldig, zolang maar geen accountant echt inzicht in het geheel verwierf.

SPIONAGE

De westerse centrale banken en overheden hebben om een groot aantal redenen (te) laat ingegrepen bij BCCI. Met name de spionagediensten in het westen beschouwden BCCI tot voor kort als een walhalla van informatie. De structuur van BCCI was zo ondoorzichtig dat nationale banken buitengewoon lastig inzage konden krijgen in de handel en wandel van de bankiers uit Pakistan. Tegelijk blokkeerden veiligheidsdiensten dit soort onderzoeken. En BCCI kocht overheidsfunctionarissen om, en te zelfder tijd 'kocht' ze respectabiliteit door oud-politici in de Verenigde Staten aan zich te binden. Zo iemand was de ex-minister van Defensie en politieke insider pur sang, Clark Clifford.
Jack Blum, een senaatsmedewerker die in 1988-'89 onderzoek deed naar BCCI en in augustus verscheen voor een senaatscommissie, zegt hierover: "Niemand wil zich met BCCI bemoeien, omdat iedereen ermee te maken heeft." Volgens Blum heeft BCCI de afgelopen tien jaar miljoenen dollars aan Amerikaanse functionarissen betaald. In het Amerikaanse televisie-programma *Nightline* vertelde William von Raab, een voormalige chef van de Amerikaanse douane onder Reagan, dat de tweede man van de CIA, Robert Gates, in 1988 BCCI al de *Bank of Crooks and Criminals International* noemde. Maar Von Raab kreeg geen medewerking van de CIA. Volgens Von Raab heeft de regering Bush een veel te afwachtende houding aangenomen, mede omdat de bank gebruik maakte van mensen die in Washington in hoog aanzien stonden. "Als je kijkt naar de Rolex horloges bij BCCI, dan zie je de sporen van de machtigen in Washington. Belangrijke regeringsfunctionarissen hadden voortdurend het idee dat BCCI zo slecht niet kon zijn, omdat die goede jongens waarmee ze altijd golfden deze bank vertegenwoordigden."
De openbare aanklager in Manhattan, Robert Morgenthau, zegt openlijk: 'We hebben geen enkele medewerking gehad van het ministerie van Justitie vanaf het moment dat we vroegen om steun in maart 1990. Eigenlijk blokkeren ze ons onderzoek, en vragen ze getuigen niet met ons samen te werken." In maart 1989 kreegt Morgenthau bandopnames van gesprekken die Blum in Florida met BCCI-functionarissen had gevoerd. Senator John Kerry uit Massachusetts, voorzitter van de senaatscommissie van Buitenlandse Zaken voor terrorisme en narcotica, bracht begin deze maand een memo van de CIA in de openbaarheid, waaruit blijkt dat BCCI sedert 1982 in het geheim een meerderheidsbelang in de Amerikaanse bank *First American Bankshares* had. Dat was verboden, maar de regering Reagan ondernam geen actie. Clark Cliffords voorzitterschap van deze bank in Washington heeft daar mogelijk mee te maken.

CORRUPT

Een andere reden waarom het grootste bankschandaal uit de geschiedenis zo laat aan de oppervlakte kwam, wordt gegeven door Jack Blum. Tijdens de BCCI-hoorzitting zei hij: "Er bestaat bij mij geen enkele twijfel over het feit dat de regering het onderzoek naar BCCI zoveel mogelijk wil beperken. Maar waar het om gaat is of dat komt omdat hoge functionarissen corrupt zijn, of omdat illegale overheidsactiviteiten moeten worden toegedekt.
In het eerder genoemde memo van 1986 noemde het directoraat operatieën van de CIA de BCCI-bank 'een radicale Derde Wereldbank'. Volgens de CIA was de bank betrokken bij het witwassen van geld, financiering van narcotica-smokkel, illegaal verkopen van wapens en het accepteren van fondsen van terreurgroepen. Volgens Blum was BCCI vooral een 'Federal Express' voor wapens, drugs, goud en geld. De CIA wist welk vlees zij in de kuip had - net als de internationale banken, die in totaal voor slechts twee miljard dollar hadden uitstaan bij BCCI.
Begin augustus zei vice-directeur van de CIA, Richard Kerry, dat zijn inlichtingendienst BCCI-vestigingen had gebruikt om overal in de wereld geld uit te geven. Maar de CIA had meer gedaan, zie Kerry. De CIA had de bank gebruikt om informatie te krijgen, omdat 'vanaf het begin van de jaren tachtig duidelijk was geworden dat de bank was betrokken bij het witwassen van geld, handel in drugs en terrorisme'.

GEINFILTREERD

De CIA had dus gewoon de bank geïnfiltreerd, en kreeg via het 'zwarte netwerk' bij de bank informatie. Dit 'zwarte netwerk' zou tijdens de hoogtijdagen van de bank hebben bestaan uit zo'n 1.500 mensen die waren gespecialiseerd in de wapen- en drugshandel. En dat de CIA dus geen belang had bij al te snelle overheidsactie om filialen van de bank te sluiten, wordt op die manier duidelijk. Door BCCI te penetreren had de CIA een gigantische bron van informatie aangeboord. Daar is de CIA ook voor. De kritiek is vooral dat de CIA deze informatie over terreurgroepen en drugshandel blijkbaar belangrijker vond dan de grootscheepse fraude die BCCI pleegde. In 1989 zou de CIA overigens zijn laatste rekeningen bij BCCI hebben opgezegd.
Het begon allemaal in 1979, toen de Verenigde Staten onder president Carter besloten de verzetsstrijders in Afghanistan met wapenleveranties te steunen. De CIA gebruikte dqarvoor de BCCI-vestiging in Islamabad. Uiteindelijk zou meer dan twee miljard dollar op die manier via de Mujaheddin zijn gegaan. Volgens onderzoeker Blum, zou overigens een deel aan de strijkstok zijn blijven hangen, en werden wapenladingen door corrupte Pakistaanse officieren gestolen.
In de jaren tachtig voorzag de CIA de UNITA-verzetsbeweging in Angola van dollars, evenals de Nicaraguaanse Contra's. Maar het was niet alleen het inlichtingenapparaat van Langley in Virginia dat zaken deed met BCCI, ook het Witte Huis is direct betrokken bij het BCCI-schandaal.
De Nationale Veiligheidsraad zou de bank hebben gebruikt om de dollars die waren verdiend met de wapentransacties met Iran, door te sluizen naar de Contra's. Volgens één van de hoofdrolspelers in het Iran/Contra-schandaal zouden zeker twee cheques zijn uitgeschreven op BCCI-rekeningen door de Iraanse wapenhandelaar Ghorbanifar. BCCI leende zich perfect voor 'louche deals' omdat de structuur van de bank er voor garant stond dat geen enkele centrale bank zicht had op de transacties.

'ZWART NETWERK'

De CIA gebruikte BCCI-vestigingen voor meer dan alleen geldtransacties. Amerikaanse agenten, werkten ook nauw damen met het 'zwarte netwerk' binnen BCCI. De Israëlische geheime dienst zou ook zo aan zijn informatie gekomen zijn. BCCI bleek de centrale schakel in de handel van Israël met sommige landen in het Midden Oosten (met name Saoedi-Arabië). Zo kocht Saoedi-Arabië zijderups-raketten van China. Deze raketten waren uitgerust met geavanceerde geleidingsapparatuur afkomstig uit Israël.
Infiltratie in het 'zwarte netwerk' van BCCI leverde met name zoveel op voor de CIA, omdat alle duistere types zaken deden met BCCI. Dat gold voor Manuel Noriega in Panama, Daniel Ortega in Nicaragua, Saddam Husayn in Irak en naar verluidt ook de Surinaamse legerleider Desi Bouterse. Volgens de huidige regering van Panama zou de BCCI generaal Manuel Noriega hebben geholpen bij het leegstelen van de nationale schatkist. Dat er iets moois was gegroeid tussen Noriega en BCCI werd al duidelijk in 1988 toen een openbare aanklager vaststelde dat de BCCI-vestiging in Tampa, Florida, een supermarkt runde voor drugdealers. Amjad Awan, die de BCCI-vestiging in Panama had bestierd, werd vorig jaar tot twaalf jaar gevangenisstraf veroordeeld.

DRUGSDEALERS

BCCI is niet alleen in Florida en Panama drugsdealers van dienst geweest. De bank had vestigingen in Argentinië, Brazilië, Uruguay, Paraguay, Venezuela, Peru en Colombia.
Volgens onderzoekers van het Peruaanse Congres, zou ex-president Alan Garcia zeker vijftig miljoen dollar uit de staatskas hebben overgeschreven op een BCCI-rekening in Panama. En in Colombia zou BCCI zich volgens *The Washington Post* hebben gespecialiseerd in het witwassen van drugsgeld.
Saddam Husayn zou via BCCI de oliewinsten van Irak hebben 'afgeroomd' en volgens onderzoeker Jules Kroll overal ter wereld op BCCI-rekeningen hebben gezet.
Hoewel de Verenigde Staten de laatste tijd op redelijk goede voet staan met Syrië, werd ook dat land via BCCI in de gaten gehouden. Syrië zou bij voorbeeld met bemiddeling van BCCI Scud-B raketten hebben gekocht van Noord Korea. De CIA volgde het transport van begin tot eind.
De CIA hield niet alleen Syrië via BCCI in de gaten

Vervolg op pag. 14

ALAN GARCIA

SCHRIJVERS VAN fictie van de klasse van Frederick Forsyth hadden de bizarre plot niet kunnen bedenken. Het verhaal van BCCI is tot realiteit geworden fictie, zich afspelend aan de zelfkant van verschillende samenlevingen.
Praktisch zonder controle werkte de BCCI over de gehele wereld. Geld werd schoongewassen via de Kaaiman-eilanden, ingeklemd tussen Cuba en Jamaica, waar 25.000 mensen wonen en 450 banken offshore zijn gevestigd die bijna 370 miljard dollar beheersen, vaak op geheime rekeningen.

Sjeik Zajed ben sultan al-Nahjan, de man die de zieke bank in april vorig jaar opkocht

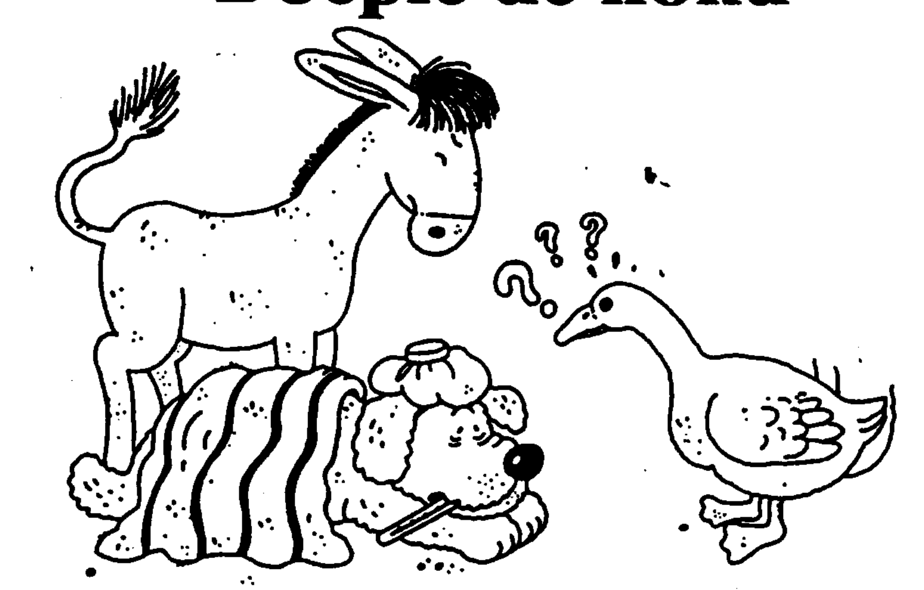
Vanaf de zomer van 1987 ..s de Britse geheime ..nst MI-5 op het spoor van illegale ondernemingen .. de BCCI in Groot-Brittannië bezig hielden. In tegen..lling tot de al eerder op de ..ogte zijnde CIA, scha..lden de Britten de BCCI ..t voor eigen doeleinden Van groot gewicht voor ..t uiteindelijk besluit van Britse nationale bank om te grijpen waren de rap..rten van Ghassam Ach..ed Qassem, een functio..ris van het BCCI-hoofd..ntoor, die door MI-5 onder ..uk was gezet. Via hem ..eide het inzicht over het ..huiven met geld voor inter..tionale wapentransporten .. geheime diensten en bij ..orbeeld de Oostduitse ..heime dienst Stasi en ..ugs.
..Nederland hebben de ex-..GEM-bedrijven Lindeteves .. Stokvis via de Gulfgroep ..n de Pakistaanse broers ..kal met BCCI te maken ..had. De Gulfgroep verwierf .. bedrijven in 1982. De ..nden tussen de Pakis..anse scheepsmagnaten en ..n landgenoot Abedi van ..CCI werden geleidelijk ook ..idelijk. Het afgelopen jaar ..erd het Stokvisbelang ..egens financiële problemen .. Gulf afgestoten. De gebroe..rs Gokal hadden ook vol..ns de methodes die bij ..CCI gebruikelijk waren in ..nsterdam *First Commerce* ..*curities* opgericht, een geld..rma die in 1985 in opdracht ..n justitie werd gesloten, ..dat er een vreemd luchtje ..n zat. En dan was er de ..kistaanse metallurg Abdel ..ader Khan. Hij zou als ..oomspion zijn opgetreden .. Urenco in Almelo, waar .. enige tijd heeft gewerkt. .. 1983 werd hij bij verstek .. drie jaar veroordeeld. ..CCI zou de advocatenkosten ..bben betaald. Pakistan zelf ..eft geweigerd de BCCI-..tiviteiten in het land te ..rbieden. Ook werd niet inge..an op verzoeken tot uitle..ring van de inmiddels dood..ke stichter van de bank ..ha Hasan Abedi. Hij, die .. boekhouding van verschil..de branches van de bank .. handgeschreven Urdu liet ..voeren en zijn voormalige ..chterhand en opvolger ..aleh Naqvi worden in ..en land als nationale pro..en en moedige entrepre..urs geëerd.

Doepie de hond

= door Nel de Jong =

EZELTJE HARISEMPER (dat betekent: lacht altijd) had een nieuwe vriend. En die vriend heette Doepie de hond. "Net op tijd", vertelde Harisemper iedereen, die het maar horen wilde, "Want ik begon me een beetje eenzaam te voelen".

Ja, dat begrepen de dieren uit de mondi wel. Ezeltje Harisemper woonde in de koraal van Sjon Jan. En die had verder alleen nog maar drie kippen en één eend. "We komen eens gauw kennis met je nieuwe vriend maken", beloofden de dieren. En dat deden ze.

Maar Doepie de hond viel hun een beetje tegen. "Hij moet al heel oud zijn, he?" zei een klein geitje tegen haar moeder. "Nee, dat geloof ik niet", mekkerde die. "Ik denk, dat hij de hele dag slaapt, omdat hij zo lui is". De parkietjes kwetterden: "Wat heeft Ezeltje Harisemper nu aan zo'n saaie vriend! Hij zegt niets". De konijntjes bedachten, dat Harisemper nu wel gauw Harinunka (lacht

nooit) zou heten met zo'n vriend. En de hagedisjes kwamen met een nieuwtje. "Hij heeft gepraat!" vertelden ze opgewonden. "En hij is vast en zeker familie van Zeurpiet de Schildpad, want hij zeurt net zo hard als hij".

Harisemper hoorde best, wat de dieren allemaal over zijn nieuwe vriendje Doepie vertelden. "Jullie begrijpen het niet" zei hij. "Doepie is alleen maar verdrietig omdat zijn baasje met de hele familie verdwenen is. Doepie heeft het me zelf verteld. Op een dag stonden er allemaal koffers in huis. En er kwamen allerlei mensnen, die alle tafels en stoelen mee namen. En een grote dikke meneer nam Doepie mee. Maar die meneer was helemaal niet aardig voor hem. Hij sloeg hem met een stok, bond hem aan een veel te kort touw en gaf hem niet genoeg te eten. Toen heeft Doepie het touw doorgebeten en is weggelopen. En zo is hij bij mij terecht gekomen". "Heel verstandig

van hem", knikten de dieren.

"Maar wat nu?" vroeg een muisje. "We moeten hem eens goed verwennen", zei Ezeltje Harisemper, "Zodat hij ziet, dat hij een heleboel aardige vriendjes gekregen heeft". "Hatsjie!" zei Doepie. Aiaiai! schrokken de dieren, "nu is hij nog verkouden ook". "Ik ga Poetsje halen", kwetterde een parkietje, "Die weet daar wel raad op". "En ik ga een bot halen, dat ik gisteren in de mondi heb zien liggen" mekkerde een geitje. "Denk je, dat hij ook van maiskolven houdt, Harisemper?" vroegen een paar muisjes. En ze renden weg zonder antwoord af te wachten.

In een wip was het parkietje terug met Poetsje op zijn rug. Onderweg had hij haar al verteld, wat er aan de hand was. Dus Poetsje wist al, wat ze doen moest. "Je bent snipverkouden", zei ze, "Zeker in de regen gelopen, he?" "Ja", zei Doepie zielig. Maar eigenlijk voelde hij zich al een beetje beter, omdat alle dieren zo bezorgd om hem waren.

"Eerst maar eens kijken, of je koorts hebt", zei Poetsje, "denk erom niet bijten, hoor". En ze stopte een thermometer in zijn bek. "Och arme, je trilt helemaal. Maar ik heb op alles

gerekend. Zo, een warme kruik op je hoofd, dan krijg je geen hoofdpijn. En een deken op je rug tegen de koude rillingen. Hoe voel je je nu?" "Heerlijk" kreunde Doepie tevreden.

Maar de eend van Sjon Jan, die net langs waggelde, bleef met grote ogen van verbazing staan kijken. "Je hebt een grote bult op je hoofd", kwekte hij, "aiaiai, heeft die dikke meneer je zo hard geslagen? En je tong! Wat is er met je tong gebeurd? Hoe komt hij zo dun? Kwek kwek kwek, ik hoop, dat Sjon Jan mij nooit van zijn erf zet, net als jouw baas met jou heeft gedaan".

Ezeltje Harisemper, de parkietjes en een paar muisjes, die Poetsje bezig hadden gezien, hielden hun buikjes vast van het lachen. "Dat is geen tong, dat is een tellentetter", riep een muisje, die het ook niet zo goed wist. "En die bult is een buik van Poetsje".

Verschrikt keek de eens naar Poetsje. Maar gelukkig, die zag er net zo uit als anders, mét buik. En nu moest zelfs Doepie lachen. Hij had bij de mensen gewoond en wist het wel allemaal precies. "Dat ding op mijn hoofd heet kruik", legde hij ut. "En in mijn bek heb ik een thermometer. Maar hij kan er nu wel uit, Poetsje, want ik voel me opeens een stuk beter. Ai, ik heb zo veel aardige vriendjes gekregen. Ik heb zin om met ze te spelen".

"Hoeraaa!" riepen de parkietjes, "laten we tikkertjes spelen". En omdat Doepie, Harisemper en de muisjes heel hard konden lopen, de parkietjes telkens de lucht in vlogen en zelfs Poetsje harder kon lopen, waggelde de eend van Sjon Jan buiten adem achter de anderen aan. Ze kon ze maar niet tikken, maar had toch schik. En toen ze allemaal puffend van de warmte uit lagen te blazen, kwam Sjon Jan er aan. Poetsje en de muisjes wisten niet, hoe snel ze zich onder de vleugels van de eend moesten verstoppen. Maar Sjon Jan had niets in de gaten. "Ik zie, dat we er een nieuwe vriend bij hebben", zei hij tegen Ezeltje Harisemper. "Wat denk je, zou hij wat funchi met bruine-bonensoep lusten?"

"Waf waf!" blafte Doepie blij. Want hij begreep best, wat dat bord eten betekende: dat hij bij zijn nieuwe vrienden mocht blijven wonen! En toen het geitje met een lekker bot terug kwam en de muisjes met de grootste maiskolf, die ze hadden kunnen vinden, wilde hij zelfs niet eens meer terug naar zijn oude baasje. "Vanzelf", knikte Harisemper wijs, "Want wij geven je nooit van ons leven weg aan een meneer met een dikke kruik, eh.... ik bedoel buik".

Wist je dat ???

WIE HEEFT het vuurwerk uitgevonden? Sommige mensen zeggen, dat de ontdekkingsreiziger Marco Polo, die in de dertiende eeuw leefde, het van zijn reizen uit China mee bracht. Anderen zeggen, dat al vele eeuwen eerder, toen de mensen nog in dierenhuiden gekleed in holen woonden, het vuurwerk ontdekt werd. De primitieve mensen gebruikten namelijk salpeter om vlees langer te bewaren. En als dat per ongeluk in het kookvuur viel, kreeg je knetterende vonken. Salpeter wordt nog steeds bij sommige soorten vuurwerk gebruikt. Maar de meeste geleerden zijn het erover eens, dat vuurwerk pas echt ontstaan is in de veertiende eeuw. Namelijk nadat het buskruit uitgevonden is.

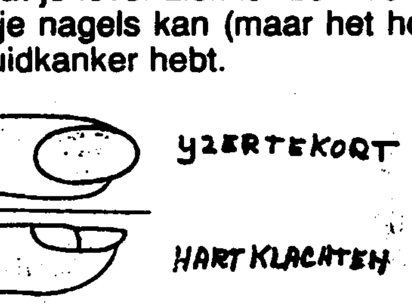
******

HET is maar goed, dat er zoveel vogels, hagedisjes, kikkers en spinnen zijn, die insecten eten. Er zijn namelijk heel wat meer insecten op de wereld dan andere dieren of mensen. Ondanks de miljoenen, die dagelijks over de hele wereld worden opgegeten. Stel je eens voor, wat er zou gebeuren, als er niet zoveel insekten per dag opgegeten werden. Dan zouden er zoveel komen, dat alle andere diersoorten van de aarde zouden uitsterven, ook de mens!

******

AAN de vorm en de kleur van je nagels kun je zien, of je gezond bent of niet. Heb je nagels, die heel gauw afbreken, dan kon het wel eens zijn, dat je suikerziekte hebt of een tekort aan vitamine en ijzer. Ook witte vlekken op je nagels betekenen dat je een ijzer- of kalktekort hebt.

Groeven overdwars op je nagels? Laat je hart dan maar eens onderzoeken. En bij groeven in de lengte mankeert er wat aan je longen. Als je nagels van boven ietwat bruin zijn en van onderen blauwachtig, dan is er iets aan de hand met je nieren. Melkwitte nagels waarschuwen dat je lever ziek is. Een kleine bruine vlek onder een van je nagels kan (maar het hoeft niet) erop wijzen, dat je huidkanker hebt.

Oplossing doolhof.

* * *

De dokter wordt opgebeld:
Dokter, mijn man gelooft, dat hij een paard is.
Dokter: Oh ja? Kom dan maar dadelijk.
Vrouw: Maar ik weet niet, hoe ik hem zadelen moet.

* * *

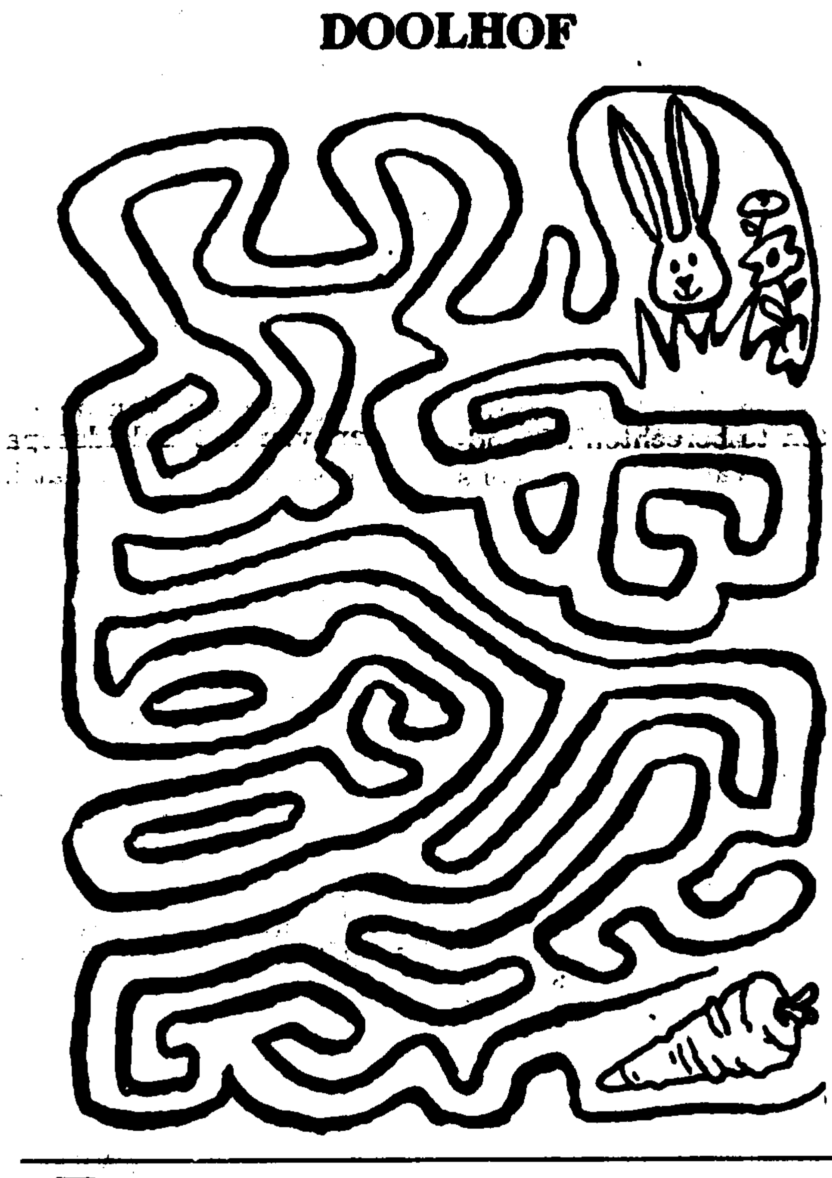
Schooljuffrouw tegen Peter: Jij blijft dit jaar zitten.
Peter: Goed juffrouw, als u dan maar overgaat.

* * *

Om te kleuren

DOOLHOF

Puzzel van de week

1	■	2	3	4		■
5	6	■	7		■	8
9		10	■	11	12	
■	13					■
14			■	15		16
	■	17	18	■	19	
■	20				■	

HORIZONTAAL: 2. Niet vroeg; 5. Reeds; 7. Namelijk (afkorting); 9. Weg; 11. Niet vast; 13. Vrouwen; 14. Verdwenen; 15. Groente; 17. Voegwoord; 19. Onder andere (afkorting); 20. Geleerd.

VERTIKAAL: 1. Vruchtennat; 3. Meisjesnaam; 4. Zonder uitzondering; 6. Bergplaats; 8. Wat overblijft na een vuur; 10. Delen van een week; 12. Hoofdstad van Noorwegen; 14. Persoonlijk voornaamwoord; 16. Paling; 18. Achter.

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing naar de Amigoe (Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Caya Betico Croes 110; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122) en zet op de enveloppe: KINDERPUZZEL.

Winnares van deze week:
Kimberly Margarita,
Daphneweg 47,
Curaçao.

Zij ontvangt een waardebon van f.15,- van Augustinus Boekhandel.

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 1. Wapen; 5. Bah; 8. Ober; 9. Nora; 10. LTS; 11. Vader; 12. Tor; 14. Enk.; 16. Per; 18. Vla; 20. Dak; 23. Einde; 25. Lek; 27. Reed; 28. Lade; 29. Akt.; 30. Baden.

VERTIKAAL: 1. Wolf; 2. Abt; 3. Pest; 4. Er; 5. Bode; 6. Arena; 7. Hark; 9. Na; 11. Vrede; 13. Op; 15. Kliek; 17. Ra; 18. Vera; 19. Anet; 21. Klad; 22. Aken; 24. D.d.; 26. Ede; 28. La.

Poesieversje

(Uitknippen en bewa
Kees de hond wil
hond meer zijn.
Hij zegt: Ik word een
Zoals mijn baas met
en jas.
Een hoedje en zo m
En aan mijn poot h
een stok,

Waarmee soms
lopen.
En als ik dan een
zie,
Ga ik een pijpje kop
Maar toen, toen z
Kees een poes
En was hij tóch weer h
Sprong blaffend, b
door de tuin.
De aarde vloog in het r

Je anders voordoen d
bent,
Ach kind, dat houdt n
mand vol.
Je valt dan, net als K
Hond
Al heel gauw uit je r

Verraad leiders bittere slag voor Gorbatsjov

Partij van vrijheid en eer regeerde met geweld en terreur

MOSKOU - Een menigte demonstranten luistert naar toespraken voor het standbeeld van KGB-oprichter Felix Dzerzhinsky. Kort daarna werd het beeld, dat werd beschouwd als symbool van de KGB-terreur en onderdrukking omlaag gehaald.

MOSKOU - De communistische partij van de Sovjetunie, die in feite in een avond aan scherven gegooid is door president Michail Gorbatsjov, heeft de Sovjetunie in haar greep gehouden in zeventig jaar van terreur en onderdrukking. De mislukte staatsgreep van vorige week heeft de laatste hoop doen vervagen dat de partij haar bolsjevistische tradities kon bijstellen. Vorig weekeinde is een in het nauw gedreven en gedesillusioneerde Gorbatsjov als partijleider afgetreden. Hij vaardigde dramatische maatregelen uit die haar opheffing verhaasten. Lenin beschreef de partij die hij stichtte als de "wijsheid, de eer, het geweten van onze tijd" --een eretitel die zijn opvolgers koesterden. Dat geweten had nooit grote problemen met bloedvergieten dat in zijn naam bedreven werd tijdens de hardste zuiveringen van Stalin.

Sovjet-militairen drukken glimlachend de hand van burgers die hun feliciteren met het nieuws dat de coup is mislukt. Door de terughoudendheid van het leger om op te treden tegen hun landgenoten, moesten de coupplegers uiteindelijk hun poging om de macht in het Kremlin te grijpen opgeven.

De communistische partij was de Sovjetunie. Ze schiep het land, greep in 1917 de macht in Rusland en slokte andere republieken uit het oude tsaristische rijk op. Een meedogenloze "rode terreur" schoof tegenstanders en zelfs bondgenoten terzijde. Tientallen jaren lang bepaalde de partij de regering, industrie, cultuur en het denken van het land. De veiligheidspolitie, "zwaard en schild van de partij", was alleen verantwoording schuldig aan haar autoriteit, net als het leger en, tot de perestrojka van Gorbatsjov, de media. Er was geen levenssfeer die niet beïnvloed en gedomineerd werd door de machtige partijcellen. De partij had belangstelling voor de vraag met wie een communist het bed deelde alsmede voor dier of diens ideologische opvattingen.
De decreten die Gorbatsjov heeft uitgegeven, verbieden de partijcellen in het leger en de KGB en dragen alle partijeigendom over aan beheer door de staat. De leiding van de partij heeft zich, zo zei hij, in diskrediet gebracht door mee te doen aan de staatsgreep van vorige week. "Ik acht het niet mogelijk dat ik de functies van secretaris-generaal blijf vervullen en ik geef die dan ook op", zo liet hij voor de televisie meedelen. Gorbatsjov, die in 1985 secretaris-generaal van de communistische partij van de Sovjetunie (CPSU) werd met als missie die te hervormen, had alle hoop opgegeven. Na het mislukken van de staatsgreep viel de partij uit elkaar op een manier die niemand voor mogelijk had gehouden. Afgelegen republieken haastten zich om de in opspraak geraakte organisatie te verbieden, het hoofdkwartier in Moskou werd verzegeld, annalen van de partij werden in beslag genomen door de Russische president Boris Jeltsin en haar heilige krant, het dagblad Pravda, werd verboden.
Nog geen twee jaar geleden waren er 19 miljoen partijleden. Vorige maand was het aantal gedaald naar 15 miljoen. Steeds meer lidmaatschapskaarten worden in steeds hoger tempo weggegooid. De oude zelfverheerlijkende kreet "eer aan de CPSU" die klonk op 1-meiparades heeft plaats gemaakt voor de leuze "de partij moet zich schamen" en oproepen om "de communisten te berechten". Standbeelden van Lenin, die eens in elke sovjetstad stonden, begonnen twee jaar geleden te vallen in opstandige republieken. Maar deze week is het Russische kerngebied zelf getuige geweest van het verwijderen van standbeelden door hoogwerkers. "De ... Partij heeft een historisch pad gekozen dat niet geëvenaard wordt door enige andere politieke partij in de wereld", zo luidt de eerste paragraaf van de officiële geschiedenis van de CPSU. "Dit is het pad van heldhaftige strijd, overwinning van de werkende klasse, socialisme, communisme".
De werkelijkheid was altijd bepaald anders. Terwijl de partij zei de belangen van de werkende klassen te behartigen en een groot aantal arbeiders in haar officiële organen had, zette ze een systeem van uitgebreide voorrechten op voor een regerende "partitocratie". Limousines, buitenhuizen, appartementen, en goed voedsel vielen toe aan de loyalen. De in 1903 op samenzweerderige wijze tot stand gekomen bolsjevistische partij wierp haar mantel van geheimzinnigheid nooit helemaal van zich af, ook niet in de tijd van de perestrojka. Het verraad van de leiders kwam als een bittere slag voor Gorbatsjov. Het lidmaatschap van de partij was een wezenlijke voorwaarde voor vooruitgang op elk levensterrein. Een goede schrijver die niet wilde buigen voor de opvatting die de partij had van waarheid of geschiedenis verkommerde in vergetelheid of kon zijn werk op zijn best in het buitenland publiceren. De regel, die werd overgeplant op de regerende communistische partijen in Oost-Europa na de Tweede wereldoorlog, werd geformuleerd in een Oostduits lied dat vol overgave gezongen werd bij officiële gelegenheden: "de partij, de partij heeft altijd gelijk". Het Sovjetmodel werd in heel oostelijk Europa gekopieerd. Zusterpartijen van de CPSU stortten de een na de andere ineen in 1989, maar de moeder-partij, de partij van Lenin, bleef intact. Geleidelijk aan werden de Russen zich bewust van de werkelijke schaal van de zuiveringen in de partij, met name in de jaren '30. Van de 139 leden van het beleidsbepalende centraal comité dat in 1934 gekozen was door het 17e congres, dat bekend stond als het "congres van de overwinnaars", waren er 98 -- of 70 procent -- aan het eind van het decennium doodgeschoten.
De partij doodde haar schitterendste, meest toegewijde leiders van Leon Trotski tot Nikolai Boecharin. Ook buitenlandse communisten, die onder het mom van de communistische internationale naar hotel Lux in Moskou kwamen, vielen voor vuurpelotons.
De beginselen die ontleend waren aan de Duitse filosoof Karl Marx werden als onveranderbaar beschouwd. Alle, of bijna alle, eigendom was in staatshanden. Particulier eigendom werd met uiterste argwaan bekeken. Het verzet tegen stappen in de richting van een markteconomie en een meerpartijenstelsel was duidelijk zichtbaar lang voor de partij haar grondwettelijk vastgelegde monopolie op de macht een jaar geleden opgaf. De oude garde was bereid tot het laatst te vechten. Lazar Kaganovitsj, als 97-jarige de laatste bondgenoot van Stalin, is de ineenstorting bespaard gebleven van de partij waar hij van hield. Hij stierf begin juli in Moskou. "De mensen zeggen dat ik een eenzaam leven leid", zei hij in een vraaggesprek kort voor zijn dood. "Maar een communist is nooit eenzaam".

Eenheid van Golovatov weigerde aan te vallen

KGB-elitekorps Alpha voorkwam bloedbad

MOSKOU - Topofficieren van het KGB-elitekorps Alpha zeggen dat de weigering van hun troepen om vorige week het parlement van Boris Jeltsin te bestormen, de Sovjetunie behoed heeft voor een burgeroorlog. Michail Golovatov, Alpha's plaatsvervangend commandant tijdens de coup, zei volgens het persbureau Tass dat zijn goed getrainde mannen binnen een half uur het gebarricadeerde Russische parlement hadden kunnen innemen als ze dat gewild hadden. Maar de invloed van zes jaar hervormingen en perestrojka was zo sterk dat ze de bevelen van de coupleiders als onwettig beschouwden en het risico dat veel mensen gedood zouden worden niet wilden nemen. 'We waren helemaal verstomd toen we het bevel kregen. De huidige leiders van het korps staken de hoofden bij elkaar en besloten toen dat we de bevelen niet zouden uitvoeren', vertelde Golovatov.

'We wisten dat er vijfhonderd gewapende mensen in het parlement zaten. Een bestorming zou een begin van militaire operaties en veel bloedvergieten hebben betekend.' De eenheid van Golovatov, die volgens Tass sinds haar oprichting in 1974 vooral was bedoeld om kinderen te redden, gijzelaars te bevrijden en criminelen te ontwapenen, zou het parlement vorige week dinsdagnacht om drie uur hebben moeten innemen. Dat was lange tijd nadat tienduizenden demonstranten het 'Witte Huis' omsingeld hadden en tien tanks met hun bemanning de kant hadden gekozen van Boris Jeltsin. Golovatov zei dat de hele Alpha-eenheid naar haar mening was gevraagd en binnen twintig minuten unaniem de beslissing had genomen om het bevel niet op te volgen.

UITGESTELD

Jeltsin zei in een televisie-interview dat de aanval diverse keren was uitgesteld terwijl belangrijke regeringsfunctionarissen probeerden de eenheid tot handelen te dwingen. De Russische leider zei dat het plan was geweest om de twee bovenste verdiepingen in te nemen en iedereen die in het gezichtsveld kwam overhoop te schieten. Officeren zouden vervolgens oprukken naar de presidentiële ruimte van Jeltsin en hem en elf andere topfunctionarissen doden.
Tass zei dat de eenheid onder grote druk kwam te staan om de order uit te voeren. 'De wapens en munitie waren al verdeeld. We wisten waar alle kantoren zich in het Witte Huis bevonden en waren ook op de hoogte van de samenstelling van de presidentiële garde', vertelde Golovatov. 'Het enige wat we nog hoefden te doen, was in onze voertuigen te stappen en met de operatie te beginnen.' De bewakers van Jeltsin, zei de commandant, waren vastberaden, 'maar natuurlijk zouden ze niet in staat zijn geweest verzet te bieden aan professionele troepen. Om eerlijk te zijn, ik denk dat we het karwei in twintig of dertig minuten hadden kunnen klaren.' Golovatov verklaarde dat de muiterij een unicum was in de geschiedenis van de KGB-eenheid en dat alle officieren op de hoogte waren van de enorme risico's die ze liepen.

Tass citeerde Golovatov en een andere hoge officier, Sergej Gontsjarov, die opmerkten dat hun actie 'het land een burgeroorlog bespaard had'. Gevraagd naar het waarom van hun weigering, gaven ze als reden op dat zes jaar perestrojka een grote indruk en invloed op hen had achtergelaten.

'We concludeerden dat de coup zou eindigen als onze eenheid zou besluiten het anti-constitutionele bevel het Witte Huis te bestormen, niet zou uitvoeren.'

Gontsjarov stelde dat de alpha-eenheid in januari deel had genomen aan de bezetting van de televisietoren in de Litouwse hoofdstad Vilnius. Bij die actie werden dertien ongewapende burgers doodgeschoten en overreden door tanks. Volgens Gontsjarov hadden zijn mannen tijdens dat incident niet een schot gelost en hadden ze 'alleen maar omroepapparatuur beschermd totdat het televisiepersoneel zou arriveren'. Sovjet-troepen verlieten de toren vorige week na een bezetting van acht maanden.

'Natuurlijk' beter worden

Herpes: een vervelende kwaal

= door Rudolf de Wit =

HERPES IS EEN infectie met huiduitslag, die wordt veroorzaakt door het herpes simplexvirus. De aandoening doet zich voor in de vorm van blaasjes rondom de lippen die gerangschikt zijn in rozetten (herpes labialis). Soms is het hele gelaat met deze rozetten bedekt. Het gaat dan om een reïnfectie (herhaalde infectie) met het herpes virus.

De allereerste infectie vindt op kleuterleeftijd plaats. Zuigelingen worden slechts zelden aangedaan, maar als het gebeurt geeft de aandoening een ernstig verloop. De eerste infectie openbaart zich als een onschuldige keelontsteking, maar leidt in uitzonderingsgevallen tot ziekte van het centrale zenuwstelsel. Het herpes simplexvirus (HSV) wordt ook herpes-virus hominis genoemd.

Er bestaan twee verschillende typen, 1 en 2. Type 1 (HSV-1) kan worden afgezonderd uit blaasjes die boven het middel voorkomen. Het is dit type, dat soms een hersenontsteking veroorzaakt. Type 2 (HSV-2) veroorzaakt infectie van de geslachtsorganen, alsmede huidblaasjes, die onder het middel voorkomen.

Infectie met herpes simplexvirus komt bij de mens vrij algemeen voor. De eerste infectie met type 1 geschiedt reeds in de prille jeugd. Het eerste contact met type 2 vindt plaats na de puberteit en in het begin van de volwassenheid. Infectie van de pasgeborene geschiedt door besmetting met type 2, afkomstig van de moederlijke geslachtswegen.

De eerste infectie met herpes simplexvirus verloopt veelal onopgemerkt, maar pleegt toch wat ernstiger te zijn dan reïnfectie met hetzelfde virus. Onder bepaalde omstandigheden heeft de eerste infectie een ernstig verloop. Dit is het geval bij een pasgeborene, bij mensen met verminderde weerstand en bij aantasting door het virus van het centraal zenuwstelsel.

De eerste HSV geschiedt in de huid of het slijmvlies. Gedurende deze eerste infectie nestelt het virus zich in de zenuwknopen van de gevoelszenuwen, die het desbetreffende huidgedeelte verzorgen. Deze zenuwknopen zijn gevoelszenuwknopen in de buurt van het ruggemerg. Het virus blijft ook na de eerste infectie in de zenuwknoop aanwezig en kan door velerlei prikkels (koorts, verwonding, menstruatie, zonbestraling, eten van varkensvlees enz.) tot activiteit worden gebracht. Het virus veroorzaakt dan opnieuw blaasjes in het overeenkomstige huidgedeelte. De reïnfectie van binnenuit kan plaatsvinden ondanks de aanwezigheid van HSV-antistoffen in het bloed, die tijdens de eerste infectie worden gevormd en daarna levenslang aanwezig blijven.

Herpesinfectie van de pasgeborene geschiedt meestal met HSV-2, dat tijdens de bevalling door de moeder op het kind wordt overgebracht. Na de geboorte spelen gedurende de jeugd infecties met HSV-1, die door persoonlijk contact worden overgebracht, de hoofdrol.

De aandoening openbaart zich bij kinderen als een ontsteking van mond en tandvlees als "koortsuitslag" langs de lippen of — in zeldzame gevallen — als infectie van het centrale zenuwstelsel. Reïnfectie met HSV-2 komt meer voor bij volwassenen dan bij kinderen. Infectie met HSV-2 treedt boven de leeftijd van veertien jaar op en geschiedt voornamelijk door geslachtsverkeer.

De herpesuitslag treedt op in aansluiting op een kleine verwonding van de huid of bij gelegenheid van de menstruatie, emoties, gebruik van bepaald voedsel (varkensvlees) of door zwakte, een moeilijk te omschrijven aandoening die door spanningen, verdriet of verkeerde voedingsgewoonten wordt teweeggebracht. De uitslag bevindt zich op de overgang van de huid naar het slijmvlies van de lippen, maar ook wel op andere plaatsen van het gelaat of op de handen.

Herpes simplex type 2 openbaart zich op de billen, rond de aarsopening of op de uitwendige geslachtsorganen. De ontwikkeling van de uitslag geschiedt steeds op dezelfde wijze. Eerst ervaart de betrokkene een stekend, soms erg pijnlijk gevoel op de plaats waar de uitslag verschijnen zal. Vervolgens ontstaat er een rode vlek (macula), waarop een of meerdere blaasjes verschijnen.

Deze verdrogen en er vormt zich een korstje, dat binnen enkele dagen afvalt. Er blijft geen littekens achter, tenzij er door krabben een superinfectie door bacteriën wordt teweeggebracht. Bij kinderen verloopt een eerste infectie wel eens met een ernstige, etterige ontsteking van het mondslijmvlies, de tong, het tandvlees en keel. Dit gaat dan gepaard met klierzwellingen in de hals, hoge koorts, overmatig speeksel en moeilijkheden bij het slikken. In de mond ziet men blaasjes en zweren. De aandoening geneest in enkele weken en laat geen sporen na. Wel zijn de kinderen voorbeschikt om later herhaalde infectie van het herpesvirus door te maken.

BEHANDELING

In de natuurgeneeswijze wordt deze uitslag behandeld op verschillende manieren. Uiteraard is het belangrijk om het te voorkomen. Zorg dat uw weerstand hoog blijft. Dit kan gedaan worden met o.a. gezonde voeding. Vermijdt voedingsmiddelen zoals varkensvlees, suiker en chemische stoffen (kleurstoffen, reukstoffen, smaakstoffen, conserveringsmiddelen).

Bij het optreden van de blaasjes, waarbij allereerst de jeuk op de voorgrond treedt kun u Mezereum D6 gebruiken. Dit middel helpt heel goed bij hevige jeuk. U kunt ook vitamine E olie op de blaasjes smeren. Dit bevordert de genezing. Enchinacea zalf is ook geschikt om secundaire infecties door bacteriën te voorkomen. Om de weerstand op te bouwen is weer Enchinacea (of Enchinaforce) geschikt. U kunt dit middel, in acute fase, zelfs tot 5 maal per dag gebruiken. Een ander middel om de weerstand te verhogen is E.B.T.-complex. Dit middel is een combinatie van 3 verschillende kruiden die de weerstand verhogen.

Bij kinderen waarbij koorts ontstaat kunt u B.A.F.-complex gebruiken. Dit middel is een combinatie van verschillende kruiden die goed geschikt zijn bij koorts. Aconitum Pentarkan is ook geschikt bij koorts. Elk uur een tablet totdat de koorts gedaald is.

In de Verenigde Staten is er onderzoek geweest naar het gebruik van bepaalde aminozuren die heel goed helpen om de herpis virusontsteking tegen te gaan (een combinatie van L-Lysine, L-Arginine en L-Ornithine).

Bij deze ontsierende uitslag is het van groot belang dat u niet met uw vingers aan de korstjes gaat pulken. Hiervan kunnen littekens achterblijven. Indien u dit toch gedaan heeft kunt u calendula zalf gebruiken, hetgeen de wondgenezing bevordert.

Bank van de duivel

Vervolg van pag. 11

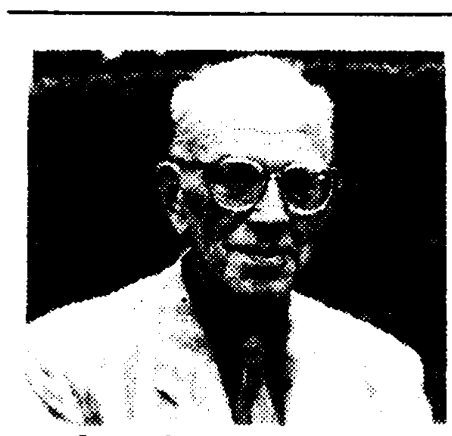
-volgens het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington nog altijd verbonden met internationaal terrorisme - maar ook de terrorist bij uitstek: Abu Nidal. Deze zou volgens *The Sunday Times* tientallen rekeningen hebben gehad bij de BCCI-vestigingen in Hyde Park en Sloan Street in Londen. De Britse geheime diensten zouden daarvan op de hoogte zijn geweest, en in het geheim de rekeningen in de gaten hebben gehouden. Twee duistere rekeninghouders waren Ben Banerjee, een in India geboren wapenhandelaar en Samir Najmeddin, een Iraakse zakenman die wapens aan Saddam Husayn en Argentinië leverde tijdens de Falklandoorlog. Najmeddin zou een vertrouweling zijn van Abu Nidal. De VS was in ieder geval vanaf 1986 op de hoogte van Abu Nidals handel met BCCI in Londen. Zo was de CIA via BCCI ook op de hoogte van de pogingen van Pakistan, Libië en Argentinië om nucleaire wapens te verkrijgen. BCCI-vestiginen werden gebruikt om overal ter wereld kennis of componenten voor de produktie van kernwapens te kopen. Dit consortium kwam tot stand in de jaren zeventig, toen de drie betrokken landen elk belang dachten te hebben bij het bezit van een kernwapen. Argentinië omdat het een regionale supermacht wenste te zijn, Libië omdat het vage plannen had over een confrontatie met Israël en Pakistan omdat het een tegenwicht wilde bieden aan India. De vriendschap tussen de toenmalige leider van Pakistan Zia en BCCI-oprichter Agha Hasan Abedi, zorgde voor de rest.

Hoewel BCCI van oorsprong een Pakistaanse bank is, lijkt Pakistan vooralsnog het minst onder de indruk van het grootste bankschandaal uit de geschiedenis. In Amerika vallen de klappen. Een jury in New York heeft Aga Hasan Abedi en BCCI-directeur Swaleh Naqvi aangeklaagd wegens fraude en omkoperij. De centrale bank van de VS heeft BCCI veroordeeld tot een boete van tweehonderd miljoen dollar voor de illegale overname van drie Amerikaanse banken. En met het ontslag van Clark Clifford is het eerste prominente hoofd gevallen.

Het BCCI-schandaal zal niet als een 'komkommertijdschandaal' de geschiedenis ingaan. De benoeming van Robert Gates tot directeur van de CIA is hierdoor onzeker geworden. Maar of de rol van de CIA nog hoog opgespeeld kan worden is de vraag. Als de inlichtingendienst kan aantonen dat ze met haar infiltratie in het 'zwarte netwerk' van BCCI essentiële informatie heeft ingewonnen over terroristen en drugshandelaren, dan zal haar de obstructie wel worden vergeven. Waar het nu om gaat is: wie in Washington stond op de zwarte loonlijst van de bankiers uit Karachi?

ZIEK EN GEZOND

Problemen met prostaat

= door dr M. de Grood =

ER ZIJN HEEL wat mannen, die — als ze boven de 50 jaar zijn — last krijgen met het urineren. Het begint er meestal mee dat de straal minder krachtig is en de neus van de schoenen nat gemaakt wordt. Ze kunnen niet meer in een boogje plassen. Het urineren gaat ook langer duren en vaak blijft het nog wat nadruppelen. Anderen krijgen wat pijn met plassen, meestal aan het eind van de penis: dit komt omdat, als gevolg van het niet goed ledigen van de blaas, residuen achterblijven, waardoor gemakkelijk urinewegin-fecties ontstaan, die meestal ook als verschijnsel hebben, dat de aandrang om te plassen vaker optreedt.

Al deze verschijnselen berusten meestal op een vergroting van de prostaat (voorstanderklier). Dit is een klier, die het begin van de uitgang van de blaas omvat. Doordat deze klier op latere leeftijd groter wordt, is de kans groot, dat de uitgang van de blaas gedeeltelijk wordt afgesloten.

Doen we er niets aan, dan kan de klier zo groot worden, dat de uitgang van de blaas geheel wordt afgesloten, zodat er acuut geen urine meer kan komen. De arts zal dan direct een buisje (catheter) moeten inbrengen om de urine af te laten voeren.

Voor het zover is, bestaat er vaak al langer een urinestuwing. De afvoer van de urine uit de nieren wordt vertraagd en er ontstaat een verwijding van de nierbekkens en de afvoergangen naar de blaas (ureter). Door deze stuwing kan de functie van de nieren behoorlijk lijden, zo zelfs dat ze hun werk niet meer kunnen doen en er teveel afvalstoffen in het bloed blijven (uremie), wat tot gevaarlijke complicaties kan leiden.

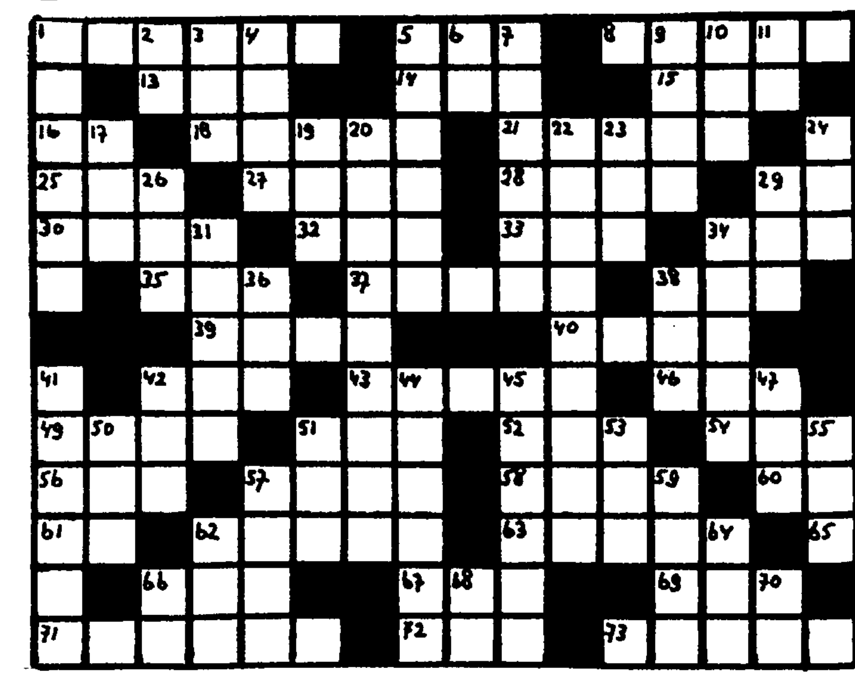
Wat de oorzaak van de prostaatvergroting is weten we nog niet precies. Het heeft zeker te maken met de omschakeling in onze hormoonhuishouding, die op oudere leeftijd verandert. De vergroting zit niet zozeer in een vermeerdering van het klierweefsel van de prostaat, maar in het dikker worden van het kapsel ervan.

U zult begrijpen dat het van het grootste belang is, wanneer U op oudere leeftijd dit soort klachten krijgt, dat U zich tijdig tot een arts wendt, die kan nagaan hoe groot de prostaat is. Dit is gemakkelijk te voelen door een vinger in de endeldarm te steken, waar de prostaat net vóór ligt. Wacht hiermee niet te lang, want dan riskeert u de bovengenoemde complicaties.

Op het gebied van behandeling van een vergrote prostaat zijn er in de laatste 30 jaar grote vorderingen gemaakt. Was het vroeger noodzakelijk om de blaas operatief te openen door de buikwand heen (wat nog wel gebeurt als de prostaat véél te groot is), tegenwoordig kan de chirurg of uroloog de prostaat voor een groot deel wegnemen via een kijker, die via de penis in de blaas gebracht wordt en waarmee het prostaatweefsel in stukjes en brokjes kan worden weggesneden net zo lang tot er een ruime uitgang is verkregen. De inwendige wond geneest zeer snel. Sommige geopereerde patiënten hebben in de eerste tijd nog wat stoornissen, b.v. dat er wat urine spontaan wegloopt, maar dit herstelt zich vanzelf omdat de sluitspier van de blaas niet beschadigd wordt.

Bovendien kan de ingreep zonder narcose gebeuren, omdat de anesthesist via een prik in de rug de zenuwen, die naar de blaas gaan, kan verdoven. Kanker van de prostaat komt veel zeldzamer voor en de klachten zijn als regel heel anders dan bij een gewone prostaatvergroting. De arts kan als regel vaststellen of we met prostaatkanker te maken hebben, omdat het weefsel dan veel harder is bij het betasten.

KRUISWOORD PUZZEL

HORIZONTAAL: 1. Plaats in Drenthe; 5. Figuur uit de bijbel; 8. Elfenkoning; 13. Houding; 14. Deel van een fuik; 15. Stonde; 16. Titel; 18. Rivier in Frankrijk; 21. Vreemde munt; 24. Post Scriptum; 25. Aanwijzend voornaamwoord; 27. Biersoort; 28. Ver in de tijd; 29. Pluk; 30. Rivier in Spanje; 32. Deel van de vinger; 33. Plaats in de N.O. polder; 34. Vervoermiddel; 35. Jongensnaam; 37. Soort stof; 38. Vaas; 39. Ongekookt; 40. Azijn; 42. Haarkrul; 43. Rivier in Nederland; 46. Moment; 49. Tocht; 51. Vaarwel; 52. Loflied; 54. Ladder; 56. Landtong; 57. Beroep; 58. Biersoort; 60. Meisjesnaam; 61. Senior; 62. Voedingsmiddel; 63. Intiem; 65. Soortelijk gewicht; 66. Standvastig; 67. Zijrivier van de Donau; 69. Stuk goed; 71. Maat; 72. Roem; 73. Stillen.

VERTIKAAL: 1. Drek; 2. Familielid; 3. Medicijn; 4. Godheid; 5. Genegenheid; 6. Voegwoord; 7. Plant; 9. Bobbel; 10. Roem; 11. Muziekinoot; 12. Oudste van een groep; 17. Gebogen been; 19. Dun; 20. Draagwijdte; 22. Zich bekendmaken; 23. Ontastbare stof; 24. Keukengerei; 26. Zeer; 29. Mager; 31. Voorwereldlijk dier; 34. Plaats in Zuid-Holland; 36. Recht stuk van een vaart; 38. Voorzetsel; 41. Plaats in Friesland; 42. Plant; 44. Zitting; 45. Verfstof; 47. Maag; 48. Verzoeken; 50. Voegwoord; 51. Vlaktemaat; 53. Getal; 55. Plaats in Drenthe; 57. Onbepaald telwoord; 59. Rij; 62. Beroep; 64. Ontastbare vloeistof; 66. Paardekracht; 68. Nummer; 70. Naschrift.

WINNAAR VORIGE WEEK

Uit het grote aantal inzendingen van de Amigoe kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

H. Luciana
K.A. Boelijn 3
Curaçao

De winnar kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe. (tot drie uur) Oplossingen moeten ingediend zijn op Curaçao vóór donderdagmorgen tien uur en op Aruba vóór woensdag middag vijf uur en duidelijk en op enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL

Curaçao: POB 577, Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110 en Bonaire: Kaya Governador Debrot 154 t.n.v. Hubert Linkels

OPLOSSING VORIGE WEEK

HORIZONTAAL: 1. Ambulance; 9. Serpentijn; 17. Maan; 18. Geer; 19. Tram; 20. Eede; 21. Balsa; 23. Terrein; 25. Sleep; 26. Eg; 27. Tak; 29. Loire; 30. Los; 31. La; 32. Temer; 34. Ren; 35. Kalot; 37. Var; 38. Dat; 40. Hak; 41. Nap; 43. Kaf; 44. Koevoet; 45. Ban; 46. Lel; 48. Sen; 49. Tel; 51. Ked; 53. Loket; 55. Mos; 57. Reaal; 60. TL; 62. Gom; 63. Darts; 65. Kan; 66. Na; 67. Rinie; 69. Vennoot; 71. Pekel; 73. Aloë; 74. Oele; 75. Olim; 77. Eire; 78. Marsepein; 79. Toneelpop.

VERTIKAAL: 1. Amber; 2. Maag; 3. Bal; 4. Unster; 5. AG; 6. Net; 7. Ceel; 8. Error; 9. Stern; 10. Erie; 11. Ran; 12. P.m.; 13. Nelson; 14. Tee; 15. IJdel; 16. Nepal; 22. Aam; 24. Rietvoorn; 25. Sol; 28. Ked; 30. Lak; 32. Tafel; 33. Raket; 35. Kater; 36. Tabel; 37. Val; 39. Ton; 40. Het; 42. Pad; 47. Logies; 48. Sem; 50. Lek; 51. Kaneel; 52. Stram; 54. Koe; 55. Manen; 56. Stoot; 58. Aap; 59. Salep; 61. Lila; 63. Deli; 64. Solo; 66. Nero; 68. Nor; 69. Vee; 70. Tin; 72. Kip; 74. Op; 76. Me.

